COMPENDIUM

RITUÁLIS ROMANI.

COMPENDIUM

RITUALIS ROMANI,

AD USUM

DIŒCESUM PROVINCIÆ BALTIMORENSIS,

JUSSU

CONCILII PROVINCIALIS BALTIMORENSIS III.,

APPROBANTE

SS. D. N. GREGORIO, PP. XVI.,

EDITUM.

BALTIMORI:
APUD JOANNEM MURPHY, TYPOGRAPHUM AC BIBLIOPOLAM,
VIA VULGO DICTA *Market*, NO. 146.
MDCCC. XLII.

COMPENDIUM
RITUALIS ROMA

DE IIS
QUÆ IN SACRAMENTO
ADMINISTRATIONE
GENERALITER SERVANDA SUNT

Tea, quæ ex antiquis Catholicæ Ecclesiæ instit
et sacrorum Canonum Summorumque Pontific
retis, de Sacramentorum ritibus ac cæremoniis l
ro præscribuntur, qua par est diligentia ac religio
todiantur, et ubique fideliter serventur; illud an
nia scire et observare convenit, quod Sacrosanct
dentina Synodus, Sess. 7. can. 13, de iis ritibu
revit in hæc verba:

Si quis dixerit receptos et approbatos Ecclesiæ tholicæ ritus, in solemni Sacramentorum adminis- tione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine cato à ministris pro libito omitti, aut in novos alios quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse, athema sit.

Cùm igitur in Ecclesia Dei nihil sanctius aut
lius, nihilque excellentius aut magis divinum habe-
r, quàm Sacramenta ad humani generis salutem à
risto Domino instituta; Parochus, vel quivis alius
cerdos, ad quem eorum administratio pertinet,
eminisse in primis debet, se sancta tractare; atque
ni ferè temporis momento ad tam sanctæ adminis-
tionis officium paratum esse oportere.

TYPIS JOANNIS MURPHY.

COMPENDIUM RITUALIS ROMANI

DE IIS QUÆ IN SACRAMENTORUM ADMINISTRATIONE GENERALITER SERVANDA SUNT.

UT ea, quæ ex antiquis Catholicæ Ecclesiæ institutis, et sacrorum Canonum Summorumque Pontificum Decretis, de Sacramentorum ritibus ac cæremoniis hoc Libro præscribuntur, qua par est diligentia ac religione custodiantur, et ubique fideliter serventur; illud ante omnia scire et observare convenit, quod Sacrosancta Tridentina Synodus, Sess. 7. can. 13, de iis ritibus decrevit in hæc verba:

Si quis dixerit receptos et approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in solemni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato à ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse, anathema sit.

Cùm igitur in Ecclesia Dei nihil sanctius aut utilius, nihilque excellentius aut magis divinum habeatur, quàm Sacramenta ad humani generis salutem à Christo Domino instituta; Parochus, vel quivis alius Sacerdos, ad quem eorum administratio pertinet, meminisse in primis debet, se sancta tractare; atque omni ferè temporis momento ad tam sanctæ administrationis officium paratum esse oportere.

Quamobrem illud perpetuò curabit, ut integrè, castè, pieque vitam agat: nam etsi Sacramenta ab impuris coinquinari non possint, neque à pravis ministris eorum effectus impediri; impurè tamen et indignè ea ministrantes, in æternæ mortis reatum incurrunt. Sacerdos ergo, si fuerit peccati mortalis sibi conscius (quod absit), ad Sacramentorum administrationem non audeat accedere, nisi priùs corde pœniteat: sed si habeat copiam Confessarii, et temporis locique ratio ferat, convenit confiteri.

Quacumque diei ac noctis hora ad Sacramenta ministranda vocabitur, nullam officio suo præstando (præsertim si necessitas urgeat) moram interponat. Ac propterea populum sæpè, prout sese offeret occasio, præmonebit, ut cùm sacro ministerio opus fuerit, se quamprimùm advocet, nulla temporis aut cujuscumque incommodi habita ratione.

Ipse verò antequam ad hujusmodi administrationem accedat, paululùm, si opportunitas dabitur, orationi, et sacræ rei quam acturus est meditationi vacabit, atque ordinem ministrandi et cæremonias pro temporis spatio prævidebit et perleget.

In omni Sacramentorum administratione superpelliceo sit indutus, et desuper stola ejus coloris, quem Sacramenti ritus exposcit, nisi in Sacramento Pœnitentiæ ministrando occasio, vel consuctudo, vel locus interdum aliter suadeat.

Adhibebit quoque unum saltem, si habeat, vel plures clericos, prout loci et Sacramenti ratio postulabit, decenti habitu et superpelliceo pariter indutos.

Curabit etiam ut sacra supellex, vestes, ornamenta, linteamina, et vasa ministerii integra, nitidaque sint, et munda.

In Sacramentorum administratione, eorum virtutem, usum ac utilitatem, et cæremoniarum significationes, ut Concilium Tridentinum præcipit, ex sanctorum Patrum et Catechismi Romani doctrina, ubi commodè fieri poterit, diligenter explicabit.

Dùm Sacramentum aliquod ministrat, singula verba

quæ ad illius formam et ministerium pertinent, attentè, distinctè, et piè, atque clara voce pronuntiabit. Similiter et alias orationes et preces devotè ac religiosè dicet; nec memoriæ, quæ plerumque labitur, facilè confidet; sed omnia recitabit ex libro. Reliquas prætereà cæremonias ac ritus ita decenter gravique actione peraget, ut astantes ad cœlestium rerum cogitationem erigat, et attentos reddat.

Ad ministrandum procedens, rei, quam tractaturus est, intentus sit, nec de iis, quæ ad ipsam non pertinent, quidquam cum alio colloquatur; in ipsaque administratione actualem attentionem habere studeat, vel saltem virtualem, cum intentione faciendi quod in eo facit Ecclesia.

Illud porrò diligenter caveat, ne in Sacramentorum administratione aliquid quavis de causa vel occasione, directè vel indirectè, exigat, aut petat; sed ea gratis ministret, et ab omni Simoniæ atque avaritiæ suspicione, nedum crimine, longissimè absit. Si quid verò nomine eleëmosynæ, aut devotionis studio, peracto jam Sacramento, spontè à fidelibus offeratur, id licitè pro consuetudine locorum accipere poterit, nisi aliter Episcopo videatur.

Fidelibus alienæ parochiæ Sacramenta non ministrabit, nisi necessitatis causa, vel de licentia Parochi, seu Ordinarii.

Omnes autem, qui Sacramenta suscipiunt, loco et tempore opportuno monebit, ut remoto inani colloquio, et habitu actuque indecenti, piè ac devotè Sacramentis intersint, et ea qua par est reverentia suscipiant.

Librum hunc Ritualem (ubi opus fuerit) semper cùm ministrabit secum habebit, ritusque et cæremonias in eo præscriptas diligenter servabit.

Ceterùm illorum tantùm Sacramentorum, quorum administratio ad Parochos pertinet, ritus hoc opere præscribuntur; cujusmodi sunt Baptismus, Pœnitentia, Eucharistia, Extrema unctio, et Matrimonium. Reliqua verò duo Sacramenta Confirmationis et

Ordinis, cùm propria sint Episcoporum, ritus suos habent in Pontificali præscriptos. Et ea, quæ de iis atque aliis Sacramentis scire, servare, et docere Parochi debent, cùm ex aliis libris, tùm præcipuè ex Catechismo Romano sumi possunt. Siquidem hìc de iis ferè tantùm agere instituti operis ratio postulat, quæ ad ipsorum quinque Sacramentorum ritus pertinent.

Postremò, quisquis Sacramenta administrare tenetur, habeat libros necessarios ad officium suum pertinentes, eosque præsertim, in quibus variarum parochialium functionum notæ ad futuram rei memoriam describuntur, ut ad finem hujus Ritualis habetur.

DE

SACRAMENTO BAPTISMI

RITE ADMINISTRANDO.

SACRUM Baptisma, Christianæ religionis et æternæ vitæ januam, quod inter alia novæ legis Sacramenta à Christo instituta primum tenet locum, cunctis ad salutem necessarium esse ipsa Veritas testatur illis verbis: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.* (Joan. 3.) Itaque summa ad illud opportunè riteque administrandum, ac suscipiendum, diligentia adhibenda est.

Cùm autem ad hoc Sacramentum conferendum alia sint de Jure divino absolutè necessaria, ut materia, forma, minister; alia ad illius solemnitatem pertineant, ut ritus ac cæremoniæ, quas ex Apostolica et antiquissima traditione acceptas et approbatas, nisi necessitatis causa, omittere non licet; de iis aliqua præmonenda sunt, ut sacrum hoc ministerium ritè ac sanctè peragatur.

DE MATERIA BAPTISMI.

AC primùm intelligat Parochus, cùm hujus Sacramenti materia sit aqua vera ac naturalis, nullum alium liquorem ad id adhiberi posse.

Aqua verò solemnis Baptismi sit eo anno benedicta in Sabbato sancto Paschatis, vel Sabbato Pentecostes, quæ in Fonte mundo nitida et pura diligenter conservetur: et hæc, quando nova benedicenda est, in Ecclesiæ, vel potiùs Baptisterii sacrarium effundatur.

Si Aqua benedicta tam imminuta sit, ut minùs sufficere videatur, alia non benedicta admisceri potest, in minori tamen quantitate.

Si verò corrupta fuerit, aut effluxerit, aut quovis modo defecerit, Parochus in Fontem benè mundatum ac nitidum recentem aquam infundat, eamque benedicat ex formula quæ infrà præscribitur.

Sed si aqua conglaciata sit, curetur ut liquefiat; sin autem ex parte congelata sit, aut nimiùm frigida, poterit parùm aquæ naturalis non benedictæ calefacere, et admiscere aquæ baptismali in vasculo ad id parato, et ea tepefacta ad baptizandum uti, ne noceat infantulo.

DE FORMA BAPTISMI.

QUONIAM Baptismi forma his verbis expressa, *Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti*, omnino necessaria est; ideò eam nullo modo licet mutare, sed eadem verba uno et eodem tempore, quo fit ablutio, pronuntianda sunt.

Latinus Presbyter Latina forma semper utatur.

Cùm Baptismum iterare nullo modo liceat, si quis sub conditione (de quo infrà) sit baptizandus, ea conditio explicanda est hoc modo: *Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.* Hac tamen conditionali forma non passim aut leviter uti licet; sed prudenter, et ubi re diligenter pervestigata, probabilis subest dubitatio, infantem non fuisse baptizatum.

Baptismus licèt fieri possit aut per infusionem aquæ, aut per immersionem, aut per aspersionem; primus tamen vel secundus modus, qui magis sunt in usu, pro Ecclesiarum consuetudine retineantur; ita ut trina ablutione caput baptizandi perfundatur, vel immergatur in modum Crucis uno et eodem tempore, quo verba proferuntur, et idem sit aquam adhibens et verba pronuntians.

Ubi verò Baptismus fit per infusionem aquæ, cavendum est ne aqua ex infantis capite in Fontem, sed vel in sacrarium Baptisterii prope ipsum Fontem extructum defluat, aut in aliquo vase, ad hunc usum parato, recepta, in ipsius Baptisterii vel in Ecclesiæ sacrarium effundatur.

DE MINISTRO BAPTISMI.

LEGITIMUS quidem Baptismi minister est Parochus, vel alius Sacerdos à Parocho vel ab Ordinario loci delegatus; sed quoties infans aut adultus versatur in vitæ periculo, potest sine solemnitate à quocumque baptizari in qualibet lingua, sive clerico sive laico etiam excommunicato, sive fideli, sive infideli, sive catholico, sive hæretico, sive viro, sive femina, servata tamen forma et intentione Ecclesiæ.

Sed si adsit Sacerdos, Diacono præferatur, Diaconus Subdiacono, clericus laico, et vir feminæ; nisi pudoris gratia deceat feminam potiùs quàm virum baptizare infantem non omninò editum, vel nisi meliùs femina sciret formam et modum baptizandi. Quapropter curare debet Parochus ut fideles, præsertim obstetrices, rectum baptizandi ritum probè teneant et servent.

Pater aut mater propriam prolem baptizare non debet, præterquam in mortis articulo, quando alius non reperitur qui baptizet; neque tunc ullam contrahunt cognationem, quæ matrimonii usum impediat.

DE BAPTIZANDIS PARVULIS.

OPPORTUNE Parochus hortetur eos, ad quos ea cura pertinet, ut natos infantes, sive baptizandos, sive baptizatos, quamprimùm fieri poterit, et qua decet Christiana modestia, sine pompæ vanitate deferant ad Ecclesiam, ne illis Sacramentum tantoperè necessarium nimiùm differatur cum periculo salutis, et ut iis, qui ex necessitate privatim baptizati sunt, consuetæ cæremoniæ ritusque suppleantur, omissa forma et ablutione.

Nemo in utero matris clausus baptizari debet. Sed si infans caput emiserit, et periculum mortis immineat, baptizetur in capite; nec posteà, si vivus evaserit, erit iterùm baptizandus. At si aliud membrum emiserit, quod vitalem indicet motum, in illo, si periculum impendeat, baptizetur; et tunc, si natus vixerit, erit sub

conditione baptizandus, eo modo quo suprà dictum est: *Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, etc.* Si verò ita baptizatus deinde mortuus prodierit ex utero, debet in loco sacro sepeliri.

Si mater prægnans mortua fuerit, fœtus quamprimùm cautè extrahatur, ac si vivus fuerit, baptizetur; si fuerit mortuus, et baptizari non potuerit, in loco sacro sepeliri non debet.

Infantes expositi, et inventi, si re diligenter investigata, de eorum Baptismo non constat, sub conditione baptizentur.

In monstris verò baptizandis, si casus eveniat, magna cautio adhibenda est: de quo, si opus fuerit, Ordinarius loci, vel alii periti consulantur, nisi mortis periculum immineat.

Monstrum quod humanam speciem non præ se ferat, baptizari non debet: de quo si dubium fuerit, baptizetur sub hac conditione: *Si tu es homo, ego te baptizo, etc.*

Illud verò, de quo dubium est unane aut plures sint personæ, non baptizetur, donec id discernatur. Discerni autem potest, si habeat unum vel plura capita, unum vel plura pectora: tunc enim totidem erunt corda et animæ, hominesque distincti, et eo casu singuli seorsùm sunt baptizandi, unicuique dicendo: *Ego te baptizo, etc.* Si verò periculum mortis immineat, tempusque non suppetat ut singuli separatim baptizentur, poterit minister singulorum capitibus aquam infundens omnes simul baptizare, dicendo: *Ego vos baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.* Quam tamen formam in iis solùm, et in aliis similibus mortis periculis ad plures simul baptizandos, et ubi tempus non patitur ut singuli separatim baptizentur, aliàs numquam, licet adhibere.

Quando verò non est certum in monstro esse duas personas, vel quia duo capita et duo pectora non habet benè distincta; tunc debet primùm unus absolutè baptizari, et posteà alter sub conditione, hoc modo: *Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.*

DE PATRINIS.

PAROCHUS antequam ad Baptizandum accedat, ab iis, ad quos spectat, exquirat diligenter, quem, vel quos Susceptores seu Patrinos elegerint, qui infantem de sacro Fonte suscipiant, ne plures quàm liceat, aut indignos vel ineptos admittat.

Patrinus unus tantùm, sive vir sive mulier, vel ad summum unus et una adhibeantur ex decreto Concilii Tridentini: sed simul non admittantur duo viri, aut duæ mulieres, neque ipsius baptizandi pater aut mater.

Hos autem Patrinos saltem in ætate pubertatis, ac Sacramento Confirmationis consignatos esse maximè convenit.

Sciant prætereà Parochi ad hoc munus non esse admittendos infideles, aut hæreticos, non publicè excommunicatos, aut interdictos, non publicè criminosos aut infames, nec prætereà qui sana mente non sunt, nec qui ignorant rudimenta fidei: hæc enim Patrini spirituales filios suos, quos de Baptismi fonte susceperint, ubi opus fuerit, opportunè docere tenentur.

Prætereà ad hoc etiam admitti non debent Monachi, vel Sanctimoniales, neque alii cujusvis Ordinis Regulares à sæculo segregati.

DE TEMPORE ET LOCO ADMINISTRANDI BAPTISMUM.

QUAMVIS Baptismus quovis tempore, etiam interdicti et cessationis à divinis, præsertim si urgeat necessitas, conferri possit: tamen duo potissimùm ex antiquissimo Ecclesiæ ritu sacri sunt dies, in quibus solemni cæremonia hoc Sacramentum administrari maximè convenit; nempe Sabbatum sanctum Paschæ, et Sabbatum Pentecostes, quibus diebus Baptismalis fontis aqua ritè consecratur. Quem ritum, quatenùs fieri commodè potest, in adultis baptizandis, nisi vitæ periculum immineat, retineri decet, aut certè non omninò prætermitti, præcipuè in Metropolitanis aut Cathedralibus Ecclesiis.

Si verò corrupta fuerit, aut effluxerit, aut quovis modo defecerit, Parochus in Fontem benè mundatum ac nitidum recentem aquam infundat, eamque benedicat ex formula quæ infrà præscribitur.

Sed si aqua conglaciata sit, curetur ut liquefiat; sin autem ex parte congelata sit, aut nimiùm frigida, poterit parùm aquæ naturalis non benedictæ calefacere, et admiscere aquæ baptismali in vasculo ad id parato, et ea tepefacta ad baptizandum uti, ne noceat infantulo.

DE FORMA BAPTISMI.

QUONIAM Baptismi forma his verbis expressa, *Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti,* omnino necessaria est; ideò eam nullo modo licet mutare, sed eadem verba uno et eodem tempore, quo fit ablutio, pronuntianda sunt.

Latinus Presbyter Latina forma semper utatur.

Cùm Baptismum iterare nullo modo liceat, si quis sub conditione (de quo infrà) sit baptizandus, ea conditio explicanda est hoc modo: *Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.* Hac tamen conditionali forma non passim aut leviter uti licet; sed prudenter, et ubi re diligenter pervestigata, probabilis subest dubitatio, infantem non fuisse baptizatum.

Baptismus licèt fieri possit aut per infusionem aquæ, aut per immersionem, aut per aspersionem; primus tamen vel secundus modus, qui magis sunt in usu, pro Ecclesiarum consuetudine retineantur; ita ut trina ablutione caput baptizandi perfundatur, vel immergatur in modum Crucis uno et eodem tempore, quo verba proferuntur, et idem sit aquam adhibens et verba pronuntians.

Ubi verò Baptismus fit per infusionem aquæ, cavendum est ne aqua ex infantis capite in Fontem, sed vel in sacrarium Baptisterii prope ipsum Fontem extructum defluat, aut in aliquo vase, ad hunc usum parato, recepta, in ipsius Baptisterii vel in Ecclesiæ sacrarium effundatur.

ne Parochus aberret, et unum pro altero sumat, quod cavere debet diligenter.

In ea igitur ex majoribus vasculis Chrismatis et Olei quod sufficiat infundatur, atque ut effusionis periculum caveatur, commodum erit in his vasculis bombacium, seu quid simile habere, Oleo sacro et Chrismate separatim perfusum; in quo pollex, cùm opus est, ad inungendum immittatur.

Hæc vascula ita parata, in loco proprio, honesto, ac mundo, sub clave ac tuta custodia decenter asserventur, ne ab aliquo nisi à Sacerdote temerè tangantur, aut eis sacrilegè quispiam abuti possit.

Parochus, quantùm fieri potest, curet, ne per laicos, sed per se, vel per alium Sacerdotem, vel saltem per alium Ecclesiæ ministrum hæc Olea deferantur: caveat item ne de iis quidquam ulli umquam tribuat, cujusvis rei prætextu.

Sal, quod in os baptizandi immittendum est, sit benedictum sua peculiari benedictione, quæ infrà præscribitur; neque utatur sale exorcizato ad benedicendum aquam; sitque priùs benè confractum et attritum, siccum ac mundum. Sal ita benedictum nemini tradatur, neque etiam iis qui benedicendum attulerint reddatur, sed ad alios baptizandos servetur, aut in Sacrarium abjiciatur.

Cùm igitur Baptismi Sacramentum jam administrandum est, hæc in promptu esse debent:

Vasculi sacri Olei Catechumenorum, et Chrismatis.

Vasculum cum sale benedicendo, vel jam, ut dictum est, benedicto.

Vasculum, seu cochleare ex argento, vel alio metallo, nitidum, ad aquam Baptismi fundendam supra caput baptizandi, quod nulliettereà alii usui deserviat.

Pelvis, seu bacile ad excipiendam aquam ex capite defluentem, nisi statim in Sacrarium defluat.

Gossipium, alio nomine bombacium, seu quid simile, ad abstergenda loca sacris Oleis inuncta.

Stolæ duæ, ubi commodè haberi possunt, una violacea, et altera alba (ut infrà notatur) mutanda; sin minùs, una saltem adhibeatur.

Medulla panis, qua inuncti Sacerdotis digiti, cùm manus lavat, abstergantur, et vas pro manuum lotione post Baptismum, quod huic tantùm usui deservire decet.

Alba vestis in modum pallioli, seu linteolum candidum infantis capiti imponendum.

Cereus, seu candela cerea baptizato ardens tradenda.

Hic denique Ritualis liber sit paratus, et item liber Baptismalis, in quo baptizati describuntur.

Omnibus igitur opportunè præparatis, Sacerdos ad tanti Sacramenti administrationem, lotis manibus, superpelliceo et stola violacea indutus accedat, clericum unum, seù plures, si potest, secum adhibeat, superpelliceo pariter indutos, qui sibi ministrent.

Ita paratus accedat ad limen Ecclesiæ, ubi foris expectant qui infantem detulerunt.

Interroget (nisi de his benè sibi constet) an sit suæ Parochiæ, masculus an femina, an sit domi baptizatus, et à quo, et quàm ritè, et qui sint Compatres qui infantem teneant, pro eoque respondeant; quos piè ac decenter assistere, ac prout opus fuerit, pro baptizando ad interrogationes respondere admoneat.

Et quoniam iis qui baptizantur, tamquam Dei filiis in Christo regenerandis, et in ejus militiam adscribendis, nomen imponitur, curet ne obscœna, fabulosa, aut ridicula, vel inanium deorum, vel impiorum Ethnicorum hominum nomina imponantur; sed potiùs, quatenùs fieri potest, Sanctorum; quorum exemplis fideles ad piè vivendum excitentur, et patrociniis protegantur.

His igitur expeditis, et accepto nomine baptizandi, positi (si infans fuerit) super brachium dextrum illius qui eum defert, Parochus ad Baptismum procedat, in hunc modum nominatim interrogans.

ORDO BAPTISMI PARVULORUM.

* N., Quid petis ab Ecclesia Dei? *Patrinus respondet:* Fidem.

Sacerdus. Fides quid tibi præstat?

Patrinus respondet. Vitam æternam.

Sacerdos. Si igitur vis ad vitam ingredi, serva mandata: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex tota mente tua, et proximum tuum sicut teipsum.

Deinde ter exsufflet leniter in faciem infantis, et dicat semel: Exi ab eo (*vel* ab ea) immunde spiritus, et da locum Spiritui sancto Paraclito.

Posteā pollice faciat signum Crucis in fronte et in pectore infantis, dicens: Accipe signum Crucis tàm in fronte ✠ quàm in corde ✠, sume fidem cœlestium præceptorum; et talis esto moribus, ut templum Dei jam esse possis.

OREMUS.

PRECES nostras, quæsumus Domine, clementer exaudi; et hunc electum tuum N. Crucis Dominicæ impressione signatum perpetua virtute custodi, ut magnitudinis gloriæ tuæ rudimenta servans, per custodiam mandatorum tuorum ad regenerationis glo-

**Q.* N., what dost thou ask of the church of God?
A. Faith.
Q. What doth faith bring thee to?
A. Life everlasting.

D. Que demandez-vous à l'Eglise de Dieu?
R. La foi.
D. Que vous procure la foi?
R. La vie éternelle.

riam pervenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde imponat manum super caput infantis, ac dicat:

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, respicere dignare super hunc famulum tuum N. quem ad rudimenta fidei vocare dignatus es; omnem cæcitatem cordis ab eo expelle; disrumpe omnes laqueos satanæ, quibus fuerat colligatus; aperi ei Domine januam pietatis tuæ, ut signo sapientiæ tuæ imbutus, omnium cupiditatum fœtoribus careat, et ad suavem odorem præceptorum tuorum lætus tibi in Ecclesia tua deserviat, et proficiat de die in diem. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos benedicat salem, qui semel benedictus aliàs ad eumdem usum deservire potest.

Benedictio Salis.

EXORCIZO te creatura salis, in nomine Dei Patris omnipotentis, ✠ et in charitate Domini nostri Jesu Christi, ✠ et in virtute Spiritus sancti. ✠ Exorcizo te per Deum vivum, ✠ per Deum verum, ✠ per Deum sanctum, ✠ per Deum ✠ qui te ad tutelam humani generis procreavit, et populo venienti ad credulitatem per servos suos consecrari præcepit, ut in nomine sanctæ Trinitatis efficiaris salutare Sacramentum ad effugandum inimicum. Proinde rogamus te Domine Deus noster, ut hanc creaturam salis sanctificando sanctifices, ✠ et benedicendo benedicas, ✠ ut

fiat omnibus accipientibus perfecta medicina, permanens in visceribus eorum, in nomine ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde immittat modicum salis benedicti in os infantis, dicens: N., Accipe salem sapientiæ; propitiatio sit tibi in vitam æternam. ℟. Amen.

Sacerdos. Pax tecum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS Patrum nostrorum, Deus universæ conditor veritatis, te supplices exoramus, ut hunc famulum tuum N. respicere digneris propitius, et hoc primum pabulum salis gustantem non diutiùs esurire permittas, quò minùs cibo expleatur cœlesti, quatenùs sit semper spiritu fervens, spe gaudens, tuo semper nomini serviens. Perduc eum Domine, quæsumus, ad novæ regenerationis lavacrum, ut cum fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Exorcizo te immunde spiritus in nomine Patris, ✠ et Filii, ✠ et Spiritus ✠ sancti, ut exeas et recedas ab hoc famulo Dei N. Ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui pedibus super mare ambulavit, et Petro mergenti dexteram porrexit.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo Filio ejus, et Spiritui sancto, et recede ab hoc famulo Dei N., quia istum sibi Deus et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam,

riam pervenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde imponat manum super caput infantis, ac dicat:

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, respicere dignare super hunc famulum tuum N. quem ad rudimenta fidei vocare dignatus es; omnem cæcitatem cordis ab eo expelle; disrumpe omnes laqueos satanæ, quibus fuerat colligatus; aperi ei Domine januam pietatis tuæ, ut signo sapientiæ tuæ imbutus, omnium cupiditatum fœtoribus careat, et ad suavem odorem præceptorum tuorum lætus tibi in Ecclesia tua deserviat, et proficiat de die in diem. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos benedicat salem, qui semel benedictus aliàs ad eumdem usum deservire potest.

Benedictio Salis.

EXORCIZO te creatura salis, in nomine Dei Patris omnipotentis, ✠ et in charitate Domini nostri Jesu Christi, ✠ et in virtute Spiritus sancti. ✠ Exorcizo te per Deum vivum, ✠ per Deum verum, ✠ per Deum sanctum, ✠ per Deum ✠ qui te ad tutelam humani generis procreavit, et populo venienti ad credulitatem per servos suos consecrari præcepit, ut in nomine sanctæ Trinitatis efficiaris salutare Sacramentum ad effugandum inimicum. Proinde rogamus te Domine Deus noster, ut hanc creaturam salis sanctificando sanctifices, ✠ et benedicendo benedicas, ✠ ut

fiat omnibus accipientibus perfecta medicina, permanens in visceribus eorum, in nomine ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. ℟. Amen.

Deinde immittat modicum salis benedicti in os infantis, dicens: N., Accipe salem sapientiæ; propitiatio sit tibi in vitam æternam. ℟. Amen.

Sacerdos. Pax tecum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS Patrum nostrorum, Deus universæ conditor veritatis, te supplices exoramus, ut hunc famulum tuum N. respicere digneris propitius, et hoc primum pabulum salis gustantem non diutiùs esurire permittas, quò minùs cibo expleatur cœlesti, quatenùs sit semper spiritu fervens, spe gaudens, tuo semper nomini serviens. Perduc eum Domine, quæsumus, ad novæ regenerationis lavacrum, ut cum fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Exorcizo te immunde spiritus in nomine Patris, ✠ et Filii, ✠ et Spiritus ✠ sancti, ut exeas et recedas ab hoc famulo Dei N. Ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui pedibus super mare ambulavit, et Petro mergenti dexteram porrexit.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo Filio ejus, et Spiritui sancto, et recede ab hoc famulo Dei N., quia istum sibi Deus et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam,

et benedictionem, Fontemque Baptismatis vocare dignatus est.

Hic pollice in fronte signat infantem, dicens: Et hoc signum sanctæ Crucis ✠ quod nos fronti ejus damus, tu maledicte diabole numquam audeas violare. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Mox imponit manum super caput infantis, et dicit:

OREMUS.

ÆTERNAM ac justissimam pietatem tuam deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, auctor luminis et veritatis, super hunc famulum tuum N., ut digneris illum illuminare lumine intelligentiæ tuæ: munda eum, et sanctifica: da ei scientiam veram, ut dignus gratia Baptismi tui effectus, teneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Posteà Sacerdos imponit extremam partem stolæ super infantem, et introducit eum in Ecclesiam, dicens: N. Ingredere in templum Dei, ut habeas partem cum Christo in vitam æternam. ℟. Amen.

Cùm fuerint Ecclesiam ingressi, Sacerdos procedens ad Fontem cum Susceptoribus conjunctim clara voce dicit:

CREDO in Deum, Patrem omnipotentem, Creatorem cœli et terræ. Et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum: qui conceptus est de

I believe in God, the Father Almighty, Creator of heaven and earth, and in Jesus Christ, his only Son, our Lord; who was conceived by the Holy Ghost, born of the Virgin Mary, suffered under Pontius Pilate, was crucified, dead and buried; he descended into hell, the third day he rose again from the dead; he ascended into

Spiritu sancto, natus ex Maria virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, et sepultus: descendit ad inferos: tertia die resurrexit à mortuis: ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis: inde venturus est judicare vivos et mortuos. Credo in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, vitam æternam. Amen.

PATER noster, qui es in cœlis, sanctificetur nomen tuum: adveniat regnum tuum: fiat voluntas tua, sicut in cœlo, et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie: et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem: sed libera nos à malo. Amen.

Ac deinde, antequam accedat ad Baptisterium, dicat:

EXORCISMUS.

EXORCIZO te omnis spiritus immunde, in nomine Dei Patris omnipotentis, ✠ et in nomine Jesu Christi Filii ejus, Domini et Judicis nostri, ✠ et in virtute Spiritus sancti, ✠ ut discedas ab hoc plasmate

heaven, and sitteth at the right hand of God the Father Almighty; from thence he shall come to judge the living and the dead. I believe in the Holy Ghost, the Holy Catholic Church, the communion of saints, the forgiveness of sins, the resurrection of the body, and life everlasting. *Amen.*

Our Father, who art in heaven, hallowed be thy name; thy kingdom come; thy will be done on earth as it is in heaven. Give us this day our daily bread: and forgive us our trespasses, as we forgive them who trespass against us: and lead us not into temptation; but deliver us from evil. *Amen.*

Dei N. quod Dominus noster ad templum sanctum suum vocare dignatus est: ut fiat templum Dei vivi, et Spiritus sanctus habitet in eo. Per eumdem Christum Dominum nostrum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. ℟. Amen.

Posteà Sacerdos digito accipiat de saliva oris sui, et tangat aures et nares infantis: tangendo verò aurem dexteram et sinistram, dicat:

Ephpheta, quod est, Adaperire: *deinde tangit nares, dicens:* In odorem suavitatis. Tu autem effugare diabole, appropinquabit enim judicium Dei.

*Posteà interrogat baptizandum nominatim dicens:**
N. Abrenuntias satanæ?

Respondet Patrinus: Abrenuntio.

Et omnibus operibus ejus? ℟. Abrenuntio.

Et omnibus pompis ejus? ℟. Abrenuntio.

Deinde Sacerdos intingit pollicem in Oleo Catechumenorum, et infantem ungit in pectore et inter scapulas in modum Crucis, dicens:

Ego te linio ✠ Oleo salutis in Christo Jesu Domino nostro, ut habeas vitam æternam. ℟. Amen.

**Q.* N., Dost thou renounce Satan?
A. I do renounce him.
Q. And all his works?
A. I do renounce them.
Q. And all his pomps?
A. I do renounce them.

D. N., Renoncez-vous à Satan?
R. J'y renonce.
D. Et à toutes ses œuvres?
R. J'y renonce.
D. Et à toutes ses pompes?
R. J'y renonce.

Subinde pollicem et inuncta loca abstergit bombacio vel re simili, (Hic deponit stolam violaceam, et sumit aliam albi coloris.) et interrogat expresso nomine baptizandum, Patrino respondente:

* N. Credis in Deum Patrem omnipotentem, Creatorem cœli et terræ? ℟. Credo.

Credis in Jesum Christum Filium ejus unicum, Dominum nostrum, natum, et passum? ℟. Credo.

Credis in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, vitam æternam? ℟. Credo.

Subinde expresso nomine baptizandi, Sacerdos dicit: N. Vis baptizari?

* *Q.* N., Dost thou believe in God the Father Almighty, Creator of heaven and earth?
A. I do believe.
Q. Dost thou believe in Jesus Christ, his only Son, our Lord, who was born into this world, and who suffered for us?
A. I do believe.
Q. Dost thou believe in the Holy Ghost, the holy Catholic Church, the communion of Saints, the forgiveness of sins, the resurrection of the body, and life everlasting?
A. I do believe.
Q. N., wilt thou be baptized?
A. I will.

D. N., Croyez-vous en Dieu le Père tout-puissant, créateur du ciel et de la terre?
R. Je crois.
D. Croyez-vous en Jésus Christ son Fils unique, notre Seigneur, qui est né, et qui a souffert?
R. Je crois.
D. Croyez-vous au Saint-Esprit, la sainte Eglise Catholique, la communion des Saints, la rémission des péchés, la résurrection de la chair, et la vie éternelle?
R. Je crois.
D. N., Voulez-vous être baptisé?
R. Oui, je le veux.

Respondet Patrinus: Volo.

Tunc Patrino vel Matrina, vel utroque (si ambo admittantur) infantem tenente, Sacerdos vasculo seu urceolo accipit aquam Baptismalem, et de ea ter fundit super caput infantis in modum Crucis, et simul verba proferens, semel tantùm distinctè et attentè dicit:

N. Ego te baptizo in nomine Patris ✠, *fundat primò;* et Filii ✠, *fundat secundò;* et Spiritus ✠ sancti, *fundat tertiò.*

Ubi autem est consuetudo baptizandi per immersionem, Sacerdos accipit infantem, et advertens ne lædatur, cautè immergit, et trina mersione baptizat, et semel tantùm dicit:

N. Ego te baptizo in nomine Patris, ✠ et Filii, ✠ et Spiritus ✠ sancti.

Mox Patrinus vel Matrina, vel uterque simul infantem de sacro Fonte levant, suscipientes illum de manu Sacerdotis.

Si verò dubitatur an infans fuerit baptizatus, utatur hac forma: N. Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, ✠ et Filii, ✠ et Spiritus ✠ sancti.

Deinde intingit pollicem in sacro Chrismate, et ungit infantem in summitate capitis in modum Crucis, dicens:

DEUS omnipotens, Pater Domini nostri Jesu Christi, qui te regeneravit ex aqua et Spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, (*hìc inungit*) ipse te liniat Chrismate salutis ✠ in eodem Christo Jesu Domino nostro in vitam æternam. ℟. Amen.

Sacerdos. Pax tibi. ℟. Et cum spiritu tuo.

Tum bombacio aut re simili abstergit pollicem suum et locum inunctum, et imponit capiti ejus linteolum candidum loco vestis albæ, dicens:

Accipe vestem candidam, quam immaculatam perferas ante tribunal Domini nostri Jesu Christi, ut habeas vitam æternam. ℟ Amen.

Posteà dat ei, vel Patrino, candelam accensam, dicens:

Accipe lampadem ardentem, et irreprehensibilis custodi Baptismum tuum: serva Dei mandata, ut cùm Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei unà cum omnibus Sanctis in aula cœlesti, habeasque vitam æternam, et vivas in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Postremò dicit: Vade in pace, et Dominus sit tecum. ℟ Amen.

Si verò fuerint plures baptizandi, sive masculi, sive feminæ, in Catechismo masculi statuantur ad dexteram, feminæ verò ad sinistram, et omnia pariter dicantur ut suprà in proprio genere, et numero plurali. Verùm prima nominis interrogatio, exsufflatio, Crucis impressio, seu signatio, tactus aurium et narium cum saliva, abrenuntiationis interrogatio, unctio Olei Catechumenorum, interrogatio de Fide seu Symbolo, et ipse Baptismus, inunctio Chrismatis, candidæ vestis impositio, atque accensæ candelæ traditio, singulariter singulis, et primùm masculis, deinde feminis fieri debent.

Si infans, vel adultus ægrotus adeò graviter laboret, ut periculum immineat ne pereat, antequam Baptismus perficiatur, Sacerdos omissis quæ Baptismum præcedunt, eum baptizet, ter vel etiam semel infundens aquam super caput ejus in modum Crucis,

dicens: ***Ego** te baptizo in nomine Patris,* ✠ *etc.* ut suprà. 24.

Si non habeatur aqua Baptismalis, et periculum impendeat, Sacerdos utatur aqua simplici.

Deinde si habeat Chrisma, liniat eum in vertice, dicens: *Deus omnipotens, Pater Domini nostri Jesu Christi, etc.* ut suprà. 24.

Posteà dat ei linteolum candidum, dicens: *Accipe vestem, etc.* ut suprà. 25.

Ac demùm dat ei ceream candelam accensam, dicens: *Accipe lampadem,* ut suprà. 25. Si supervixerit, suppleantur alii ritus omissi.

Admonendi sunt Susceptores de spirituali cognatione quam contraxerunt cum Baptizato, baptizatique patre et matre; quæ cognatio impedit matrimonium, ac dirimit.

Curet Parochus parentes infantis admoneri, ne in lecto secum ipsi, vel nutrices parvulum habeant, propter oppressionis periculum: sed eum diligenter custodiant, et opportunè ad Christianam disciplinam instituant.

Commonendi sunt etiam parentes, et alii, si opus fuerit, ne filios Hebræis, aliisve infidelibus, vel hæreticis mulieribus ullo modo lactandos aut nutriendos tradant.

Antequam infans ex Ecclesia asportetur, aut Susceptores discedant, eorum nomina, et alia de administrato Baptismo ad præscriptam formam in Baptismali libro Parochus accuratè describat.

DE BAPTISMO ADULTORUM.

SI quis adultus sit baptizandus, debet priùs secundùm Apostolicam regulam in Christiana fide ac sanctis moribus diligenter instrui, et per aliquot dies in operibus pietatis exerceri, ejusque voluntas et propositum sæpiùs explorari, et non nisi sciens et volens, probeque instructus baptizari.

At verò si quis, dùm instruitur, in mortis periculum incidat, baptizarique voluerit, habita ratione periculi vel necessitatis baptizetur.

Adultorum Baptismus, ubi commodè fieri potest, ad Episcopum deferatur, ut si illi placuerit, ab eo solemniùs conferatur; alioquin Parochus ipse baptizet, stata cæremonia.

Decet autem hujusmodi Baptismum ex Apostolico instituto, in Sabbato sancto Paschatis, vel Pentecostes, solemniter celebrari.

Quare si circa hæc tempora Catechumeni sint baptizandi, in ipsos dies, si nihil impediat, Baptismum differi convenit.

Verùm si circa, seu post tempus Pentecostes aliqui conversi fuerint, qui ægrè ferant suum Baptismum in longum tempus differri, et ad illud festinent, instructique ac ritè parati esse noscantur, citiùs baptizari possunt.

Catechumenus instructus baptizetur in Ecclesia, seu in Baptisterio. Patrinus ei assistat, et ipse Catechumenus ad Sacerdotis interrogationes respondeat, nisi mutus fuerit, aut omninò surdus, vel ignotæ linguæ; quo casu vel per Patrinum, si illam intelligat, aut alium interpretem, vel nutu consensum explicet suum.

Pro hujus autem veneratione Sacramenti, tàm Sacerdotem qui adultos baptizabit, quàm ipsos adultos qui sani sunt, convenit esse jejunos.

Quare non post epulas, aut prandia, sed ante meridiem (nisi ex rationabili causa aliter faciendum esset) eorum Baptisma celebretur.

Admonendus est Catechumenus, ut peccatorum suorum pœniteat.

Amentes et furiosi non baptizentur, nisi tales à nativitate fuerint: tunc enim de iis idem judicium faciendum est, quod de infantibus, atque in fide Ecclesiæ baptizari possunt.

Sed si dilucida habeant intervalla, dum mentis compotes sunt, baptizentur, si velint. Si verò antequam insanirent, suscipiendi Baptismi desiderium ostenderint, ac vitæ periculum immineat, etiamsi non sint compotes mentis, baptizentur.

Idemque dicendum est de eo, qui lethargo aut phrenesi laborat, ut tantùm vigilans et intelligens baptizetur; nisi periculum mortis impendeat, si in eo priùs apparuit Baptismi desiderium.

Sacerdos diligenter curet ut certior fiat de statu et conditione eorum qui baptizari petunt, præsertim exterorum. De quibus facta diligenti inquisitione num aliàs ac ritè sint baptizati, caveat ne quis jam baptizatus, imperitia, vel errore, aut ad quæstum, vel ob aliam causam, fraude dolove iterùm baptizari velit.

Omnes autem de quibus, re diligenter investigata, probabilis dubitatio est an baptizati fuerint, si nihil aliud impediat, sub conditione baptizentur.

Hæretici verò ad Catholicam Ecclesiam venientes, in quorum Baptismo debita forma aut materia servata non est, ritè baptizandi sunt: sed priùs errorum suorum pravitatem agnoscant, et detestentur, et in fide Catholica diligenter instruantur: ubi verò debita forma et materia servata est, omissa tantùm suppleantur, nisi rationabili de causa aliter Episcopo videatur.

Ceterùm legantur et serventur ea quæ suprà de Baptismo in communi præscripta sunt, fol. 9.

NOTA. *Precibus Concilii Provincialis Baltimorensis I., à Sa. Me. Pio PP. VIII. concessum est Missionariis Fœderatæ Americæ Diœcesum omnium, ut in Baptismo Adultorum Ritus ad baptizandos infantes in Rituali Romano præscriptus, possit adhiberi.*

ORDO SUPPLENDI OMISSA SUPER BAPTIZATUM.

CUM urgente mortis periculo, vel alia cogente necessitate, sive parvulus, sive adultus, sacris Precibus ac Cæremoniis prætermissis, fuerit baptizatus, ubi convaluerit, vel cessaverit periculum, et ad Ecclesiam delatus fuerit, omissa omnia suppleantur: idemque ordo ac ritus servetur, qui in Baptismo parvulorum (si fuerit parvulus) seu adultorum (si fuerit adultus) præscriptus est.* Excepto quòd interrogatio, An velit baptizari, formaque Baptismi, et ablutio prætermittuntur, et quædam Orationes, et Exorcismi suo quique loco immutati, ut infrà, dicuntur.

Sacerdos igitur, antequam immittat salem in os baptizati, manum super caput ejus imponens, dicit:

OREMUS. *ORATIO.*

OMNIPOTENS sempiterne Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, respicere digneris super hunc famulum tuum N. quem dudùm ad rudimenta fidei vocare dignatus es; omnem cæcitatem cordis ab eo expelle: disrumpe omnes laqueos satanæ, quibus fuerat colligatus: aperi ei Domine januam pietatis tuæ, ut signo sapientiæ tuæ imbutus, omnium cupiditatum fœtoribus careat, et ad suavem odorem præceptorum tuorum lætus tibi in Ecclesia tua deserviat, et proficiat de die in diem, ut idoneus sit frui gratia Baptismi tui, quem suscepit, salis percepta medicina. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde posteaquam modicum salis immisit in os baptizati, dicens: Accipe salem sapientiæ, propitiatio sit tibi in vitam æternam. ℟. Amen. *Dicit:*

* *In hisce Fœderatis Americæ Septentrionalis Provinciis, vigore Apostolici Indulti supra commemorati, fol.* 28, *ordo supplendi omissa idem est pro Adultis ac pro Parvulis.*

OREMUS.

DEUS Patrum nostrorum, Deus universæ conditor veritatis, te supplices exoramus ut hunc famulum tuum N. respicere digneris propitius, ut hoc pabulum salis gustantem non diutiùs esurire permittas, quò minùs cibo expleatur cœlesti, quatenùs sit semper spiritu fervens, spe gaudens, tuo semper nomini serviens, et quem ad novæ regenerationis lavacrum perduxisti, quæsumus, Domine, ut cum fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc facto signo Crucis in fronte baptizati, dictisque illis verbis:

Et hoc signum Crucis, ✠ quod nos fronti ejus damus, tu maledicte diabole numquam audeas violare. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Manu super caput ejus imposita, dicit:

OREMUS.

ÆTERNAM ac justissimam pietatem tuam deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, auctor luminis et veritatis, super hunc famulum tuum N. ut digneris eum illuminare lumine intelligentiæ tuæ: munda eum, et sanctifica: da ei scientiam veram, ut dignus sit frui gratia Baptismi tui, quem suscepit: teneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam, ut aptus sit ad retinendam gratiam Baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

RITUS SERVANDUS, CUM EPISCOPUS BAPTIZAT.

SI Episcopus, vel S. R. E. Cardinalis parvulos vel adultos baptizare voluerit, parantur et servantur omnia, ut superiùs de ordine Baptismi dictum est, atque hæc prætereà quæ infrà notantur.

Adsint Cappellani, vel alii Presbyteri, et Clerici superpelliceis induti, qui ei assistant ac ministrent.

Ipse verò super rochetum sive superpelliceum, si est Regularis, accipiat albam, et cingulum, et stolam, et pluviale violacei coloris, ac mitram: atque ita paratus cum ministris procedat ad Baptismi ministerium. Et dum interrogat, *N. Quid petis ab Ecclesia Dei?* ac dum facit reliquas interrogationes, sedet cum mitra: cùm verò exsufflat, dicendo, *Exi ab eo immunde spiritus;* surgit cum mitra. Rursùs sedet, cùm signat Catechumenum signo Crucis in fronte, et in pectore, vel dicit: *Accipe signum Crucis, etc.* et cùm dicit Orationes, quæ præcedunt vel sequuntur benedictionem salis, surgit deposita mitra, similiter cùm ipsum salem benedicit. Cùm autem salem benedictum immittit in os baptizandi, mitram accipit, et sedet. Cùm verò legit Exorcismos, et dum saliva aures et nares Catechumeni tangens dicit, *Ephpheta,* ac dum introducit eum in Ecclesiam, stat cum mitra. Cùm autem dicit, *Credo in Deum Patrem, etc.* et *Pater noster,* super Catechumenum, stat sine mitra. Sed cùm nomen quærit, et interrogat: *N. Abrenuntias satanæ, etc.* et baptizandum Oleo sacro in pectore et inter scapulas inungit, sedet cum mitra: quo facto accipit stolam, et pluviale album. Et cùm rursùs interrogat de Fide; *Credis in Deum, etc. Vis baptizari, etc.* et cùm baptizat per infusionem, sedet cum mitra. Si verò baptizat per immersionem, mitram retinens stare debet.

Cùm demùm Chrismate verticem baptizati linit, et dat ei vestem candidam, et candelam accensam, ac dicit, *Vade in pace, etc.* sedet cum mitra.

Si autem Pontifex quempiam à Presbytero jam catechizatum, tantùm baptizare voluerit, sic paratus vestibus albis incipiat, postquam ad Baptisterium deventum fuerit, dicens: *Quo nomine vocaris?* ℟. *N.* Episcopus interrogat: *N. Credis in Deum Patrem omnipotentem, etc.* et prosequitur usque in finem juxta ordinem Baptismi, ut suprà.

BENEDICTIO FONTIS BAPTISMI

EXTRA SABBATUM PASCHÆ ET PENTECOSTES, CUM AQUA CONSECRATA NON HABETUR.

Ex concessione Sa. Me. Pii PP. VIII., Missionarii nostræ Provinciæ uti possunt breviori formula, quæ ad calcem hujus Compendii invenitur.

DE

SACRAMENTO PŒNITENTIÆ.

SANCTUM Pœnitentiæ Sacramentum, ad eos qui post Baptismum lapsi sunt, in gratiam Dei restituendos, à Christo Domino institutum, eò diligentiùs administrandum est, quò frequentior est ejus usus, et quò plura requiruntur ad illud rectè digneque tractandum ac suscipiendum. Cùm autem ad illud constituendum tria concurrant, materia, forma, et minister: illius quidem remota materia sunt peccata, proxima verò sunt actus pœnitentis, nempe contritio, confessio, et satisfactio. Forma autem, illa absolutionis verba: *Ego te absolvo, etc.* Minister denique est Sacerdos, habens potestatem absolvendi vel ordinariam vel delegatam. Sed si periculum mortis immineat, approbatusque desit Confessarius, quilibet Sacerdos potest à quibuscumque censuris et peccatis absolvere. In ejus ministro requiritur etiam bonitas, scientia, atque prudentia, cum sigillo secretæ confessionis sub exacto perpetuoque silentio. Quibus et aliis ad id opportunis ut optimè sint instructi, omni studio curare debent Confessarii.

In primis meminerit Confessarius se judicis pariter et medici personam sustinere, ac divinæ justitiæ simul et misericordiæ ministrum à Deo constitutum esse, ut tamquam arbiter inter Deum et homines, honori divino et animarum saluti consulat.

Ut ergo rectè judicare queat, discernens inter lepram et lepram, et tamquam peritus medicus anima-

rum morbos prudenter curare, et apta cuique remedia applicare sciat, quantam potest maximam ad id scientiam atque prudentiam, tum assiduis ad Deum precibus, tum ex probatis Auctoribus, præsertim è Catechismo Romano, et prudenti consilio peritorum, studeat sibi comparare.

Sciat casus et censuras Sedi Apostolicæ et Ordinario suo reservatas, et suæ cujusque Ecclesiæ constitutiones, easque diligenter observet.

Deinde hujus Sacramenti doctrinam omnem rectè nosse studebit, et alia ad ejus rectam administrationem necessaria. Atque in hoc ministerio ita procedat, ut infrà præscribitur.

ORDO MINISTRANDI SACRAMENTUM PŒNITENTIÆ.

SACERDOS ad audiendam confessionem vocatus, promptam facilemque se præbeat: ac priusquam ad audiendum accedat, si tempus suppetat, ad hoc ministerium rectè sancteque obeundum, divinum auxilium piis precibus implorabit.

In Ecclesia, non autem in privatis ædibus confessiones audiat, nisi ex causa rationabili; quæ cùm inciderit, studeat tamen id decenti ac patenti loco præstare.

Habeat in Ecclesia sedem confessionalem, in qua sacras confessiones excipiat: quæ sedes patenti, conspicuo, et apto Ecclesiæ loco posita, crate perforata inter pœnitentem et Sacerdotem sit instructa.

Superpelliceo et stola violacei coloris utatur, prout tempus vel locorum feret consuetudo.

Pœnitens, si opus fuerit, admoneatur ut qua decet humilitate mentis et habitus accedat, et flexis genibus signo Crucis se muniat.

Mox Confessarius inquirat de illius statu (nisi aliter notus fuerit) et quampridem sit confessus, et an impositam pœnitentiam adimpleverit, num ritè atque integrè aliàs confessus fuerit, num conscientiam suam, ut debet, priùs diligenter discusserit.

Quòd si pœnitens aliqua censura vel casu reservato sit ligatus, à quo ipse non possit absolvere, non absolvat, nisi priùs obtenta facultate à Superiore.

Si verò Confessarius, pro personarum qualitate, cognoverit pœnitentem ignorare Christianæ fidei rudimenta; si tempus suppetat, eum breviter instruat de articulis Fidei, et aliis ad salutem cognitu necessariis, et ignorantiam ejus corripiat, illumque admoneat ut ea postmodùm diligentiùs addiscat.

Tum pœnitens confessionem generalem Latina vel vulgari lingua dicat; scilicet, *Confiteor, etc.* vel saltem utatur his verbis: *Confiteor Deo omnipotenti, et tibi Pater.* Peccata sua exinde confiteatur, adjuvante, quotiescumque opus fuerit, Sacerdote: qui confitentem non reprehendet, nisi finita, ut dicetur, confessione; neque interpellabit, nisi opus fuerit aliquid meliùs intelligere: proinde fiduciam ei præbeat, et humaniter suggerat ut omnia peccata sua ritè et integrè confiteatur, remota stulta illa quorumdam verecundia, qua præpediti, suadente diabolo, peccata confiteri non audent.

Si pœnitens numerum, et species, et circumstantias peccatorum explicatu necessarias non expresserit, eum Sacerdos prudenter interroget.

Sed caveat ne curiosis aut inutilibus interrogationibus quemquam detineat, præsertim juniores utriusque sexus, vel alios, de eo quod ignorant, imprudenter interrogans, ne scandalum patiantur, indeque peccare discant.

Demùm, audita confessione, perpendens peccatorum, quæ ille admisit, magnitudinem ac multitudinem, pro eorum gravitate, ac pœnitentis conditione, opportunas correptiones ac monitiones, prout opus esse viderit, paterna charitate adhibebit, et ad dolorem et

contritionem efficacibus verbis adducere conabitur, atque ad vitam emendandam ac meliùs instituendam inducet, remediaque peccatorum tradet.

Postremò salutarem et convenientem satisfactionem, quantùm spiritus et prudentia suggesserint, injungat, habita ratione status, conditionis, sexus et ætatis, et item dispositionis pœnitentium. Videatque ne pro peccatis gravibus levissimas pœnitentias imponat: ne si fortè peccatis conniveat, alienorum peccatorum particeps efficiatur. Id verò ante oculos habeat, ut satisfactio non sit tantùm ad novæ vitæ remedium, et infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum castigationem.

Quare curet, quantùm fieri potest, ut contrarias peccatis pœnitentias injungat; veluti avaris eleëmosynas, libidinosis jejunia vel alias carnis afflictiones, superbis humilitatis officia, desidiosis devotionis studia. Rariùs autem vel seriùs confitentibus, vel in peccata facilè recidentibus, utilissimum fuerit consulere, ut sæpè, puta semel in mense, vel certis diebus solemnibus confiteantur, et si expediat, communicent.

Pœnitentias pecuniarias sibi ipsis Confessarii non applicent, neque à pœnitentibus quidquam tamquam ministerii sui præmium petant vel accipiant.

Pro peccatis occultis, quantumvis gravibus, manifestam pœnitentiam non imponant.

Videat autem diligenter Sacerdos, quando, et quibus conferenda, vel neganda, vel differenda sit absolutio, ne absolvat eos, qui talis beneficii sunt incapaces; quales sunt qui nulla dant signa doloris, qui odia et inimicitias deponere, aut aliena, si possunt, restituere, aut proximam peccandi occasionem deserere, aut alio modo peccata derelinquere, et vitam in melius emendare nolunt; aut qui publicum scandalum dederunt, nisi publicè satisfaciant, et scandalum tollant: neque etiam eos absolvat, quorum peccata sunt Superioribus reservata.

Si verò quis confiteatur in periculo mortis constitutus, absolvendus est ab omnibus peccatis et censuris,

quantumvis reservatis; (cessat enim tunc omnis reservatio;) sed priùs, si potest, cui debet, satisfaciat: ac si periculum evaserit, et aliqua ratione Superiori, à quo aliàs esset absolvendus, se sistere teneatur; cùm primùm poterit, coram eo se sistat, quidquid debet præstiturus.

Quòd si inter confitendum, vel etiam antequam incipiat confiteri, vox et loquela ægrum deficiat, nutibus et signis conetur, quoad ejus fieri poterit, peccata pœnitentis cognoscere; quibus utcumque vel in genere vel in specie cognitis, vel etiam si confitendi desiderium sive per se sive per alios ostenderit, absolvendus est.

Meminerit porrò Sacerdos, ægris non esse injungendam gravem aut laboriosam pœnitentiam; sed indicendam tantùm illam, quam, si convaluerint, opportuno tempore peragant. Interim juxta gravitatem morbi, aliqua oratione, aut levi satisfactione imposita, et acceptata, absolvantur, prout opus fuerit.

ABSOLUTIONIS FORMA.

Cùm igitur pœnitentem absolvere voluerit, injuncta ei priùs, et ab eo acceptata salutari pœnitentia, primò dicit:

Misereatur tuî omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis perducat te ad vitam æternam. Amen.

Deinde dextera versùs pœnitentem elevata, dicit:

Indulgentiam, absolutionem, et remissionem peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens et misericors Dominus. Amen.

Dominus noster Jesus Christus te absolvat: et ego auctoritate ipsius te absolvo ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, et interdicti, in quantum possum, et tu indiges. Deinde ego te absolvo à pec-

catis tuis, in nomine Patris, ✠ et Filii, et Spiritus sancti. Amen.

Si pœnitens sit laicus, omittitur verbum, suspensionis.

Passio Domini nostri Jesu Christi, merita beatæ Mariæ virginis, et omnium Sanctorum, quidquid boni feceris, et mali sustinueris, sint tibi in remissionem peccatorum, augmentum gratiæ, et præmium vitæ æternæ. Amen.

In confessionibus autem frequentioribus et brevioribus omitti potest, Misereatur, etc. *et satis erit dicere:* Dominus noster Jesus Christus, etc. *ut suprà, usque ad illud,* Passio Domini, etc.

Urgente verò aliqua gravi necessitate in periculo mortis, breviter dicere poterit:

Ego te absolvo ab omnibus censuris, et peccatis, in nomine Patris, ✠ et Filii, et Spiritus sancti. Amen.

DE ABSOLUTIONE AB EXCOMMUNICATIONE IN FORO EXTERIORI.

SI potestas absolvendi ab excommunicationis sententia Sacerdoti commissa fuerit à Superiore, et in mandato certa forma sit præscripta, illa omninò servanda est: si verò in mandato seu commissione dicitur: *In forma Ecclesiæ consueta absolvat;* hæc servanda sunt.

Primò, ut excommunicatus ei, ob cujus offensam in excommunicationem incurrit, priùs, si potest, satisfaciat. Quòd si tunc non possit, sufficientem cautionem præbeat, aut saltem, si eam præstare non potest, juret se, ut primùm poterit, satisfacturum.

Secundò, si crimen, ob quod in excommunicationem incidit, sit grave, juramentum ab eo exigatur de p[illegible]

rendo mandatis Ecclesiæ, quæ illi fient pro tali causa: ac præcipuè, ne deinceps delinquat contra illum Canonem vel decretum, contra quod faciendo, censuram incurrit.

Denique hunc absolvendi ritum observabit.

Pœnitentem coram se utroque genu flexo, in humero (si vir fuerit) usque ad camisiam exclusivè denudato, virga aut funiculis sedens leviter percutit, dicendo totum Psalmum Miserere meî Deus, etc. *cum* Gloria Patri, etc.

Deinde surgit, et aperto capite dicit:

Kyrie eleison. Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster. ℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. Salvum fac servum tuum (*vel* ancillam tuam), Domine. ℟ Deus meus sperantem in te.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo (*vel* in ea.)

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Esto ei Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, cui proprium est misereri semper et parcere, suscipe deprecationem nostram; ut hunc famulum tuum, quem excommunicationis sententia constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absolvat. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Mox sedet, et cooperto capite dicit:

OREMUS.

DEUS Patrum nostrorum, Deus universæ conditor veritatis, te supplices exoramus ut hunc famulum tuum N. respicere digneris propitius, ut hoc pabulum salis gustantem non diutiùs esurire permittas, quò minùs cibo expleatur cœlesti, quatenùs sit semper spiritu fervens, spe gaudens, tuo semper nomini serviens, et quem ad novæ regenerationis lavacrum perduxisti, quæsumus, Domine, ut cum fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc facto signo Crucis in fronte baptizati, dictisque illis verbis:

Et hoc signum Crucis, ✠ quod nos fronti ejus damus, tu maledicte diabole numquam audeas violare. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Manu super caput ejus imposita, dicit:

OREMUS.

ÆTERNAM ac justissimam pietatem tuam deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, auctor luminis et veritatis, super hunc famulum tuum N. ut digneris eum illuminare lumine intelligentiæ tuæ: munda eum, et sanctifica: da ei scientiam veram, ut dignus sit frui gratia Baptismi tui, quem suscepit: teneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam, ut aptus sit ad retinendam gratiam Baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Pœnitens dicat: Confiteor Deo, etc.

Sacerdos: Misereatur tuî, etc. Indulgentiam, etc.

Auctoritate mihi ab N. tradita, ego absolvo te à vinculo suspensionis quam (*vel* interdicti quod) propter tale factum (*vel* causam) incurristi (*seu* incurrisse declaratus es) in nomine Patris, ✠ et Filii, et Spiritus sancti. Amen.

Si verò Confessario, sive in foro conscientiæ, sive extra, data est potestas dispensandi super irregularitate, tunc postquam absolverit à peccatis, addat consequenter:

Et eadem auctoritate dispenso tecum super irregularitate in quam (*vel* irregularitatibus, *si sint plures,* in quas) ob talem causam, (*vel* tales causas, *eas exprimendo*) incurristi, et habilem reddo, et restituo te executioni Ordinum et officiorum tuorum, in nomine Patris, ✠ et Filii, et Spiritus sancti. Amen.

Si nullum habet Ordinem, dicatur: Habilem reddo te ad omnes Ordines suscipiendos, *vel etiam ad alia, juxta tenorem mandati.*

Quòd si necesse sit titulum beneficii restituere, et fructus malè perceptos condonare, subjungat:

Et restituo tibi titulum (*seu* titulos) Beneficii (*seu* Beneficiorum) et condono tibi fructus malè perceptos. In nomine Patris, ✠ et Filii, et Spiritus sancti. Amen.

Advertat autem Sacerdos, ne ullo modo in iis facultatis suæ terminos excedat.

Cùm demùm Chrismate verticem baptizati linit, ei dat ei vestem candidam, et candelam accensam, ac dicit, *Vade in pace, etc.* sedet cum mitra.

Si autem Pontifex quempiam à Presbytero jam catechizatum, tantùm baptizare voluerit, sic paratus vestibus albis incipiat, postquam ad Baptisterium deventum fuerit, dicens: *Quo nomine vocaris?* ℟. *N.* Episcopus interrogat: *N. Credis in Deum Patrem omnipotentem, etc.* et prosequitur usque in finem juxta ordinem Baptismi, ut suprà.

BENEDICTIO FONTIS BAPTISMI

EXTRA SABBATUM PASCHÆ ET PENTECOSTES, CUM AQUA CONSECRATA NON HABETUR.

Ex concessione Sa. Me. Pii PP. VIII., Missionarii nostræ Provinciæ uti possunt breviori formula, quæ ad calcem hujus Compendii invenitur.

ne Sacramenti species de ore decidant: sed, qua par est devotione, aliquantisper in oratione permaneant, gratias agentes Deo de tam singulari beneficio, atque etiam de sanctissima passione Dominica, in cujus memoriale hoc mysterium celebratur et sumitur.

Curare porrò debet, ut perpetuò aliquot particulæ consecratæ eo numero, qui usui infirmorum et aliorum fidelium communioni satis esse possit, conserventur in pyxide ex solida decentique materia, eaque munda, et suo operculo benè clausa, albo velo cooperta, et quantùm res feret, ornato in tabernaculo clave obserato.

Hoc autem tabernaculum conopeo decenter opertum, atque ab omni alia re vacuum, in Altari majori, vel in alio, quod venerationi et cultui tanti Sacramenti commodius ac decentius videatur, sit collocatum; ita ut nullum aliis sacris functionibus, aut Ecclesiasticis officiis impedimentum afferatur. Lampades coram eo plures, vel saltem una, diu noctuque perpetuò colluceat; curabitque Parochus ut omnia ad ipsius Sacramenti cultum ordinata, integra, mundaque sint, et conserventur.

Sanctissimæ Eucharistiæ particulas frequenter renovabit. Hostiæ verò, seu particulæ consecrandæ sint recentes, et ubi eas consecraverit, veteres primò distribuat, vel sumat.

Fideles omnes ad sacram Communionem admittendi sunt, exceptis iis qui justa ratione prohibentur. Arcendi autem sunt publicè indigni; quales sunt excommunicati, interdicti, manifesteque infames; ut meretrices, concubinarii, fœneratores, magi, sortilegi, blasphemi, et alii ejus generis publici peccatores: nisi de eorum pœnitentia et emendatione constet, et publico scandalo priùs satisfecerint.

Occultos verò peccatores, si occultè petant, et non eos emendatos agnoverit, repellat; non autem si publicè petant, et sine scandalo ipsos præterire nequeat.

Amentibus prætereà seu phreneticis communicare non licet; licebit tamen, si quando habeant lucida

intervalla, et devotionem ostendant, dum in eo statu manent, si nullum indignitatis periculum adsit.

Ita etiam, iis qui propter ætatis imbecillitatem nondùm hujus Sacramenti cognitionem et gustum habent, administrari non debet.

ORDO MINISTRANDI SACRAM COMMUNIONEM.

SACERDOS igitur sanctissimam Eucharistiam ministraturus, Hostiis, seu particulis pro populi multitudine consecratis, vasculoque uno, vel pluribus, decenti et commodo loco expositis, cum vino et aqua ad purificationem eorum qui Communionem sumpserint, et ante eos linteo mundo extenso, lotis priùs manibus, et superpelliceo indutus, ac desuper stola coloris Officio illius diei convenientis, præcedente Clerico seu alio ministro, procedit ad altare manibus junctis, et accensis cereis; facta priùs et posteà genuflexione, extrahit pyxidem, et illam super corporale depositam discooperit. Minister genibus flexis, nomine populi ad cornu Epistolæ facit Confessionem generalem, dicens: *Confiteor Deo, etc.* Tum Sacerdos iterùm genuflectit, et manibus junctis ante pectus vertit se ad populum (advertens ne terga vertat Sacramento) et in cornu Evangelii dicit:

Misereatur vestrî omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducat vos ad vitam æternam. ℟. Amen. *Et addit:* Indulgentiam, absolutionem, ✠ et remissionem peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens et misericors Dominus. ℟. Amen. *Dicens,* Indulgentiam, etc. *manu dextera in formam Crucis signat communicandos.*

Deinde ad Altare se convertit, genuflectit, manu sinistra pyxidem prehendit, et duobus digitis, pollice et indice, Sacramentum accipit, et elevat, conversusque ad populum in medio Altari dicit clara voce: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. *Mox subdit:* Domine non sum dignus, ut intres sub tectum meum, sed tantùm dic verbo, et sanabitur anima mea; *quod iterùm ac tertiò repetit: qua formula etiam utendum est, cùm feminæ Communio ministratur.*

Posteà ad communicandum accedit, incipiens ab iis qui sunt ad partem Epistolæ; sed primò, si Sacerdotibus, vel aliis ex Clero danda sit Communio, iis ad gradus Altaris genuflexis præbeatur: vel si commodè fieri potest, intra sepimentum Altaris sint à laicis distincti. Sacerdotes verò cum stola communicent.

Sacerdos unicuique porrigens Sacramentum, et faciens cum eo signum Crucis super pyxiden simul dicit: Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam tuam in vitam æternam. Amen.

Ubi verò omnes communicaverint, Sacerdos reversus ad Altare dicere poterit: O sacrum convivium, in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis ejus, mens impletur gratia, et futuræ gloriæ nobis pignus datur. ℣. Panem de cælo præstitisti eis.

Minister respondet: Omne delectamentum in se habentem.

Tempore Paschali additur: Alleluia.

Mox Sacerdos dicit: ℣. Dominè exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui nobis sub Sacramento mirabili, passionis tuæ memoriam reliquisti, tribue quæsumus, ita nos Corporis et Sanguinis tui sacra mysteria venerari; ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tempore Paschali dicitur Oratio:

SPIRITUM nobis, Domine, tuæ charitatis infunde: ut quos Sacramentis Paschalibus satiasti, tua facias pietate concordes. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Antequam reponat Sacramentum, diligenter advertat, ut si aliquod fragmentum digitis adhæserit, illud in pyxidem deponat; et eosdem digitos, quibus tetigit Sacramentum, abluat, et abstergat purificatorio; ablutionem verò sumat, si celebraverit, aut iis, qui tunc communicarunt, sumendam tradat, aut saltem in sacrarium injiciat. Posteà genuflectens reponit Sacramentum in tabernaculo, et clave obserat. Deinde extenta manu dextera, benedicit iis qui communicarunt, dicens: Benedictio Dei omnipotentis Patris, ✠ et Filii, et Spiritus sancti descendat super vos, et maneat semper. ℟. Amen.

Communio autem populi intra Missam statim post Communionem Sacerdotis celebrantis fieri debet (nisi quandoque ex rationabili causa post Missam sit facienda) cùm Orationes, quæ in Missa post Communionem dicuntur, non solùm ad Sacerdotem, sed etiam ad alios communicantes spectent.

Itaque Sacerdos, sumpto sacratissimo Sanguine, antequam se purificet, ponat particulas consecratas in pyxide, vel si pauci sint communicandi, super patenam, nisi in principio positæ fuerint in pyxide; et genuflectit, ministro interim faciente confessionem, ut suprà. Posteà vertens se ad populum, in cornu Evangelii dicit: *Misereatur vestrì, etc.* et eo quo suprà dictum est modo porrigit communicandis Eucharistiam, incipiens à ministris Altaris, si velint communicare. Finita Communione, revertitur ad Altare, nihil dicens; et non dat eis benedictionem, quia illam dabit in fine Missæ. Deinde dicit secretò, *Quod ore sumpsimus, etc.* ut in Missali, se purificat, et Missam absolvit. Quòd si contingat, absoluta Missa, statim aliquos interdùm communicare, tunc Sacerdos adhuc planeta indutus, sacram Communionem eo modo, quo suprà dictum est, ministrabit.

DE COMMUNIONE PASCHALI.

CURET autem Parochus, ut in Quadragesima per se vel per alios Concionatores populo opportunè denuntietur Constitutio Concilii Lateranensis sub Innocentio III. quæ sic habet:

"Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos "discretionis pervenerit, omnia sua peccata confiteatur "fideliter, saltem semel in anno, proprio Sacerdoti, et "injunctam sibi pœnitentiam studeat pro viribus adimplere, suscipiens reverenter ad minus in Pascha "Eucharistiæ Sacramentum, nisi fortè de consilio pro"prii Sacerdotis, ob aliquam rationabilem causam ad "tempus ab ejus perceptione duxerit abstinendum: "alioquin et vivens ab ingressu Ecclesiæ arceatur, et "moriens Christiana careat sepultura."

Ut igitur hoc salutare Concilii decretum inviolabiliter servetur, descripta Parochus habeat nomina suorum Parochianorum; et qui dicto tempore non communicaverint, et post Octavam Paschæ eos, qui

propriæ salutis immemores sæpiùs admoniti non obtemperaverint, Ordinario suo denuntiet.

Dabit quoque operam Parochus, quoad ejus fieri potest, ut in ipso die sanctissimo Paschæ communicent; quo die ipse per se, nisi legitimè impediatur, parochiæ suæ fidelibus hoc Sacramentum ministrabit. Alienæ verò parochiæ fideles ad proprium Parochum remittet, præter peregrinos et advenas, et qui certum domicilium non habent: quibus ipse sacram præbebit Communionem, si ad illum accesserint ritè parati; vel ubi est ea consuetudo, eos ad Cathedralis Ecclesiæ Parochos remittet. In ceteris verò servabit ea, quæ in libro de statu animarum, ut infrà, præscribuntur.

Ægrotis quoque parochialibus, etiamsi Communionem extra præscriptos Paschales dies sumpserint, in Paschalibus diebus illam deferet ac ministrabit.

DE COMMUNIONE INFIRMORUM.

VIATICUM sacratissimi Corporis Domini nostri Jesu Christi summo studio ac diligentia ægrotantibus opportuno tempore procurandum est, ne fortè contingat illos tanto bono, Parochi incuria, privatos decedere. Cavendum autem in primis est, ne ad indignos cum aliorum scandalo deferatur, quales sunt publici usurarii, concubinarii, notoriè criminosi, nominatim excommunicati aut denuntiati, nisi sese priùs sacra Confessione purgaverint, et publicæ offensioni, prout de jure, satisfecerint.

Hortetur Parochus infirmum, ut sacram Communionem sumat, etiam si graviter non ægrotet, aut mortis periculum non immineat, maximè si Festi alicujus celebritas id suadeat; neque ipse illam ministrare recusabit.

Pro Viatico autem ministrabit, cùm probabile est quòd eam ampliùs sumere non poterit. Quòd si æger, sumpto Viatico, dies aliquot vixerit, vel periculum mortis evaserit, et communicare voluerit, ejus pio desiderio Parochus non deerit.

Potest quidem Viaticum brevî morituris dari non jejunis; id tamen diligenter curandum est ne iis tribuatur à quibus ob phrenesim, sive ob assiduam tussim, aliumve similem morbum, aliqua indecentia cum injuria tanti Sacramenti timeri potest. Ceteris autem infirmis, qui ob devotionem in ægritudine communicant, danda est Eucharistia ante omnem cibum et potum, non aliter ac ceteris fidelibus, quibus nec etiam per modum medicinæ antè aliquid sumere licet.

Sèd alicui ad adorandum solùm, seu devotionis, seu cujusvis rei prætextu ad ostendendum non deferatur.

Deferri autem debet hoc sanctum Sacramentum ab Ecclesia ad privatas ægrotantium domos decenti habitu, superposito mundo velamine, manifestè atque honorificè, ante pectus cum omni reverentia et timore, semper lumine præcedente.

Parochus igitur processurus ad communicandum infirmum, aliquot campanæ ictibus jubeat convocari Parochianos, seu confraternitatem sanctissimi Sacramenti (ubi fuerit instituta) seu alios pios Christi fideles, qui sacram Eucharistiam cum cereis seu intortitiis comitentur, et umbellam seu baldachinum, ubi haberi potest, deferant. Præmoneat ut ægri cubiculum mundetur, et in eo paretur mensa linteo mundo cooperta, in qua sanctissimum Sacramentum decenter deponatur.

Parentur luminaria, ac duo vascula, alterum cum vino, alterum cum aqua; prætereà linteum mundum ante pectus communicandi ponatur, atque alia ad ornatum loci, pro cujusque facultate.

Ubi verò convenerint qui Eucharistiam comitaturi sunt, Sacerdos indutus superpelliceo et stola, et, si haberi potest, pluviali albi coloris, Acolythis seu Clericis, aut etiam Presbyteris (si locus feret) superpelliceo pariter indutis comitatus, decenter, et de more acceptas aliquot particulas consecratas, vel unam tantùm (si longius aut difficilius iter sit faciendum) ponat in pyxide, seu parva custodia, quam proprio suo operculo cooperit; et velum sericum superimponit; ipse

verò Sacerdos imposito sibi priùs ab utroque humero oblongo velo decenti, utraque manu accipiat vas cum Sacramento, et deinde umbellam seu baldachinum subeat, nudo capite processurus.

Præcedat semper Acolythus, vel alius minister deferens laternam (noctu autem hoc Sacramentum deferri non debet, nisi necessitas urgeat) sequantur duo Clerici, vel qui illorum vices suppleant; quorum alter aquam benedictam cum aspersorio, et bursam cum corporali, quod supponendum erit vasculo sanctissimi Sacramenti super mensa in cubiculo infirmi, et cum linteolo purificatorio ad digitos Sacerdotis abstergendos; alter hunc librum Ritualem deferat, et campanulam jugiter pulset. Succedant deinde deferentes intortitia. Postremò Sacerdos Sacramentum gestans elevatum ante pectus sub umbella, dicens Psalmum *Miserere,* et alios Psalmos, et Cantica. Quòd si longius aut difficilius iter obeundum sit, et fortasse etiam equitandum, necesse erit vas, in quo Sacramentum defertur, bursa decenter ornata, et ad collum appensa, aptè includere, et ita ad pectus alligare atque obstringere, ut neque decidere, neque pyxide excuti Sacramentum queat.

Ingrediens verò locum ubi jacet infirmus, dicat: Pax huic domui. ℟. Et omnibus habitantibus in ea. *Tum depositum Sacramentum super mensa, supposito corporali, genuflexus adorat, omnibus in genua procumbentibus; et mox accepta aqua benedicta, aspergit infirmum, et cubiculum, dicens Antiphonam:* Asperges me Domine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor; *et primum versum Psalmi,* Miserere meî Deus, *cum* Gloria Patri. Sicut erat, etc. *Deinde repetitur Antiph.* Asperges me, etc. *Posteà*

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cœlum et terram.

℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

EXAUDI nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et mittere digneris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

His dictis, accedat ad infirmum, ut cognoscat num sit benè dispositus ad suscipiendum sacrum Viaticum, et utrùm velit aliqua peccata confiteri; et illum audiat, atque absolvat: quamvis priùs deberet esse ritè confessus, nisi necessitas aliter urgeat. Posteà facta de more Confessione generali, sive ab infirmo, sive ejus nomine ab alio, Sacerdos dicit: Misereatur, etc. Indulgentiam, etc.

Deinde facta genuflexione, accipit Sacramentum de vasculo, atque illud elevans ostendit infirmo, dicens: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, *et more solito ter dicat:* Domine non sum dignus, ut intres sub tectum meum; sed tantùm dic verbo, et sanabitur anima mea. *Et infirmus simul cum Sacerdote dicat eadem verba, saltem semel, submissa voce; tum Sacerdos dans infirmo Eucharistiam, dicat:* Accipe frater (*vel* soror) Viaticum Corporis Domini nostri Jesu Christi, qui te custodiat ab hoste maligno, et perducat in vitam æternam. Amen.

Si verò Communio non datur per modum Viatici, dicat more ordinario: Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam tuam in vitam æternam. Amen.

Quòd si mors immineat, et periculum sit in mora, tunc dicto Misereatur, etc. *prædictis Precibus omnibus, vel ex parte omissis, ei statim Viaticum præbeatur. Posteà Sacerdos abluat digitos, nihil dicens; et infirmo detur ablutio. Deinde dicat:* ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, te fideliter deprecamur, ut accipienti fratri nostro (*vel* sorori nostræ) sacrosanctum Corpus Domini nostri Jesu Christi Filii tui, tàm corpori quàm animæ prosit ad remedium sempiternum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

His expletis, si altera particula Sacramenti superfuerit (superesse autem semper debet, præterquam in casu jam dicto) genuflectit, surgit, et accipiens vas cum Sacramento, facit cum eo signum Crucis super infirmum, nihil dicens, et reverenter illud deferens, ordine quo venerat, revertitur ad Ecclesiam dicendo Psalmum Laudate Dominnm de cœlis, *et alios Psalmos et Hymnos, prout tempus feret. Cùm pervenerit ad Ecclesiam, ponit Sacramentum super Altare, adorat, deinde dicit:*

℣. Panem de cœlo præstitisti eis.

℟. Omne delectamentum in se habentem.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui nobis sub Sacramento mirabili, passionis tuæ memoriam reliquisti, tribue quæsumus, ita nos Corporis et Sanguinis tui sacra mysteria venerari; ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas cum Deo Patre, etc. Amen.

Deinde annuntiat Indulgentias à summis Pontificibus concessas sanctissimum Sacramentum comitantibus.

Posteà cum Sacramento in pyxide velo cooperta faciat signum ✠ Crucis super populum, nihil dicens. Postremò illud in loco suo reponat.

Quòd si ob difficultatem aut longitudinem itineris, vel quia ea qua decet veneratione Sacramentum ad Ecclesiam commodè reportari non potest, sumpta fuerit una tantùm particula consecrata, ut dictum est, tunc ea infirmo administrata, Sacerdos prædictis Precibus recitatis, eum manu benedicit, et unà cum aliis privato habitu, extinctis luminibus, umbella demissa, latente pyxide, ad Ecclesiam, vel domum quisque suam revertatur.

DE

SACRAMENTO

EXTREMÆ UNCTIONIS.

EXTREMÆ Unctionis Sacramentum à Christo Domino institutum, tamquam cœlestis medicina, non animæ solùm, sed etiam corpori salutaris, omni studio ac diligentia periculosè ægrotantibus adhibendum est; et eo quidem tempore, si fieri possit, cùm illis adhuc integra mens et ratio viget: ut ad uberiorem Sacramenti gratiam percipiendam, ipsi etiam suam fidem, ac piam animi voluntatem conferre possint, dum sacro liniuntur Oleo.

In quo illud in primis ex generali Ecclesiæ consuetudine observandum est, ut si tempus, et infirmi conditio permittat, ante extremam Unctionem, Pœnitentiæ et Eucharistiæ Sacramenta infirmis præbeantur.

Habeat igitur Parochus loco nitido et decenter ornato, in vase argenteo seu stanneo, diligenter custoditum sacrum Oleum infirmorum, quod singulis annis Feria v. in Cœna Domini ab Episcopo benedictum, veteri combusto, renovandum est. Id tamen, si fortè infra annum aliquo modo ita deficiat, ut sufficere non posse videatur, neque aliud benedictum haberi queat, modico Oleo non benedicto in minori quantitate superinfuso, reparari potest.

Oleum porrò ipsum vel per se solum, vel in bombacio, seu re simili servari potest: sed ad evitandum effusionis periculum, multò commodiùs ad infirmos defertur in bombacio.

Debet autem hoc Sacramentum infirmis præberi, qui cùm ad usum rationis pervenerint, tam graviter laborant, ut mortis periculum imminere videatur, et iis qui præ senio deficiunt, et in diem videntur morituri, etiam sine alia infirmitate.

Infirmis autem, qui dum sana mente et integris sensibus essent, illud petierint, seu verisimiliter petiissent, seu dederint signa contritionis, etiamsi deinde loquelam amiserint, vel amentes effecti sint, vel delirent, aut non sentiant, nihilominùs præbeatur.

Sed si infirmus, dum phrenesi aut amentia laborat, verisimiliter posset quidquam facere contra reverentiam Sacramenti, non inungatur, nisi periculum tollatur omninò.

Impœnitentibus verò, et qui in manifesto peccato mortali moriuntur, et excommunicatis, et nondùm baptizatis penitùs denegetur.

Non ministretur etiam prælium inituris, aut navigationem, aut peregrinationem, aut alia pericula subituris, aut reis ultimo supplicio mox afficiendis, aut pueris rationis usum non habentibus.

Si quis autem laborat in extremis, et periculum immineat ne decedat antequam finiantur Unctiones; citò ungatur, incipiendo ab eo loco: *Per istam sanctam Unctionem, etc.* ut infrà. Deinde si adhuc supervivat, dicantur Orationes prætermissæ, suo loco positæ.

Quòd si dubitet an vivat adhuc, Unctionem prosequatur, sub conditione pronuntiando formam, dicens: *Si vivis, per istam sanctam Unctionem, etc.* ut infrà.

Si verò dum inungitur, infirmus decedat, Presbyter ultrà non procedat, et prædictas Orationes omittat.

Si autem acciderit infirmum post peccatorum suorum confessionem ad exitum vitæ properare, tunc cum sacro Viatico poterit et Oleum infirmorum ad eum deferri, per ipsum Sacerdotem qui defert sacram Eucharistiam. Si tamen alius Presbyter vel Diaconus, qui Oleum sanctum deferat, haberi possit, per ipsum deferatur: qui superpelliceo indutus, cum Oleo sacro occultè delato sequatur Sacerdotem Viaticum por-

tantem, et postquam infirmus Viaticum sumpserit, inungatur à Sacerdote.

In eadem infirmitate hoc Sacramentum iterari non debet, nisi diuturna sit, ut cùm infirmus convaluerit, iterùm in periculum mortis incidit.

Quinque verò corporis partes præcipuè ungi debent, quas veluti sensuum instrumenta homini natura tribuit; nempe oculi, aures, nares, os, et manus: attamen pedes etiam et renes ungendi sunt; sed renum unctio in mulieribus, honestatis gratiâ, semper omittitur; atque etiam in viris, quando infirmus commodè moveri non potest. Sed sive in mulieribus, sive in viris, alia corporis pars pro renibus ungi non debet.

Manus verò, quæ reliquis infirmis interiùs ungi debent, Presbyteris exteriùs ungantur.

Dum oculos, aures, et alia corporis membra, quæ paria sunt, Sacerdos ungit, caveat ne alterum ipsorum inungendo, Sacramenti formam priùs absolvat, quàm ambo hujusmodi paria membra perunxerit.

Si quis autem sit aliquo membro mutilatus, pars loco illi proxima inungatur, eadem verborum forma.

Hujus autem Sacramenti forma, qua sancta Romana Ecclesia utitur, solemnis illa precatio est, quam Sacerdos ad singulas unctiones adhibet, cùm ait:

"Per istam sanctam Unctionem, et suam piissimam "misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per "visum, sive per auditum, etc. deliquisti."

ORDO MINISTRANDI SACRAMENTUM EXTREMÆ UNCTIONIS.

SACERDOS igitur hoc Sacramentum ministraturus, quatenùs fieri poterit, parari curet apud infirmum mensam mappa candida coopertam; itemque vas, in quo sit bombacium, seu quid simile, in septem globulos distinctum, ad abstergendas partes inunctas; medul-

lam panis ad detergendos digitos, et aquam ad abluendas Sacerdotis manus; ceream item candelam, quæ deinde accensa ipsi ungenti lumen præbeat. Denique operam dabit ut quanta poterit munditia ac nitore hoc Sacramentum ministretur.

Deinde convocatis Clericis seu ministris, vel saltem uno Clerico, qui Crucem sine hasta, Aquam benedictam cum aspersorio, et librum Ritualem deferat, ipse Parochus decenter accipit vas sacri Olei infirmorum sacculo serico violacei coloris inclusum, illudque cautè defert, ne effundi possit. Quòd si longius iter peragendum, aut etiam equitandum sit, vel aliàs adsit periculum effusionis, vas Olei sacculo aut bursa inclusum, ut dictum est, ad collum appendat, ut commodiùs et securiùs perferat. Procedat autem sine sonitu campanulæ.

Cùm perventum fuerit ad locum, ubi jacet infirmus, Sacerdos intrans cubiculum dicit: Pax huic domui. ℟. Et omnibus habitantibus in ea.

Deinde deposito Oleo super mensam, superpelliceo stolaque violacea indutus, ægroto Crucem piè deosculandam porrigit: mox in modum crucis eum Aqua benedicta, et cubiculum et circumstantes aspergit, dicens Antiphonam *Asperges, etc.* Quòd si ægrotus voluerit confiteri, audiat illum, et absolvat. Deinde piis verbis illum consoletur, et de hujus Sacramenti vi atque efficacia, si tempus ferat, breviter admoneat; et quantùm opus sit, ejus animum confirmet, et in spem erigat vitæ æternæ.

Posteà dicat versiculum: Adjutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cœlum et terram. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

INTROEAT, Domine Jesu Christe, domum hanc sub nostræ humilitatis ingressu, æterna felicitas, divina prosperitas, serena lætitia, charitas fructuosa, sanitas sempiterna: effugiat ex hoc loco accessus

dæmonum; adsint Angeli pacis, domumque hanc deserat omnis maligna discordia. Magnifica, Domine, super nos nomen sanctum tuum; et benedic ✠ nostræ conversationi: sanctifica nostræ humilitatis ingressum, qui sanctus et pius es, et permanes cum Patre et Spiritu sancto, in sæcula sæculorum. Amen.

Oremus, et deprecemur Dominum nostrum Jesum Christum, ut benedicendo benedicat ✠ hoc tabernaculum, et omnes habitantes in eo, et det eis Angelum bonum custodem, et faciat eos sibi servire ad considerandum mirabilia de lege sua: avertat ab eis omnes contrarias potestates: eripiat eos ab omni formidine, et ab omni perturbatione, ac sanos in hoc tabernaculo custodire dignetur. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculorum. Amen.

OREMUS.

EXAUDI nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et mittere digneris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Quæ Orationes, si tempus non patiatur, ex parte, vel in totum poterunt omitti. Tum de more facta Confessione generali, Latino vel vulgari sermone, Sacerdos dicat: Misereatur tuî, etc. Indulgentiam, etc.

Antequam Parochus incipiat ungere infirmum, moneat adstantes, ut pro illo orent; et ubi commodum fuerit, pro loco et tempore, et adstantium numero vel qualitate, recitent septem Psalmos Pœnitentiales cum

Litaniis, vel alias Preces, dum ipse Unctionis Sacramentum administrat. Mox dicat:

IN nomine Patris, ✠ et Filii, ✠ et Spiritus ✠ sancti, extinguatur in te omnis virtus diaboli per impositionem manuum nostrarum, et per invocationem omnium sanctorum Angelorum, Archangelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, atque omnium simul Sanctorum. Amen.

Deinde intincto pollice in Oleo sancto in modum Crucis ungit infirmum in partibus hìc subscriptis, aptando proprio loco verba formæ in hunc modum:

AD OCULOS.

PER istam sanctam Unctionem ✠ et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per visum deliquisti. Amen.

Minister verò si est in Sacris, vel ipsemet Sacerdos, post quamlibet Unctionem tergat loca inuncta novo globulo bombacii, vel rei similis, eumque in vase mundo reponat, et ad Ecclesiam posteà deferat, comburat, cineresque projiciat in Sacrarium.

AD AURES.

Per istam sanctam Unctionem ✠ et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per auditum deliquisti. Amen.

AD NARES.

Per istam sanctam Unctionem ✠ et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per odoratum deliquisti. Amen.

AD OS, COMPRESSIS LABIIS.

Per istam sanctam Unctionem ✠ et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per gustum et locutionem deliquisti. Amen.

AD MANUS.

Per istam sanctam Unctionem ✠ et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per tactum deliquisti. Amen.

Et adverte quòd Sacerdotibus, ut dictum est, manus non inunguntur interiùs, sed exteriùs.

AD PEDES.

Per istam sanctam Unctionem ✠ et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per gressum deliquisti. Amen.

AD LUMBOS SIVE RENES.*

Per istam sanctam Unctionem ✠ et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per lumborum delectationem deliquisti. Amen.

Hæc autem unctio ad lumbos, ut dictum est, omittitur semper in feminis, et etiam in viris, qui ob infirmitatem vix, aut sine periculo moveri non possunt.

Quibus omnibus peractis, Sacerdos dicit: Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, etc. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera

* NOTA. *Usus invaluit in hac Provincia hanc unctionem, etiam in viris, semper omittendi.*

nos à malo. ℣. Salvum fac servum tuum. ℟. Deus meus sperantem in te. ℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto. ℟. Et de Sion tuere eum. ℣. Esto ei Domine turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Nihil proficiat inimicus in eo. ℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DOMINE Deus, qui per Apostolum tuum Jacobum locutus es: Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiæ, et orent super eum, ungentes eum Oleo in nomine Domini: et oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabit eum Dominus: et si in peccatis sit, remittentur ei: cura, quæsumus, Redemptor noster, gratia sancti Spiritus languores istius infirmi, ejusque sana vulnera, et dimitte peccata, atque dolores cunctos mentis et corporis ab eo expelle, plenamque interiùs et exteriùs sanitatem misericorditer redde, ut ope misericordiæ tuæ restitutus, ad pristina reparetur officia. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas Deus in sæcula sæculorum. Amen.

OREMUS.

RESPICE, quæsumus Domine, famulum tuum N. in infirmitate sui corporis fatiscentem, et animam refove, quam creasti: ut castigationibus emendatus, se tua sentiat medicina salvatum. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

OREMUS.

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui benedictionis tuæ gratiam ægris infundendo corporibus, facturam tuam multiplici pietate custodis: ad invocationem tui nominis benignus assiste, ut famulum tuum ab ægritudine liberatum, et sanitate donatum, dextera tua erigas, virtute confirmes, potestate tuearis, atque Ecclesiæ tuæ sanctæ, cum omni desiderata prosperitate restituas. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Ad extremum, pro personæ qualitate, salutaria monita breviter præbere poterit, quibus infirmus ad moriendum in Domino confirmetur, et ad fugandas dæmonum tentationes roboretur.

Denique Aquam benedictam, et Crucem, nisi aliam habeat, coram eo relinquet, ut illam frequenter aspiciat, et pro sua devotione osculetur et amplectatur.

Admoneat etiam domesticos et ministros infirmi, ut si morbus ingravescat, vel infirmus incipiat agonizare, statim ipsum Parochum accersant, ut morientem adjuvet, ejusque animam Deo commendet: sed si mors immineat, priusquam discedat, Sacerdos animam Deo ritè commendabit.

Quæ autem pertinent ad visitationem curamque infirmorum, et ad juvandos morientes, ad commendationem animæ, et ad exequias, infrà suis locis præscribuntur.

DE VISITATIONE ET CURA INFIRMORUM.

PAROCHUS in primis meminisse debet, non postremas esse muneris sui partes, ægrotantium curam habere. Quare cùm primùm noverit quempiam ex fidelibus curæ suæ commissis ægrotare, non expectabit ut ad eum vocetur, sed ultrò ad illum accedat; idque non semel tantùm, sed sæpiùs, quatenùs opus fuerit: horteturque parochiales suos ut ipsum admoneant, cùm aliquem in Parochia sua ægrotare contigerit, præcipuè si morbus gravior fuerit.

Ad hoc juvabit, præsertim in amplis Parochiis, ægrotorum notam seu catalogum habere, ut cujusque statum et conditionem cognoscat, eorumque memoriam faciliùs retinere, et illis opportunè subvenire possit.

Quòd si Parochus legitimè impeditus, infirmorum, ut quando plures sunt, visitationi interdùm vacare non potest; id præstandum curabit per alios Sacerdotes, si quos habet in Parochia sua, aut saltem per laicos homines pios, et Christiana charitate præditos.

Ægrotos visitans, ea, qua Sacerdotes Domini decet, honestate et gravitate se habeat, ut non ægris solùm, sed sibi et domesticis verbo et exemplo prosit ad salutem.

Eorum verò præcipuam curam geret, qui humanis auxiliis destituti, benigni ac providi Pastoris charitatem et operam requirunt. Quibus si non potest ipse succurrere de suo, et eleëmosynas illis, prout debet si facultas suppetit, erogare; quantùm fieri potest, sive per charitatis, vel alterius nominis Confraternitatem, si in ea civitate vel loco fuerit, sive per privatas sive per publicas collectas et eleëmosynas, illorum necessitatibus succurrendum curabit.

In primis autem spiritualem ægrotantium curam suscipiat, omnemque diligentiam in eo ponat, ut in via salutis eos dirigat, atque à diabolicis insidiis salutarium adjumentorum præsidio defendat ac tueatur.

Accedat autem ad ægrotum ita paratus, ut in promptu habeat argumenta ad persuadendum apta; ac præsertim Sanctorum exempla, quæ plurimùm valent: quibus eum in Domino consoletur, excitet, ac recreet. Horteturque ut omnem spem suam in Deo ponat, peccatorum suorum pœniteat, divinam misericordiam imploret, et infirmitatis pœnas, tamquam paternam Dei visitationem, patienter ferat, et ad salutem suam provenisse credat, ut vitam moresque suos meliùs instituat.

Deinde qua par est prudentia et charitate, hominem ad sacram confessionem inducat, et confitentem audiat, etiamsi velit totius vitæ peccata confiteri; ac si opus fuerit, tàm infirmo, quàm ejus familiaribus vel propinquis in memoriam revocet, quod Lateranensis Concilii, ac plurium Summorum Pontificum decretis cavetur sub gravibus pœnis, ne Medici ultra tertiam vicem ægrotos visitent, nisi priùs ipsis certò constet illos confessionis Sacramento ritè expiatos fuisse.

Illud prætereà diligenter servari curabit, ne quis pro corporali salute aliquid ægroto suadeat, vel adhibeat, quod in detrimentum animæ convertatur.

Ubi verò periculum immineat, Parochus monebit ægrotum, ne dæmonum astutia, neque Medicorum pollicitationibus, neque propinquorum aut amicorum blanditiis se ullo modo decipi sinat, quò minùs ea, quæ ad animæ salutem pertinent, opportunè procuret, et qua par est devotione et celeritate, sancta Sacramenta, dum sana mens est, integrique sensus, religiosè suscipiat, citra fallacem illam ac perniciosam procrastinationem, quæ plurimos ad æterna supplicia perduxit, in diesque fallente diabolo perducit.

Quòd si æger aliquis hortationibus ac monitis Sacerdotum, vel amicorum et domesticorum consiliis adduci non potest ut velit peccata sua confiteri, tunc non omninò desperanda res est; sed quamdiù ille vivit, repetendæ sunt frequenter variæ et efficaces Sacerdotum et aliorum piorum hominum exhortationes; proponendaque æternæ salutis damna, et sempiternæ

mortis supplicia, ostendendaque immensa Dei misericordia, eum ad pœnitentiam provocantis, ad ignoscendum paratissimi. Adhibendæ sunt etiam tum privatæ, tum publicæ ad Deum preces, ad divinam gratiam impetrandam pro salute miseri decumbentis.

Videbit denique Sacerdos, quibus potissimùm tentationibus aut pravis opinionibus æger sit subjectus, eique, prout opus fuerit, apta remedia prudenter adhibebit.

Sacras Imagines Christi Domini crucifixi, beatæ Mariæ Virginis, et Sancti quem æger præcipuè veneratur, ob oculos ejus apponi curabit. Vasculum item adsit Aquæ benedictæ, qua frequenter aspergatur.

Proponet etiam ægrotanti, prout ejus conditio feret, aliquas breves Orationes, et pias mentis ad Deum excitationes; præsertim versiculos è Psalmorum libro, vel Orationem Dominicam, et Salutationem Angelicam, Symbolum Fidei, vel Passionis Domini nostri meditationem, et Sanctorum martyria et exempla, ac cœlestis gloriæ beatitudinem. Hæc tamen opportunè et discretè suggerantur, ne ægroto molestia, sed levamen afferatur.

Consoletur infirmum, dicens se pro eo in Missæ sacrificio, et aliis precibus oraturum, curaturumque ut alii itidem pro eo faciant; idque re ipsa præstabit.

Si morbus gravior, vel cum periculo fuerit, ægroto suadeat ut, dum integra mente est, rem suam omnem rectè constituat, et testamentum faciat; si quid habeat alienum, restituat, et ad remedium animæ suæ pro facultatibus, quod in Domino ei placuerit, disponat: sed hæc suggerendo, omnis avaritiæ nota caveatur.

Hortetur denique ut, si convaluerit, ante omnia ad Ecclesiam veniat, ubi Deo gratias agat de restituta valetudine, et sacram Communionem piè suscipiat, ac deinceps meliorem vitæ disciplinam teneat.

Sequentes Preces omnes, vel ex parte, prout tempus et ægrotorum conditio feret, arbitrio Sacerdotis dici vel omitti possunt.

Sacerdos igitur infirmi cubiculum ingressus, prim dicat: Pax huic domui. ℟. Et omnibus habitantit in ea. *Mox infirmum, et lectum ejus, et cubicul aspergat Aqua benedicta, dicens Antiphonam,* Asper me Domine, etc. *Deinde erga infirmum officium su præstet, ut suprà dictum est. Quo præstito, vel an quam discedat, dicere poterit supra infirmum aliqu Psalmum ex quatuor prioribus Pœnitentialibus, Psalmum.* 90. Qui habitat in adjutorio, etc. *c* Gloria Patri. *in fine. Posteà dicat:* Kyrie elei Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos à malo.
℣. Salvum fac servum tuum.
℟. Deus meus sperantem in te.
℣. Mitte ei Domine auxilium de Sancto.
℟. Et de Sion tuere eum.
℣. Nihil proficiat inimicus in eo.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
℣. Esto ei Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Dominus opem ferat illi.
℟. Super lectum doloris ejus.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, cui proprium est misereri semper et parcere, suscipe deprecationem nostram: ut nos, et hunc famulum tuum, quos delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absolvat.

Deus, infirmitatis humanæ singulare præsidium, auxilii tui super infirmum famulum tuum ostende virtutem: ut ope misericordiæ tuæ adjutus, Ecclesiæ tuæ sanctæ incolumis repræsentari mereatur.

Concede hunc famulum tuum, quæsumus Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere: et gloriosa beatæ Mariæ semper virginis intercessione, à præsenti liberari tristitia, et æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Benedictio Dei omnipotentis, Patris, ✠ et Filii, et Spiritus sancti, descendat super te, et maneat semper. ℟. Amen.

Deinde aspergat eum aqua benedicta.

MODUS JUVANDI MORIENTES.

INGRAVESCENTE morbo, Parochus infirmum frequentiùs visitabit, et ad salutem diligenter juvare non desinet; monebitque instante periculo se confestim vocari, ut in tempore præstò sit morienti; sumptoque sanctissimo Viatico, et sacra Unctione adhibita, si periculum immineat, statim commendationis animæ officium præstabit, de quo infrà. Sed si tempus suppetat, sequentia pietatis officia præstare poterit, si ita expedire judicaverit, pro conditione personæ.

Ac primò, si ægrotus indulgentiam legitima auctoritate concessam consequi possit, eam illi reducat ad

mentem, proponatque quid ad eam consequendam agi debeat; præsertim, ut contrito corde sanctissimum nomen Jesu semel vel sæpiùs invocet.

Deinde hortetur infirmum, et excitet ut, dum mente viget, eliciat actus fidei, spei, et charitatis, aliarumque virtutum, nempe:

"Ut firmiter credat omnes articulos Fidei, et quidquid sancta Romana Ecclesia Catholica et Apostolica credit et docet.

"Ut speret Christum Dominum nostrum pro sua immensa clementia sibi fore propitium, et merito ejus sanctissimæ Passionis, et per intercessionem beatæ Mariæ et omnium Sanctorum se vitam æternam consecuturum.

"Ut toto corde diligat, et maximè diligere cupiat Dominum Deum ea dilectione, qua illum diligunt Beati Sanctique omnes.

"Ut ob amorem Dei doleat ex corde de omni offensa, qualitercumque contra Dominum Deum et proximum commissa.

"Ut ex corde ob amorem Dei parcat omnibus, qui sibi quoquo modo fuerint molesti, aut inimici.

"Ut ab iis veniam postulet, quos aliquando dictis aut factis offendit.

"Ut quem patitur dolorem, et morbi molestiam, propter Deum in pœnitentiam peccatorum suorum patienter toleret.

"Ut, si Dominus sibi salutem corporis præstare dignabitur, proponat de cetero pro viribus suis à peccatis cavere, et ejus mandata servare."

Hortetur prætereà, ut eo modo, quo potest, saltem ex corde ita per intervalla precetur:

Miserere mei Deus secundùm magnam misericordiam tuam.

In te Domine speravi, non confundar in æternum.

In manus tuas Domine commendo spiritum meum; redemisti me Domine Deus veritatis.

Deus in adjutorium meum intende, Domine ad adjuvandum me festina.

Esto mihi Domine in Deum protectorem.

Deus propitius esto mihi peccatori.

Dulcissime Domine Jesu Christe, per virtutem sanctissimæ Passionis tuæ recipe me in numerum electorum tuorum.

Domine Jesu Christe, suscipe spiritum meum.

Maria mater gratiæ, mater misericordiæ, tu nos ab hoste protege, et hora mortis suscipe.

Sancte Angele Dei, mihi custos assiste.

Omnes sancti Angeli, et omnes Sancti intercedite pro me, et mihi succurrite.

Hæc et his similia poterit prudens Sacerdos vulgari vel Latino sermone, pro personæ captu, morienti suggerere.

Deinde sequentes Preces quanta poterit majori devotione dicat, admoneatque domesticos et circumstantes, ut simul orent pro moriente.

ORDO COMMENDATIONIS ANIMÆ.

PAROCHUS ad decedentis animæ commendationem accedens, Clericum saltem unum, si potest, secum habeat, qui deferat vasculum Aquæ benedictæ, superpelliceum et stolam violaceam, quibus ipse Sacerdos ante infirmi cubiculum indutus, locum ingrediens dicat:

Pax huic domui, et omnibus habitantibus in ea.

Deinde aspergat ægrotum, lectum, et circumstantes Aqua benedicta, dicens:

Asperges me Domine hyssoppo, et mundabor, etc.

Posteà Salvatoris nostri crucifixi imaginem ægroto

osculandam præbeat, verbis efficacibus eum ad spem æternæ salutis erigens, ipsamque imaginem coram eo ponat, ut illam aspiciens salutis suæ spem sumat.

Deinde accensa candela, genibus flexis cum omnibus circumstantibus breves Litanias devotè recitet, in hunc modum:

KYRIE eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Sancta Maria,	Ora pro eo.
Omnes sancti Angeli et Archangeli,	Orate pro eo.
Sancte Abel,	Ora.
Omnis chorus justorum,	Ora.
Sancte Abraham,	Ora.
Sancte Joannes Baptista,	Ora.
Sancte Joseph,	Ora.
Omnes sancti Patriarchæ et Prophetæ,	Orate.
Sancte Petre,	Ora.
Sancte Paule,	Ora.
Sancte Andrea,	Ora.
Sancte Joannes,	Ora.
Omnes sancti Apostoli et Evangelistæ,	Orate.
Omnes sancti Discipuli Domini,	Orate.
Omnes sancti Innocentes,	Orate.
Sancte Stephane,	Ora.
Sancte Laurenti,	Ora.
Omnes sancti Martyres,	Orate.
Sancte Sylvester,	Ora.
Sancte Gregori,	Ora.
Sancte Augustine,	Ora.
Omnes sancti Pontifices et Confessores,	Orate.

Sancte Benedicte,	Ora.
Sancte Francisce,	Ora.
Omnes sancti Monachi et Eremitæ,	Orate.
Sancta Maria Magdalena,	Ora.
Sancta Lucia,	Ora.
Omnes sanctæ Virgines et Viduæ,	Orate.
Omnes Sancti et Sanctæ Dei,	Intercedite pro eo.
Propitius esto,	Parce ei Domine.
Propitius esto,	Libera eum Domine.
Propitius esto,	Libera.
Ab ira tua,	Libera.
A periculo mortis,	Libera.
A mala morte,	Libera.
A pœnis inferni,	Libera.
Ab omni malo,	Libera.
A potestate diaboli,	Libera.
Per nativitatem tuam,	Libera.
Per crucem et passionem tuam,	Libera.
Per mortem et sepulturam tuam,	Libera.
Per gloriosam resurrectionem tuam,	Libera.
Per admirabilem ascensionem tuam,	Libera.
Per gratiam Spiritus sancti Paracliti,	Libera.
In die judicii,	Libera.
Peccatores,	Te rogamus audi nos.
Ut ei parcas,	Te rogamus.

Kyrie eleison. Christe eleison.
Kyrie eleison.

Deinde cùm in agone sui exitus anima anxiatur, dicantur sequentes Orationes:

ORATIO.

PROFICISCERE anima Christiana de hoc mundo, in nomine Dei Patris omnipotentis, qui te creavit: in nomine Jesu Christi Filii Dei vivi, qui pro te passus est: in nomine Spiritus sancti, qui in te effusus est: in nomine Angelorum et Archangelorum: in nomine Thronorum et Dominationum: in nomine Principatuum et Potestatum: in nomine Cherubim et Seraphim: in nomine Patriarcharum et Prophetarum: in nomine sanctorum Apostolorum et Evangelistarum: in nomine sanctorum Martyrum et Confessorum: in nomine sanctorum Monachorum et Eremitarum: in nomine sanctarum Virginum, et omnium Sanctorum et Sanctarum Dei: hodie sit in pace locus tuus, et habitatio tua in sancta Sion. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

ORATIO.

DEUS misericors, Deus clemens, Deus, qui secundùm multitudinem miserationum tuarum peccata pœnitentium deles, et præteritorum criminum culpas venia remissionis evacuas: respice propitius super hunc famulum tuum N. et remissionem omnium peccatorum suorum tota cordis confessione poscentem deprecatus exaudi. Renova in eo, piissime Pater, quidquid terrena fragilitate corruptum, vel quidquid diabolica fraude violatum est: et unitati corporis Ecclesiæ membrum redemptionis annecte. Miserere Domine gemituum, miserere lacrymarum ejus: et non

habentem fiduciam, nisi in tua misericordia, ad tuæ sacramentum reconciliationis admitte. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

COMMENDO te omnipotenti Deo, charissime frater, et ei, cujus es creatura, committo: ut cùm humanitatis debitum morte interveniente persolveris, ad auctorem tuum, qui te de limo terræ formaverat, revertaris. Egredienti itaque animæ tuæ de corpore splendidus Angelorum cœtus occurrat: judex Apostolorum tibi senatus adveniat: candidatorum tibi Martyrum triumphator exercitus obviet: liliata rutilantium te Confessorum turma circumdet: jubilantium te Virginum chorus excipiat; et beatæ quietis in sinu Patriarcharum te complexus astringat: mitis atque festivus Christi Jesu tibi aspectus appareat, qui te inter assistentes sibi jugiter interesse decernat. Ignores omne quod horrêt in tenebris, quod stridet in flammis, quod cruciat in tormentis. Cedat tibi teterrimus satanas cum satellitibus suis: in adventu tuo te comitantibus Angelis contremiscat, atque in æternæ noctis chaos immane diffugiat. Exurgat Deus, et dissipentur inimici ejus; et fugiant qui oderunt eum, à facie ejus. Sicut deficit fumus, deficiant; sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei; et justi epulentur, et exultent in conspectu Dei. Confundantur igitur et erubescant omnes tartareæ legiones, et ministri satanæ iter tuum impedire non audeant. Liberet te à cruciatu Christus, qui pro te crucifixus est. Liberet te ab æterna morte Christus, qui pro te mori dignatus est. Constituat te Christus

Filius Dei vivi intra paradisi sui semper amœna virentia, et inter oves suas te verus ille Pastor agnoscat. Ille ab omnibus peccatis tuis te absolvat; atque ad dexteram suam in electorum suorum te sorte constituat. Redemptorem tuum facie ad faciem videas, et præsens semper assistens, manifestissimam beatis oculis aspicias veritatem. Constitutus igitur inter agmina beatorum, contemplationis divinæ dulcedine potiaris in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

ORATIO.

SUSCIPE Domine servum tuum in locum sperandæ sibi salvationis à misericordia tua. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui ex omnibus periculis inferni, et de laqueis pœnarum, et ex omnibus tribulationibus. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti Henoch et Eliam de communi morte mundi. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti Noë de diluvio. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti Abraham de Ur Chaldæorum. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti Job de passionibus suis. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti Isaac de hostia, et de manu patris sui Abrahæ. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti Lot de Sodomis, et de flamma ignis. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti

Moysen de manu Pharaonis regis Ægyptiorum. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti Danielem de lacu leonum. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti tres pueros de camino ignis ardentis, et de manu regis iniqui. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti Susannam de falso crimine. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti David de manu regis Saul, et de manu Goliæ. ℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, sicut liberasti Petrum et Paulum de carceribus. ℟. Amen.

Et sicut beatissimam Theclam virginem et martyrem tuam de tribus atrocissimis tormentis liberasti, sic liberare digneris animam hujus servi tui, et tecum facias in bonis congaudere cœlestibus. ℟. Amen.

ORATIO.

COMMENDAMUS tibi Domine animam famuli tui N. precamurque te Domine Jesu Christe, Salvator mundi, ut propter quam ad terram misericorditer descendisti, Patriarcharum tuorum sinibus insinuare non renuas. Agnosce Domine creaturam tuam, non à diis alienis creatam, sed à te solo Deo vivo et vero: quia non est alius Deus præter te, et non est secundùm opera tua. Lætifica Domine animam ejus in conspectu tuo, et ne memineris iniquitatum ejus antiquarum, et ebrietatum quas suscitavit

furor, sive fervor mali desiderii. Licèt enim peccaverit, tamen Patrem, et Filium, et Spiritum sanctum non negavit, sed credidit, et zelum Dei in se habuit, et Deum, qui fecit omnia, fideliter adoravit.

ORATIO.

DELICTA juventutis, et ignorantias ejus, quæsumus, ne memineris Domine: sed secundùm magnam misericordiam tuam memor esto illius in gloria charitatis tuæ. Aperiantur ei cœli, collætentur illi Angeli. In regnum tuum Domine servum tuum suscipe. Suscipiat eum sanctus Michaël Archangelus Dei, qui militiæ cœlestis meruit principatum. Veniant illi obviam sancti Angeli Dei, et perducant eum in civitatem cœlestem Jerusalem. Suscipiat eum beatus Petrus Apostolus, cui à Deo claves regni cœlestis traditæ sunt. Adjuvet eum sanctus Paulus Apostolus, qui dignus fuit esse vas electionis. Intercedat pro eo sanctus Joannes electus Dei Apostolus, cui revelata sunt secreta cœlestia. Orent pro eo omnes sancti Apostoli, quibus à Domino data est potestas ligandi atque solvendi. Intercedant pro eo omnes Sancti et electi Dei, qui pro Christi nomine tormenta in hoc sæculo sustinuerunt: ut vinculis carnis exutus, pervenire mereatur ad gloriam regni cœlestis, præstante Domino nostro Jesu Christo: Qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Si verò diutiùs laboret anima, poterit legi super eum Evangelium sancti Joannis. *Joan.* 17.

Sublevatis oculis in cœlum Jesus dixit, etc.

Passio Domini nostri Jesu Christi secundùm Joannem. *Cap.* 18.

Dici prætereà possunt Psalmi 117 et 118.

Confitemini Domino quoniam bonus, etc. Beati immaculati, etc.

IN EXPIRATIONE.

CUM verò tempus expirandi institerit, tunc maximè ab omnibus circumstantibus flexis genibus vehementer orationi instandum est. Ipse verò moriens, si potest, dicat; vel si non potest, assistens, sive Sacerdos pro eo clara voce pronuntiet: JESU, JESU, JESU. *Quod, et ea quæ sequuntur, ad illius aures, si videbitur, etiam sæpiùs repetat.* In manus tuas Domine commendo spiritum meum. Domine Jesu Christe suscipe spiritum meum. Sancta Maria ora pro me. Maria mater gratiæ, mater misericordiæ, tu me ab hoste protege, et hora mortis suscipe.

Tunc ubi viget pia consuetudo, pulsetur campana parochialis Ecclesiæ aliquibus ictibus ad significandum fidelibus in urbe, vel loco, aut extrà in suburbanis existentibus, instantem mortem expirantis ægroti, ut pro eo Deum rogare possint.

Egressa anima de corpore, statim dicatur hoc ℟. Subvenite Sancti Dei, occurrite Angeli Domini, suscipientes animam ejus, Offerentes eam in conspectu Altissimi. ℣. Suscipiat te Christus qui vocavit te, et in sinum Abrahæ Angeli deducant te. ℟. Suscipientes animam ejus, Offerentes eam in conspectu Altissimi. ℣. Requiem æternam dona ei Domine, et

lux perpetua luceat ei. Offerentes eam in conspectu Altissimi. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos à malo.
℣. Requiem æternam dona ei Domine.
℟. Et lux perpetua luceat ei.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Domine animam ejus.
℣. Requiescat in pace.
℟. Amen.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

TIBI Domine commendamus animam famuli tui N. ut defunctus sæculo tibi vivat: et quæ per fragilitatem humanæ conversationis peccata commisit, tu venia misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Interim detur campanâ signum transitus defuncti pro loci consuetudine, ut audientes pro ejus anima Deum precentur. Deinde corpus de more honestè compositum loco decenti cum lumine collocetur; ac parva Crux super pectus inter manus defuncti ponatur: aut ubi Crux desit, manus in modum Crucis componantur: interdumque aspergatur Aqua benedicta: et interim donec efferatur, qui adsunt, sive Sacerdotes, sive alii, orabunt pro defuncto.

DE EXEQUIIS.

SACRAS cæremonias ac ritus, quibus ex antiquissima traditione, et Summorum Pontificum institutis sancta mater Ecclesia Catholica in filiorum suorum exequiis uti solet, tamquam vera religionis mysteria, Christianæque pietatis signa, et fidelium mortuorum saluberrima suffragia, Parochi summo studio servare debent, atque usu retinere.

His itaque præstandis, qua par est modestia ac devotione ita se habebunt, ut ad defunctorum salutem, simulque ad vivorum pietatem, quemadmodum verè sunt, non ad quæstum, ejusmodi ritus sanctè instituti esse videantur.

Nullum corpus sepeliatur, præsertim si mors repentina fuerit, nisi post debitum temporis intervallum, ut nullus omninò de morte relinquatur dubitandi locus.

Quod antiquissimi est instituti, illud, quantùm fieri poterit, retineatur, ut Missa præsente corpore defuncti pro eo celebretur, antequam sepulturæ tradatur.

Si quis die festo sit sepeliendus, Missa propria pro defunctis præsente corpore celebrari poterit; dum tamen Conventualis Missa et Officia divina non impediantur, magnaque diei celebritas non obstet.

Caveant omninò Parochi aliique Sacerdotes, ne sepulturæ vel exequiarum seu anniversarii mortuorum Officii causa quidquam paciscantur, aut tamquam pretium exigant; sed iis eleëmosynis contenti sint, quæ aut probata consuetudine dari solent, aut Ordinarius constituerit. Neque permittant ut pallia aut alia Altaris ornamenta ad ornatum feretri vel tumbæ adhibeantur.

Cùm autem antiquissimi ritus Ecclesiastici sit, cereos accensos in exequiis et funeribus deferre, caveant item ne ejusmodi ritus omittatur, ac ne quid avarè aut indignè in eo committatur.

Pauperes verò, quibus mortuis nihil aut ita parum superest, ut propriis impensis humari non possint,

gratis omninò sepeliantur: ac debita lumina suis impensis, si opus fuerit, adhibeant Sacerdotes ad quos defuncti cura pertinet, vel aliqua pia Confraternitas, si fuerit, juxta loci consuetudinem.

Ubi viget antiqua consuetudo sepeliendi mortuos in Cœmeteriis, retineatur, et ubi fieri potest, restituatur; at verò cui locus sepulturæ dabitur in Ecclesia, humi tantùm detur. Cadavera autem prope altaria non sepeliantur.

Sepulchra Sacerdotum et Clericorum cujuscumque Ordinis, ubi fieri potest, à sepulchris laicorum separata sint, ac decentiori loco sita; atque ita, ubi commodum fuerit, ut alia pro Sacerdotibus, alia pro inferioris Ordinis Ecclesiæ ministris parata sint.

Sacerdos, aut cujusvis Ordinis Clericus defunctus vestibus suis quotidianis communibus usque ad talarem vestem inclusivè, tum desuper sacro vestitu Sacerdotali vel Clericali, quem Ordinis sui ratio deposcit, indui debet. Sacerdos quidem super talarem vestem, amictu, alba, cingulo, manipulo, stola, et casula seu planeta violacea sit indutus.

Diaconus verò induatur amictu, alba, cingulo, manipulo, stola super humerum sinistrum, quæ sub axilla dextra annectatur, et Dalmatica violacea.

Subdiaconus autem amictu, alba, cingulo, manipulo, et tunicella.

Alii prætereà inferiorum Ordinum Clerici superpelliceo supra vestem talarem ornari debent; singuli prædicti cum tonsura ac birretis suis.

Nullum porrò cadaver perpetuæ sepulturæ traditum ex ulla cujusvis Ordinis Ecclesia asportari liceat, nisi de licentia Ordinarii.

Laici cadaver, quolibet generis aut dignitatis titulo præditus ille fuerit, Clerici ne deferant, sed laici.

Corpora defunctorum in Ecclesia ponenda sunt pedibus versùs altare majus, vel si conduntur in Oratoriis aut Capellis, ponantur cum pedibus versis ad illarum altaria: quod etiam pro situ et loco fiat in

sepulchro. Presbyteri verò habeant caput versùs altare.

Ceterùm nemo Christianus in communione fidelium defunctus, extra Ecclesiam aut cœmeterium ritè benedictum sepeliri debet: sed si necessitas cogat ex aliquo eventu aliquando ad tempus aliter fieri, curetur, ut quatenùs fieri poterit, corpus in locum sacrum quamprimùm transferatur, et interim semper Crux capiti illius apponi debet, ad significandum illum in Christo quievisse.

QUIBUS NON LICET DARE ECCLESIASTICAM SEPULTURAM.

IGNORARE non debet Parochus, qui ab Ecclesiastica sepultura ipso jure sunt excludendi; ne quemqùam ad illam contra sacrorum Canonum decreta umquam admittat.

Negatur igitur Ecclesiastica sepultura Paganis, Judæis, et omnibus infidelibus, hæreticis, et eorum fautoribus; apostatis à Christiana fide; schismaticis, et publicis excommunicatis majori excommunicatione; interdictis nominatim, et iis qui sunt in loco interdicto, eo durante.

Se ipsos occidentibus ob desperationem, vel iracundiam (non tamen si ex insania id accidat) nisi ante mortem dederint signa pœnitentiæ.

Morientibus in duello, etiamsi ante obitum dederint pœnitentiæ signa.

Manifestis et publicis peccatoribus, qui sine pœnitentia perierunt.

Iis, de quibus publicè constat, quòd semel in anno non susceperint Sacramenta Confessionis et Communionis in Pascha; et absque ullo signo contritionis obierunt.

Infantibus mortuis absque Baptismo.

Ubi verò in prædictis casibus dubium occurrerit, Ordinarius consulatur.

EXEQUIARUM ORDO.

CONSTITUTO tempore, quo corpus ad Ecclesiam deferendum est, convocetur Clerus, et alii, qui funeri interesse debent, et in Parochialem, vel in aliam Ecclesiam, juxta loci consuetudinem, ordine conveniant; ac datis certis campanæ signis, eo modo et ritu quo in eo loco fieri solet, Parochus indutus superpelliceo et stola nigra, vel etiam pluviali ejusdem coloris, Clerico præferente Crucem, et alio Aquam benedictam, ad domum defuncti unà cum aliis procedit. Distribuuntur cerei, et accenduntur intortitia. Mox ordinatur Processio, præcedentibus laicorum Confraternitatibus, si adsint; tum sequitur Clerus regularis, et sæcularis per ordinem, binique procedunt, prælata Cruce, devotè Psalmos, ut infrà, decantantes, Parocho præcedente feretrum cum luminibus. Inde sequuntur alii funus comitantes, et pro defuncto Deum ritè deprecantes sub silentio.

Parochus verò, antequam cadaver efferatur, illud aspergit Aqua benedicta. Mox dicit Antiphonam *Si iniquitates observaveris*, et Psalmum *De profundis clamavi ad te Domine, etc.* in fine, *Requiem æternam dona ei Domine, et lux perpetua luceat ei*, et repetit Antiphonam totam *Si iniquitates, etc.*

Ant. Si iniquitates.

PSALMUS 129.

DE profundis clamavi ad te Domine: * Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes, * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine: * Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: * et propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus: * speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem, * speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: * et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël, * ex omnibus iniquitatibus ejus.

Requiem æternam * dona ei Domine.

Et lux perpetua * luceat ei.

Ant. Si iniquitates observaveris Domine: Domine, quis sustinebit?

Deinde cadaver effertur, Parochusque de domo procedens statim gravi voce intonat Antiphonam *Exultabunt Domino;* et Cantores inchoant Psalmum *Miserere meî Deus secundùm magnam, etc.* Clero alternatim prosequente, ac si longitudo itineris postulaverit, dicantur Psalmi Graduales *Ad Dominum cùm tribularer,* vel alii Psalmi ex Officio mortuorum: et in fine cujusque Psalmi dicitur *Requiem æternam dona ei Domine, etc.* qui Psalmi devotè, distinctè, gravique voce recitari debent usque ad Ecclesiam.

Ant. Exultabunt Domino.

PSALMUS 50.

MISERERE meî Deus, * secundùm magnam misericordiam tuam.

Et secundùm multitudinem miserationum tuarum, * dele iniquitatem meam.

Ampliùs lava me ab iniquitate mea: * et à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: * et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cùm judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta et occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium et lætitiam: * et exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam à peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me à facie tua: * et spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiam salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: * et impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ: * et exultabit lingua mea justitiam tuam.

Domine labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum et humiliatum Deus non despicies.

Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion: * ut ædificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes, et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.

Requiem æternam, etc.

Ant. Exultabunt Domino ossa humiliata.

Ad ingressum Ecclesiæ repetitur Antiph. *Exultabunt Domino ossa humiliata.* Deinde Ecclesiam ingressi, cantant Responsorium Cantore incipiente, et Clero alternatim respondente, videlicet:

Subvenite Sancti Dei, occurrite Angeli Domini, suscipientes animam ejus, Offerentes eam in conspectu Altissimi. ℣. Suscipiat te Christus qui vocavit te, et in sinum Abrahæ Angeli deducant te. ℟. Suscipientes animam ejus, Offerentes eam in conspectu Altissimi. ℣. Requiem æternam dona ei Domine, et lux perpetua luceat ei. Offerentes eam in conspectu Altissimi.

Deposito feretro in medio Ecclesiæ, ita ut defuncti pedes, si fuerit laicus, sint versùs altare majus; si verò fuerit Sacerdos, ut dictum est, caput sit versùs ipsum altare; et cereis accensis circa corpus, statim, nisi quid impediat, ut infrà monebitur, dicatur Officium mortuorum, cum tribus Nocturnis, et Laudibus; et duo ex Clero incipiant absolutè Invitatorium.

Regem, cui omnia vivunt, Venite adoremus, *et repetitur à Clero,* Regem, cui omnia vivunt, etc. *Psalm.* Venite, exultemus, etc. *et duplicantur Antiphonæ.*

Ad finem Officii post Antiphonam Cantici Benedictus, etc. Ego sum resurrectio, *dicitur* Pater noster, *secretò.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos à malo.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Domine animam ejus.
℣. Requiescat in pace.
℟. Amen.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

ABSOLVE, quæsumus Domine, animam famuli tui ab omni vinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria inter Sanctos et electos tuos resuscitatus respiret. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Dum in Officio dicuntur Laudes, Sacerdos cum ministris paratur ad celebrandam Missam solemnem pro defuncto, si tempus congruens fuerit, ut in die depositionis in Missali Romano.

Finita Missa, Sacerdos, deposita casula seu planeta, et manipulo, accipit pluviale nigri coloris; et Subdiaconus accipit Crucem, et accedit ad feretrum, et se sistit ad caput defuncti cum Cruce, medius inter duos Acolythos seu ceroferarios cum candelabris, et candelis accensis: et omnes alii de Clero veniunt ordinatim in gradu suo cum candelis accensis, et stant in circuitu feretri: tum sequitur Sacerdos cum Diacono, et assistente, aliisque ministris, et facta reverentia Altari, sistit se contra Crucem ad pedes defuncti, retrò astantibus ei à sinistris duobus Acolythis, uno cum thuribulo et navicula incensi, altero cum vase Aquæ benedictæ et aspersorio; et Acolytho seu Clerico tenente librum, absolutè dicit sequentem Orationem.

NON intres in judicium cum servo tuo Domine, quia nullus apud te justificabitur homo, nisi per te omnium peccatorum ei tribuatur remissio. Non ergo eum, quæsumus, tua judicialis sententia premat, quem tibi vera supplicatio fidei Christianæ commendat: sed gratia tua illi succurrente, mereatur evadere judicium ultionis, qui dum viveret, insignitus est signaculo sanctæ Trinitatis: qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde Cantore incipiente, Clerus circumstans cantat sequens Responsorium:

Libera me Domine de morte æterna, in die illa tremenda: Quando cœli movendi sunt et terra: Dum veneris judicare sæculum per ignem. ℣. Tremens factus sum ego, et timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira. Quando cœli movendi sunt, et terra. ℣. Dies illa, dies iræ, calamitatis et miseriæ, dies magna, et amara valdè: Dum veneris. ℣. Requiem æternam dona ei Domine, et lux perpetua luceat ei. ℟. Libera me, *usque ad primum versum.*

Dum cantatur prædictum Responsorium, Sacerdos, Acolytho seu Diacono ministrante, accipit incensum de navicula, et ponit in thuribulum, et finito Responsorio, Cantor cum primo Choro dicit:

Kyrie eleison. *Et secundus Chorus respondet:* Christe eleison. *Deinde omnes simul dicunt:* Kyrie eleison.

Mox Sacerdos dicit alta voce, *Pater noster, etc.* et secretò dicitur ab omnibus: et ipse interim accipit à Diacono vel Acolytho aspersorium Aquæ benedictæ, et facta profunda inclinatione Cruci, quæ est ex ad-

verso, Diacono seu ministro genuflectente, et fimbrias pluvialis sublevante, circumiens feretrum (si transit ante Sacramentum genuflectit) aspergit corpus defuncti, deinde reversus ad locum suum, Diacono ministrante, accipit thuribulum, et eodem modo circuit feretrum, et corpus incensat, ut asperserat: posteà reddito thuribulo ei à quo acceperat, stans in loco suo, Acolytho seu alio ministro tenente librum apertum ante se, dicit:

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos à malo.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Domine animam ejus.
℣. Requiescat in pace.
℟. Amen.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

DEUS, cui proprium est misereri semper, et parcere: te supplices exoramus pro anima famuli tui N. quam hodie de hoc sæculo migrare jussisti: ut non tradas eam in manus inimici, neque obliviscaris in finem, sed jubeas eam à sanctis Angelis suscipi, et ad patriam paradisi perduci: ut quia in te speravit et credidit, non pœnas inferni sustineat, sed gaudia æterna possideat. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Si defunctus fuerit Sacerdos, in Oratione dicatur, pro anima famuli tui Sacerdotis, quam hodie, etc.

Finita Oratione, corpus defertur ad sepulchrum, si tunc deferendum sit; et dum portatur, Clerici cantant Antiphonam:

In paradisum deducant te Angeli: in tuo adventu suscipiant te Martyres, et perducant te in civitatem sanctam Jerusalem. Chorus Angelorum te suscipiat, et cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem.

Cùm autem pervenerit ad sepulchrum, si non est benedictum, Sacerdos illud benedicit, dicens hanc Orationem:

OREMUS.

DEUS, cujus miseratione animæ fidelium requiescunt, hunc tumulum benedicere dignare, eique Angelum tuum sanctum deputa custodem; et quorum quarumque corpora hîc sepeliuntur, animas eorum ab omnibus absolve vinculis delictorum, ut in te semper cum Sanctis tuis sine fine lætentur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Dicta Oratione, Sacerdos Aqua benedicta aspergat, deinde incenset corpus defuncti, et tumulum.

Quòd si corpus tunc ad sepulturam non deferatur, omisso Responsorio, *In paradisum, etc.* et benedictione sepulchri, si jam est benedictum, prosequatur Officium ut infrà, quod numquam omittitur; et intonet:

Ant. Ego sum.

CANTICUM ZACHARIÆ. *Luc.* 1.

BENEDICTUS Dominus Deus Israël, * quia visitavit, et fecit redemptionem plebis suæ.

Et erexit cornu salutis nobis, * in domo David pueri sui

Sicut locutus est per os sanctorum, * qui à sæculo sunt, prophetarum ejus.

Salutem ex inimicis nostris, * et de manu omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: * et memorari testamenti sui sancti.

Jusjurandum, quod juravit ad Abraham patrem nostrum, * daturum se nobis:

Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati, * serviamus illi.

In sanctitate et justitia coram ipso, * omnibus diebus nostris.

Et tu puer, Propheta Altissimi vocaberis: * præibis enim ante faciem Domini parare vias ejus:

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus: * in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiæ Dei nostri: * in quibus visitavit nos oriens ex alto:

Illuminare his, qui in tenebris, et in umbra mortis sedent: * ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Requiem æternam.

Ant. Ego sum resurrectio et vita; qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet: et omnis, qui vivit, et credit in me, non morietur in æternum.

Posteà Sacerdos dicit Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, etc. *interim corpus aspergit.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. A porta inferi.

℟. Erue Domine animam ejus.

℣. Requiescat in pace.

℟. Amen.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

FAC, quæsumus Domine, hanc cum servo tuo defuncto (*vel* famulæ tua defuncta) misericordiam, ut factorum suorum in pœnis non recipiat vicem, qui (*vel* quæ) tuam in votis tenuit voluntatem; ut sicut hîc eum (*vel* eam) vera fides junxit fidelium turmis, ita illic eum (*vel* eam) tua miseratio societ Angelicis choris. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

℣. Requiem æternam dona ei Domine.

℟. Et lux perpetua luceat ei.

℣. Requiescat in pace.

℟. Amen.

℣. Anima ejus, et animæ omnium fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace.

℟. Amen.

Deinde à sepultura in Ecclesiam, vel in Sacristiam revertentes dicant sine cantu Antiphonam, Si iniquitates, *cum Psalmo* De profundis, etc. Requiem æternam dona eis Domine, etc. *ut suprà, fol.* 82.

Si verò ob rationabilem causam, videlicet ob temporis angustiam, vel aliorum funerùm instantem necessitatem, prædictum Officium mortuorum cum tribus Nocturnis et Laudibus dici non potest; deposito in

Ecclesia feretro cum corpore, dicatur saltem primum Nocturnum cum Laudibus, vel etiam sine laudibus, maximè ubi ejusmodi viget consuetudo, incipiendo ab Invitatorio, *Regem, cui omnia vivunt, Venite, etc.* Et posteà omnia alia dicantur, quæ suprà præscripta sunt dicenda post Officium mortuorum, et Missam.

Quòd si etiam ea fuerit temporis angustia, vel alia urgens necessitas, ut unum Nocturnum cum laudibus dici non possit, aliæ prædictæ Preces et suffragia numquam omittantur.

Missa verò, si hora fuerit congruens, ritu pro defunctis, ut in die obitus, præsente corpore, non omittatur, nisi obstet magna diei solemnitas, aut aliqua necessitas aliter suadeat; et post Missam fiat ut suprà.

DE EXEQUIIS PARVULORUM.

In primis admonendi sunt Parochi, ut juxta vetustam et laudabilem Ecclesiarum consuetudinem, parvulorum corpuscula non sepeliantur in communibus et promiscuis cœmeteriorum et Ecclesiarum sepulturis; sed ut pro illis in Parochialibus Ecclesiis, aut illarum cœmeteriis, quatenùs commodè fieri potest, speciales et separatos ab aliis loculos et sepulturas habeant, seu fieri curent, in quibus non sepeliantur, nisi qui baptizati fuerint infantes, vel pueri qui ante annos discretionis obierunt.

In funere parvulorum ut plurimùm non pulsantur campanæ: quòd si pulsentur, non sono lugubri, sed potiùs festivo pulsari debent.

ORDO SEPELIENDI PARVULOS.

Cum igitur infans vel puer baptizatus defunctus fuerit ante usum rationis, induitur juxta ætatem, et imponitur ei corona de floribus, seu de herbis aro-

ticis et odoriferis, in signum integritatis carnis et ginitatis; et Parochus superpelliceo et stola alba tus, et alii de Clero, si adsint, præcedente Cruce, sine hasta defertur, accedunt ad domum defuncti Clerico aspersorium deferente. Sacerdos asper- corpus, deinde dicit:

Ant. Sit nomen Domini.

PSALMUS 112.

LAUDATE pueri Dominum:* laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum,* ex hoc nunc et usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occasum,* laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes Gentes Dominus,* et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat,* et humilia respicit in cœlo et in terra?

Suscitans à terra inopem,* et de stercore erigens pauperem:

Ut collocet eum cum principibus,* cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo,* matrem filiorum lætantem.

Gloria Patri, et filio.

Ant. Sit nomen Domini benedictum, ex hoc nunc, et usque in sæculum.

Dum portatur ad Ecclesiam, dicatur:

PSALMUS 118.

BEATI immaculati in via: * qui ambulant in lege Domini.

Beati qui scrutantur testimonia ejus: * in toto corde exquirunt eum.

Non enim qui operantur iniquitatem, * in viis ejus ambulaverunt.

Tu mandasti * mandata tua custodiri nimis.

Utinam dirigantur viæ meæ, * ad custodiendas justificationes tuas.

Tunc non confundar, * cùm perspexero in omnibus mandatis tuis.

Confitebor tibi in directione cordis: * in eo quòd didici judicia justitiæ tuæ.

Justificationes tuas custodiam: non me derelinquas usquequaque.

In quo corrigit adolescentior viam suam? * in custodiendo sermones tuos.

In toto corde meo exquisivi te: * ne repellas me à mandatis tuis.

In corde meo abscondi eloquia tua: * ut non peccem tibi.

Benedictus es Domine: * doce me justificationes tuas.

In labiis meis * pronuntiavi omnia judicia oris tui.

In via testimoniorum tuorum delectatus sum, * sicut in omnibus divitiis.

In mandatis tuis exercebor: * et considerabo vias tuas.

In justificationibus tuis meditabor: * non obliviscar sermones tuos. Gloria Patri.

RETRIBUE servo tuo, vivifica me: * et custodiam sermones tuos.

Revela oculos meos: * et considerabo mirabilia de lege tua.

Incola ego sum in terra: * non abscondas à me mandata tua.

Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas, * in omni tempore.

Increpasti superbos: * maledicti qui declinant à mandatis tuis.

Aufer à me opprobrium, et contemptum: * quia testimonia tua exquisivi.

Etenim sederunt principes, et adversùm me loquebantur: * servus autem tuus exercebatur in justificationibus tuis.

Nam et testimonia tua meditatio mea est: * et consilium meum justificationes tuæ.

Adhæsit pavimento anima mea: * vivifica me secundùm verbum tuum.

Vias meas enuntiavi, et exaudisti me: * doce me justificationes tuas.

Viam justificationum tuarum instrue me: * et exercebor in mirabilibus tuis.

Dormitavit anima mea præ tædio: * confirma me in verbis tuis.

Viam iniquitatis amove à me: * et de lege tua miserere mei.

Viam veritatis elegi: * judicia tua non sum oblitus.

Adhæsi testimoniis tuis Domine: * noli me confundere.

Viam mandatorum tuorum cucurri, * cùm dilatasti cor meum. Gloria Patri, etc.

Et si tempus superest, dici potest:

PSALMUS 148.

LAUDATE Dominum de cœlis: * laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli ejus: * laudate eum omnes virtutes ejus.

Laudate eum sol et luna: * laudate eum omnes stellæ et lumen.

Laudate eum cœli cœlorum: * et aquæ omnes quæ super cœlos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, et facta sunt: * ipse mandavit, et creata sunt.

Statuit ea in æternum, et in sæculum sæculi: * præceptum posuit, et non præteribit.

Laudate Dominum de terra: * dracones, et omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum: * quæ faciunt verbum ejus:

Montes, et omnes colles: * ligna fructifera, et omnes cedri:

Bestiæ, et universa pecora: * serpentes, et volucres pennatæ:

Reges terræ, et omnes populi: * principes, et omnes judices terræ.

Juvenes, et virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini: * quia exaltatum est nomen ejus solius.

Confessio ejus super cœlum et terram: * et exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus sanctis ejus: * filiis Israël; populo appropinquanti sibi. Gloria Patri, etc.

PSALMUS 149.

CANTATE Domino canticum novum: * laus ejus in ecclesia sanctorum.

Lætetur Israël in eo, qui fecit eum: * et filii Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro: * in tympano et psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: * et exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria: * lætabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum; * et gladii ancipites in manibus eorum:

Ad faciendam vindictam in nationibus; * increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: * et nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciant in eis judicium conscriptum: * gloria hæc est omnibus sanctis ejus. Gloria Patri, etc.

PSALMUS 150.

LAUDATE Dominum in sanctis ejus: * laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus: * laudate eum secundùm multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ: * laudate eum in psalterio, et cithara.

Laudate eum in tympano, et choro: * laudate eum in chordis, et organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus: laudate eum in cymbalis jubilationis: * omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria Patri, etc.

Cùm autem pervenerit ad Ecclesiam, dicatur:

Ant. Hic accipiet.

PSALMUS 23.

DOMINI est terra, et plenitudo ejus; * orbis terrarum, et universi, qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum: * et super flumina præparavit eum.

Quis ascendet in montem Domini? * aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens manibus et mundo corde: * qui non accepit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem à Domino: * et misericordiam à Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentium eum, * quærentium faciem Dei Jacob.

Attollite portas principes vestras, et elevamini portæ æternales: * et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? * Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio.

Attollite portas principes vestras, et elevamini portæ æternales: * et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? * Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ. Gloria Patri.

Ant. Hic accipiet benedictionem à Domino, et misericordiam à Deo salutari suo, quia hæc est generatio quærentium Dominum.

Posteà dicitur, Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, *secretò; interim corpus aspergit.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. Me autem propter innocentiam suscepisti.

℟. Et confirmasti me in conspectu tuo in æternum.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS et mitissime Deus, qui omnibus parvulis renatis fonte Baptismatis, dum migrant à sæculo, sine ullis eorum meritis vitam illicò largiris æternam, sicut animæ hujus parvuli hodie credimus te fecisse: fac nos, quæsumus Domine, per intercessionem beatæ Mariæ semper virginis, et omnium

Sanctorum tuorum, hîc purificatis tibi mentibus famulari, et in Paradiso cum beatis parvulis perenniter sociari. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Dum portatur ad tumulum, et etiam si tunc non portetur, dicitur Antiph. Juvenes, et virgines. *Psalmus* Laudate Dominum de cœlis, etc. *ut suprà, fol.* 96, *et in fine.* Gloria Patri, etc. *Et repetitur Antiphona:* Juvenes, et virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, *secretò.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. Sinite parvulos venire ad me.

℟. Talium est enim regnum cœlorum.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, sanctæ puritatis amator, qui animam hujus parvuli ad cœlorum regnum hodie misericorditer vocare dignatus es, digneris etiam Domine ita nobiscum misericorditer agere; ut meritis tuæ sanctissimæ Passionis, et intercessione beatæ Mariæ semper Virginis, et omnium Sanctorum tuorum, in eodem regno nos cum omnibus Sanctis et electis tuis semper facias congaudere. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos corpus aspergat Aqua benedicta, et thurificet, similiter et tumulum; posteà sepeliatur.

Cùm autem à sepultura revertuntur in Ecclesiam, dicatur:

Ant. Benedicite.

CANTICUM TRIUM PUERORUM. *Dan.* 3.

BENEDICITE omnia opera Domini Domino: * laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite Angeli Domini Domino: * benedicite cœli Domino.

Benedicite aquæ omnes, quæ super cœlos sunt, Domino: * benedicite omnes virtutes Domini Domino.

Benedicite sol et luna Domino: * benedicite stellæ cœli Domino.

Benedicite omnis imber, et ros Domino: * benedicite omnes spiritus Dei Domino.

Benedicite ignis et æstus Domino: * benedicite frigus et æstus Domino.

Benedicite rores et pruina Domino: * benedicite gelu et frigus Domino.

Benedicite glacies et nives Domino: * benedicite noctes et dies Domino.

Benedicite lux et tenebræ Domino: * benedicite fulgura et nubes Domino.

Benedicat terra Dominum: * laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite montes et colles Domino: * benedicite universa germinantia in terra Domino.

Benedicite fontes Domino: * benedicite maria et flumina Domino.

Benedicite cete, et omnia quæ moventur in aquis, Domino: * benedicite omnes volucres cœli Domino.

Benedicite omnes bestiæ et pecora Domino: * benedicite filii hominum Domino.

Benedicat Israël Dominum: * laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite sacerdotes Domini Domino: * benedicite servi Domini Domino.

Benedicite spiritus et animæ justorum Domino: * benedicite sancti et humiles corde Domino.

Benedicite Anania, Azaria, Misaël Domino: * laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicamus Patrem et Filium cum sancto Spiritu: * laudemus et superexaltemus eum in sæcula.

Benedictus es Domine in firmamento cœli: * et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in sæcula.

Ant. Benedicite Dominum omnes electi ejus, agite dies lætitiæ, et confitemini illi.

Deinde ante altare dicit Sacerdos: Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui miro ordine Angelorum ministeria hominumque dispensas: concede propitius; ut à quibus tibi ministrantibus in cœlo semper assistitur, ab his in terra vita nostra muniatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

DE

SACRAMENTO MATRIMONII.

PAROCHUS admonitus de aliquo matrimonio in sua Parochia contrahendo, primùm cognoscat ex his ad quos spectat, qui et quales sint, qui matrimonium contrahere volunt: An inter eos sit aliquod Canonicum impedimentum: Utrùm spontè, liberè, et secundùm honestatem Sacramenti velint contrahere: Utrùm sint in ætate legitima; ut vir saltem quatuordecim, mulier verò duodecim annos expleverit, et uterque sciat rudimenta Fidei, cùm ea deinde filios suos docere debeant.

Noverit ex probatis Auctoribus, quæ sint Canonica impedimenta matrimonii contrahendi, et quæ contractum dirimant; et qui sint gradus consanguinitatis et affinitatis, et item cognationis spiritualis ex Baptismi vel Confirmationis Sacramento contractæ.

Habeat in primis ipse benè cognita præcepta illa omnia, quæ in matrimoniis ritè conficiendis servari oportere, sacri Canones, et præcipuè sancta Synodus Tridentina jussit; dabitque operam ut illa in Parochia sua accuratè exacteque serventur.

Præsertim verò meminerit matrimonia inter raptorem et raptam, dum ipsa in raptoris potestate manserit, inita, necnon clandestina, et quælibet matrimonia, quæ aliter quàm præsente Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius Parochi vel Ordinarii licentia, et duobus vel tribus testibus contrahuntur, ex ipsius Concilii decretis irrita omninò ac nulla esse.

Est autem proprius Parochus qui adesse debet, is, in cujus Parochia matrimonium celebratur, sive viri sive mulieris.

Caveat præterea Parochus, ne facilè ad contrahendum matrimonium admittat vagos et peregrinos, et qui incertas habent sedes; neque item eos, qui anteà conjugati fuerunt; ut sunt uxores militum, vel captivorum, vel aliorum, qui peregrinantur; nisi diligenter de iis omnibus facta inquisitione, et re ad Ordinarium delata, ab eoque habita de ejusmodi matrimonii celebrandi licentia, quæ gratis concedatur.

Antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho continuis diebus festis in Ecclesia intra Missarum solemnia ad ipsius Concilii præscriptum publicè denuntietur, inter quos matrimonium sit contrahendum.

Si verò vir et mulier Parochiæ sint diversæ, in utraque Parochia fiant denuntiationes: quibus denuntiationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonii procedatur. Sed si quid obstat, ultrà Parochus non procedat.

Quòd si aliquando probabilis fuerit suspicio, vel alia rationabilis causa subsit, arbitrio Episcopi, matrimonium malitiosè impediri posse, si tot præcesserint denuntiationes; tunc de licentià Ordinarii, vel una tantùm fiat denuntiatio, vel saltem Parocho, et duobus vel tribus testibus præsentibus matrimonium celebretur. Deinde ante illius consummationem denuntiationes in Ecclesia fiant; ut, si aliqua subsunt impedimenta, faciliùs detegantur, nisi aliter Ordinarius ipse expedire judicaverit.

Has autem denuntiationes Parochus facere non aggrediatur, nisi priùs de utriusque contrahentis libero consensu sibi benè constet.

Si verò infra duos menses post factas denuntiationes matrimonium non contrahatur, denuntiationes repetantur, nisi aliter Episcopo videatur.

Denuntiationes autem fiant hoc modo. Inter Missarum solemnia Parochus populum admoneat in hanc sententiam vulgari sermone:

Notum sit omnibus hìc præsentibus, quòd N. vir, et N. mulier, ex tali vel tali familia, et Parochia, Deo adjuvante, intendunt inter se contrahere matrimonium.

Proinde admonemus omnes et singulos, ut si quis noverit aliquod consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis spiritualis, vel quodvis aliud impedimentum inter eos esse, quod matrimonium contrahendum invicem impediat, illud quàm primùm nobis denuntiare debeat; et hoc admonemus primò, si fuerit prima; vel *secundò*, si fuerit secunda; vel *tertiò*, si fuerit tertia denuntiatio.

Moneat Parochus conjuges, ut ante benedictionem Sacerdotalem in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent, neque matrimonium consumment, nec etiam simul maneant, nisi aliquibus propinquis, vel aliis præsentibus; quæ benedictio à nullo alio, quàm ab ipso Parocho, seu ab alio Sacerdote de ipsius Parochi vel Ordinarii licentia, fieri debet.

Caveat etiam Parochus, ne quando conjuges in primis nuptiis benedictionem acceperint, eos in secundis benedicat, sive mulier, sive etiam vir ad secundas nuptias transeat. Sed ubi ea viget consuetudo, ut si mulier nemini umquam nupserit, etiamsi vir aliam uxorem habuerit, nuptiæ benedicantur, ea servanda est. Sed viduæ nuptias non benedicat, etiamsi ejus vir numquam uxorem duxerit.

Matrimonium in Ecclesia maximè celebrari decet; sed si domi celebratum fuerit præsente Parocho et testibus, sponsi veniant ad Ecclesiam benedictionem accepturi, et tunc caveat Sacerdos ne iterùm à contrahentibus consensum exigat; sed tantùm benedictionem illis conferat, celebrata Missa, ut infrà dicetur.

Admoneantur præterea conjuges, ut antequam contrahant, sua peccata diligenter confiteantur, et ad sanctissimam Eucharistiam, atque ad Matrimonii Sacramentum suscipiendum piè accedant, et quomodo in eo rectè et christianè conversari debeant, diligenter instruantur ex divina Scriptura, exemplo Tobiæ et Saræ, verbisque Angeli Raphaëlis eos edocentis, quàm sanctè conjuges debeant convivere.

Postremò meminerint Parochi, à Dominica prima Adventus usque ad diem Epiphaniæ, et à Feria quarta Cinerum usque ad Octavam Paschæ inclusivè, solem-

nitates nuptiarum prohibitas esse; ut nuptias benedicere, sponsam traducere, nuptialia celebrare convivia. Matrimonium autem omni tempore contrahi potest. Nuptiæ verò qua decet modestia et honestate fiant: sancta enim res est matrimonium, sancteque tractandum.

Quæ omnia ferè ex sacri Concilii Tridentini decretis desumpta, et item alia, quæ ibi de matrimonio ritè contrahendo præcipiuntur, sunt diligenter servanda.

RITUS CELEBRANDI MATRIMONII SACRAMENTUM.

PAROCHUS igitur matrimonium celebraturus, publicationibus factis tribus diebus Festis, ut dictum est, si nullum obstet legitimum impedimentum, in Ecclesia superpelliceo et alba stola indutus, adhibito uno saltem Clerico superpelliceo pariter induto, qui librum et vas Aquæ benedictæ cum aspersorio deferat, coram tribus aut duobus testibus, virum et mulierem, quos parentum vel propinquorum suorum præsentia cohonestari decet, de consensu in matrimonium interroget utrumque sigillatim in hunc modum vulgari sermone:

* N. vis accipere N. hîc præsentem in tuam legitimam uxorem juxta ritum sanctæ Matris Ecclesiæ? *Respondeat sponsus:* Volo.

Mox Sacerdos sponsam interroget: N. vis accipere

*Q. N., Wilt thou take N. here present for thy lawful wife, according to the rite of our holy Mother the Church?
A. I will.
Q. N., Wilt thou take N. here present for thy lawful husband, according to the rite of our holy Mother the Church?
A. I will.

D. N., Voulez-vous prendre N., qui est ici présente, pour votre légitime épouse, suivant le rite de notre mère la sainte Église?
R. Oui, je le veux.
D. Et vous, N., voulez-vous prendre N., qui est ici présent, pour votre légitime époux, suivant le rite de notre mère la sainte Église?
R. Oui, je le veux.

N. hîc præsentem in tuum legitimum maritum juxta ritum sanctæ Matris Ecclesiæ? *Respondeat:* Volo.

Nec sufficit consensus unius; sed debet esse amborum, et expressus aliquo signo sensibili, sive fiat per se, sive per procuratorem. Mutuo igitur contrahentium consensu intellecto, Sacerdos jubeat eos invicem jungere dexteras dicens: *

Ego conjungo vos in matrimonium, In nomine Patris, ✠ et Filii, et Spiritûs sancti. Amen.

Vel aliis utatur verbis juxta receptum uniuscujusque Provinciæ ritum; posteà eos aspergat aqua benedicta: mox benedicat annulum.

BENEDICTIO ANNULI.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

BENEDIC ✠ Domine annulum hunc, quem nos in tuo nomine benedicimus, ✠ ut quæ eum gestaverit, fidelitatem integram suo sponso tenens, in pace et voluntate tua permaneat, atque in mutua charitate

* Matrimonia Catholicorum cum Acatholicis non sunt benedicenda: plures enim summi Pontifices, præsertim Clemens VIII, expressè prohibuerunt ne hujusmodi connubiis sacerdotalis benedictio impendatur. Hinc Concilium Provinciale Baltimorense quartum in Decreto primo sic habet: "Meminerint Sacerdotes "pluribus SS. Pontificum decretis vetari ne ullus sacer ritus fiat, "vel vestis sacra adhibeatur dum fœdera hujusmodi ineuntur, quæ "neque intra Ecclesiam ineunda sunt."

semper vivat. Per Christum Dominum nostr
℟. Amen.

Deinde Sacerdos aspergat annulum aqua bened in modum Crucis, et sponsus acceptum annulum manu Sacerdotis imponit in digito annulari sinis manus sponsæ, Sacerdote dicente:

In nomine Patris, ✠ et Filii, et Spiritus san Amen. *Mox subjungat:*

℣. Confirma hoc Deus, quod operatus es in no

℟. A templo sancto tuo, quod est in Jerusal

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie elei

Pater noster, *secretò.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. Salvos fac servos tuos.

℟. Deus meus sperantes in te.

℣. Mitte eis Domine auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eos.

℣. Esto eis Domine turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

RESPICE, quæsumus Domine, super hos fam tuos, et institutis tuis, quibus propagatio humani generis ordinasti, benignus assiste; ut qu auctore junguntur, te auxiliante serventur. Christum Dominum nostrum. Amen.

His expletis, si benedicendæ sint nuptiæ, Parochus Missam pro Sponso et Sponsa, ut in Missali Romano, celebret juxta sequens Decretum, servatis omnibus quæ ibi præscribuntur.

URBIS ET ORBIS.

" QUUM ex peculiaribus dubiis ex parte non-" nullorum Parochorum, seu aliorum, ad præ-" scriptarum in rubricis regularum observantiam " deputatorum, Sac. Rituum Congregationi propositis " compertum fuerit non levem alicubi subortam esse " dubitationem et controversiam super intelligentia " generalis illius Rubricæ quæ in Missali Romano ad-" scripta legitur ante Missam *pro Sponso et Sponsa*, " videlicet: *Quòd si benedictio nuptiarum facienda sit* " *pro Sponso et Sponsa die Dominica, vel alio die festo,* " *dicatur Missa de Dominica vel festo, etc. cum com-* " *memoratione sequentis Missæ pro Sponso et Sponsa;* " dum aliqui censent rubricam illam locum habere in " omnibus diebus quibus celebretur Officium et Missa " de festo duplici, sive majoris, sive minoris ritus, " quibusque proinde minimè licet præmissas inibi " Missas votivas pro Sacerdotum devotione celebrare: " alii verò putant præfata verba *vel alio die festo* in-" telligenda tantùm esse de festis solemnioribus et " festivis de præcepto. Hinc sacra eadem Congre-" gatio, referente Eminentissimo et Reverendissimo " Domino Cardinali Corsino, Episcopo Sabinensi, ad " dirimendas imposterùm controversias, et dubitationes " de medio tollendas, præsenti generali Decreto sta-" tuit: In celebratione nuptiarum quæ fit extra diem " Dominicum, vel alium diem festum de præcepto, seu " in quo occurrat duplex primæ vel secundæ classis, " etiamsi fiat Officium et Missa de festo duplici per " Annum, sive majori, sive minori, dicendam esse " Missam *pro Sponso et Sponsa*, in fine Missalis post " alias votivas specialiter assignatam: in diebus verò " Dominicis aliisque diebus festis de præcepto, ac

" duplicibus primæ et secundæ Classis, dicendam esse
" Missam de festo cum commemoratione Missæ *pro*
" *Sponso et Sponsa.* Atque ita decrevit, et servari
" mandavit."

Die 20 Decembris, 1783.

" Factaque deinde per me Secretarium de prædictis
" Sanctissimo Domino nostro PIO Papa VI. relatione,
" Sanctitas sua præfatum Sacræ Congregationis gene-
" rale Decretum confirmavit, et ubique executioni
" dandum esse præcepit."

Die Januarii 7, 1784.

J. CARD. ARCHINTUS *Præf.*

Loco ✠ *Sigilli.*

C. AIROLDI.
S. R. C. Secr.

Ceterùm, si quæ Provinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus consuetudinibus et cæremoniis in celebrando Matrimonii Sacramento utuntur, eas sancta Tridentina Synodus optat retineri.

Peractis omnibus, Parochus manu sua describat in libro Matrimoniorum nomina conjugum, et testium, et alia juxta formulam præscriptam: idque, licèt alius Sacerdos, vel à se, vel ab Ordinario delegatus, Matrimonium celebraverit.

DE BENEDICTIONE MULIERIS POST PARTUM.

SI qua puerpera post partum juxta piam ac laudabilem consuetudinem ad Ecclesiam venire voluerit, pro incolumitate sua Deo gratias actura, petieritque à Sacerdote benedictionem, ipse superpelliceo et stola alba indutus, cum ministro aspergillum deferente, ad fores Ecclesiæ accedat, ubi illam genuflectentem, et candelam accensam in manu tenentem, Aqua benedicta aspergat, deinde dicat:

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cœlum et terram.

Ant. Hæc accipiet.

PSALMUS 23.

DOMINI est terra, et plenitudo ejus: * orbis terrarum, et universi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum: * et super flumina præparavit eum.

Quis ascendet in montem Domini? * aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens manibus et mundo corde, * qui non accepit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem à Domino: * et misericordiam à Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentium eum: * quærentium faciem Dei Jacob.

Attollite portas principes vestras, et elevamini portæ æternales: * et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? * Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio.

Attollite portas principes vestras, et elevamini portæ æternales: * et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? * Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.

Gloria Patri, etc.

Ant. Hæc accipiet benedictionem à Domino, et misericordiam à Deo salutari suo: quia hæc est generatio quærentium Dominum.

Deinde porrigens ad manum mulieris extremam partem stolæ, eam introducit in Ecclesiam, dicens:

Ingredere in templum Dei, adora Filium beatæ Mariæ Virginis, qui tibi fecunditatem tribuit prolis.

Et ipsa ingressa genuflectit coram Altari, et orat, gratias agens Deo de beneficiis sibi collatis; et Sacerdos dicit:

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, *secretò.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. Salvam fac ancillam tuam Domine.

℟. Deus meus sperantem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℟. Et de Sion tuere eam.

℣. Nihil proficiat inimicus in ea.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, qui per beatæ Mariæ virginis partum, fidelium parientium dolores in gaudium vertisti: respice propitius super hanc famulam tuam, ad templum sanctum tuum pro gratiarum actione lætam accedentem: et præsta, ut post hanc vitam, ejusdem beatæ Mariæ meritis et intercessione, ad æternæ beatitudinis gaudia cum prole sua pervenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deinde illam aspergit iterùm Aqua benedicta in modum Crucis, dicens:

Pax, et benedictio Dei omnipotentis Patris, ✠ et Filii, et Spiritus sancti, descendat super te, et maneat semper. Amen.

DE BENEDICTIONIBUS REGULÆ GENERALES.

NOVERIT Sacerdos, quarum rerum benedictiones ad ipsum, et quæ ad Episcopum suo jure pertineant, ne majoris dignitatis munera temerè aut imperitè umquam usurpet propria auctoritate.

In omni benedictione extra Missam, Sacerdos saltem superpelliceo et stola pro ratione temporis utatur, nisi aliter in Missali notetur.

Stando semper benedicat, et aperto capite.

In principio cujusque benedictionis dicat:

tua mysteriis tuis serviens, ad abigendos dæmones, morbosque pellendos, divinæ gratiæ sumat effectum: ut quidquid in domibus, vel in locis fidelium hæc unda resperserit, careat omni immunditia, liberetur à noxa: non illic resideat spiritus pestilens, non aura corrumpens: discedant omnes insidiæ latentis inimici: et si quid est, quod aut incolumitati habitantium invidet aut quieti, aspersione hujus aquæ effugiat: ut salubritas per invocationem sancti tui nominis expetita, ab omnibus sit impugnationibus defensa. Per Dominum.

Hic ter mittit sal in aquam in modum Crucis, dicendo semel: Commixtio salis et aquæ pariter fiat, in nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

DEUS, invictæ virtutis auctor, et insuperabilis imperii Rex, ac semper magnificus triumphator: qui adversæ dominationis vires reprimis: qui inimici rugientis sævitiam superas: qui hostiles nequitias potenter expugnas: te Domine, trementes et supplices deprecamur, ac petimus; ut hanc creaturam salis et aquæ dignanter aspicias, benignus illustres, pietatis tuæ rore sanctifices: ut ubicumque fuerit aspersa, per invocationem sancti nominis tui, omnis infestatio immundi spiritus abigatur, terrorque venenosi serpentis procul pellatur: et præsentia sancti Spiritus nobis misericordiam tuam poscentibus, ubique adesse dig-

venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. ℟. Amen.

OREMUS. *ORATIO.*

IMMENSAM clementiam tuam, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus: ut hanc creaturam salis, quam in usum generis humani tribuisti, bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare tua pietate digneris: ut sit omnibus sumentibus salus mentis et corporis: et quidquid ex eo tactum, vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omnique impugnatione spiritualis nequitiæ. Per Dominum.

EXORCISMUS AQUÆ. *Dicitur absolute:*

EXORCIZO te creatura aquæ in nomine Dei ✠ Patris omnipotentis, in nomine Jesu ✠ Christi Filii ejus Domini nostri, et in virtute Spiritus ✠ sancti: ut fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici, et ipsum inimicum eradicare et explantare valeas cum angelis suis apostaticis: per virtutem ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. ℟. Amen.

OREMUS. *ORATIO.*

DEUS, qui ad salutem humani generis maxima quæque Sacramenta in aquarum substantia condidisti: adesto propitius invocationibus nostris, et elemento huic multimodis purificationibus præparato, virtutem tuæ bene ✠ dictionis infunde: ut creatura

✠ BENEDICTIO DOMORUM.

PAROCHUS, seu alii Sacerdotes volentes aliquam particularem domum, vel generaliter domos fidelium aspergere Aqua benedicta, ingredientes domum dicant:

Pax huic domui, et omnibus habitantibus in ea.

Deinde loca aspergendo dicant Antiphonam: Asperges me Domine hyssopo, et mundabor; lavabis me, et super nivem dealbabor. *Psalm.* Miserere meî Deus, secundùm magnam misericordiam tuam. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Sicut erat, etc. *et repetitur Antiphona*: Asperges me Domine, etc.

℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

EXAUDI nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et mittere digneris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergat Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO LOCI.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

netur. Per Dominum nostrum . . . . in unitate ejusdem Spiritus sancti, etc.

Post Benedictionem aquæ, Sacerdos Dominicis diebus, antequam incipiat Missam, aspergit altare, deinde se, et ministros, ac populum, prout in Missali præscribitur.

Posteà Christi fideles possunt de ipsa Aqua benedicta in vasculis suis accipere, et secum deferre ad aspergendos ægros, domos, agros, vineas, et alia, et ad eam habendam in cubiculis suis, ut ea quotidie et sæpiùs aspergi possint.

✠ BENEDICTIO CANDELARUM EXTRA DIEM PURIFICATIONIS BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DOMINE Jesu Christe, Fili Dei vivi, bene ✠ dic candelas istas supplicationibus nostris: infunde eis Domine per virtutem sanctæ Cru ✠ cis, benedictionem cœlestem, qui eas ad repellendas tenebras humano generi tribuisti: talemque benedictionem signaculo sanctæ Cru ✠ cis accipiant, ut quibuscumque locis accensæ sive positæ fuerint, discedant principes tenebrarum, et contremiscant, et fugiant pavidi cum omnibus ministris suis ab habitationibus illis: nec præsumant ampliùs inquietare aut molestare servientes tibi omnipotenti Deo. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Postmodùm aspergantur Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO DOMORUM.

PAROCHUS, seu alii Sacerdotes volentes aliquam particularem domum, vel generaliter domos fidelium aspergere Aqua benedicta, ingredientes domum dicant:

Pax huic domui, et omnibus habitantibus in ea.

Deinde loca aspergendo dicant Antiphonam: Asperges me Domine hyssopo, et mundabor; lavabis me, et super nivem dealbabor. *Psalm.* Miserere mei Deus, secundùm magnam misericordiam tuam. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Sicut erat, etc. *et repetitur Antiphona:* Asperges me Domine, etc.

℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

EXAUDI nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et mittere digneris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergat Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO LOCI.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

BENE ✠ DIC, Domine Deus omnipotens, locum istum (*vel* domum istam) ut sit in eo (*vel* in ea) sanitas, castitas, victoria, virtus, humilitas, bonitas, et mansuetudo, plenitudo legis, et gratiarum actio Deo Patri, et Filio, et Spiritui sancto; et hæc benedictio maneat super hunc locum, et super habitantes in eo nunc et semper. ℟. Amen.

Et aspergat Aqua benedicta.

✠ ALIA BENEDICTIO DOMUS NOVÆ.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

TE Deum Patrem omnipotentem suppliciter exoramus pro hac domo, et habitatoribus ejus, ac rebus: ut eam bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare, ac bonis omnibus ampliare digneris: tribue eis Domine de rore cœli abundantiam, et de pinguedine terræ vitæ substantiam, et desideria voti eorum ad effectum tuæ miserationis perducas. Ad introitum ergo nostrum bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare digneris hanc domum, sicut benedicere dignatus es domum Abraham, Isaac, et Jacob: et intra parietes domus istius Angeli tuæ lucis inhabitent, eamque et ejus habitatores custodiant. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergat Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO THALAMI.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

BENE ✠ DIC, Domine Deus, thalamum hunc, ut omnes habitantes in eo, in tua pace consistant, et in tua voluntate permaneant, et senescant, et multiplicentur in longitudine dierum, et ad regna cœlorum perveniant. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Posteà aspergat thalamum Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO NOVÆ NAVIS.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

PROPITIARE, Domine, supplicationibus nostris, et bene ✠ dic navem istam dextera tua sancta, et omnes qui in ea vehentur, sicut dignatus es benedicere arcam Noë ambulantem in diluvio: porrige eis Domine dexteram tuam, sicut porrexisti beato Petro ambulanti supra mare: et mitte sanctum Angelum tuum de cœlis, qui liberet et custodiat eam semper à periculis universis, cum omnibus quæ in ea erunt: et

famulos tuos, repulsis adversitatibus, portu semper optabili cursuque tranquillo tuearis, transactisque ac rectè perfectis negotiis omnibus, iterato tempore ad propria cum omni gaudio revocare digneris. Qui vivis et regnas, etc.

Aspergat navim Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO COMMUNIS SUPER FRUGES ET VINEAS.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

ORAMUS pietatem tuam omnipotens Deus, ut has primitias creaturæ tuæ, quas aëris et pluvia temperamento nutrire dignatus es, benedictionis tuæ imbre perfundas; et fructus terræ tuæ usque ad maturitatem perducas. Tribue quoque populo tuo de tuis muneribus tibi semper gratias agere, ut à fertilitate terræ esurientium animas bonis affluentibus repleas, et egenus et pauper laudent nomen gloriæ tuæ. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Aspergat illas Aqua benedicta.

BENEDICTIONES ESCULENTORUM, PRÆSERTIM IN PASCHA.

✠ BENEDICTIO AGNI PASCHALIS.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui per famulum tuum Moysen, in liberatione populi tui de Ægypto, agnum occidi jussisti in similitudinem Domini nostri Jesu Christi, et utrosque postes domorum de sanguine ejusdem agni perungi præcepisti: tu bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare digneris hanc creaturam carnis, quam nos famuli tui ad laudem tuam sumere desideramus, per resurrectionem ejusdem Domini nostri Jesu Christi: Qui tecum vivit et regnat in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Et mox aspergat Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO OVORUM.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

SUBVENIAT, quæsumus Domine, tuæ bene ✠ dictionis gratia huic ovorum creaturæ: ut cibus salubris fiat fidelibus tuis, in tuarum gratiarum actione sumentibus, ob resurrectionem Domini nostri Jesu Christi, qui tecum vivit et regnat in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Et aspergat Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO PANIS.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DOMINE Jesu Christe, panis Angelorum, panis vivus æternæ vitæ, bene ✠ dicere dignare panem istum, sicut benedixisti quinque panes in deserto: ut omnes ex eo gustantes, inde corporis et animæ percipiant sanitatem. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Et aspergat Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO NOVORUM FRUCTUUM.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

BENEDIC ✠ Domine hos novos fructus N. et præsta: ut qui ex eis in tuo sancto nomine vescentur, corporis et animæ salute potiantur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Et aspergantur Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO AD QUODCUMQUE COMESTIBILE.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

BENE ✠ DIC, Domine, creaturam istam N. ut sit remedium salutare generi humano: et præsta per invocationem sancti nominis tui; ut quicumque ex ea sumpserint, corporis sanitatem, et animæ tutelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Aspergat id Aqua benedicta.

BENEDICTIONES AB EPISCOPIS, VEL ALIIS FACULTATEM HABENTIBUS FACIENDÆ.

BENEDICTIO SACERDOTALIUM INDUMENTORUM IN GENERE.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, qui per Moysen famulum tuum Pontificalia et Sacerdotalia seu Levitica vestimenta, ad explendum in conspectu tuo ministerium eorum, ad honorem et decorem nominis tui fieri decrevisti: adesto propitius invocationibus nostris; et hæc indumenta Sacerdotalia, desuper irrigante gratia tua, ingenti benedictione per nostræ humilitatis servitium purifi ✠ care, bene ✠ dicere, et con ✠ secrare digneris, ut divinis cultibus et sacris mysteriis apta et benedicta existant: his quoque sacris vestibus Pontifices, et Sacerdotes, seu Levitæ tui induti, ab omnibus impulsionibus seu tentationibus malignorum spirituum muniti et defensi esse mereantur; tuisque mysteriis aptè et condignè servire et inhærere, atque in his tibi placitè et devotè perseverare tribue. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

OREMUS.

DEUS, invictæ virtutis triumphator, et omnium rerum creator ac sanctificator: intende propitius preces nostras; et hæc indumenta Leviticæ, Sacerdotalis et Pontificalis gloriæ, ministris tuis fruenda, tuo ore proprio bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris: omnesque eis utentes, tuis mysteriis aptos, et tibi in eis devotè ac laudabiliter servientes, gratos efficere digneris. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

OREMUS.

DOMINE Deus omnipotens, qui vestimenta Pontificibus, Sacerdotibus, et Levitis in usum tabernaculi fœderis necessaria Moysen famulum tuum agere jussisti, eumque spiritu sapientiæ ad id peragendum replevisti: hæc vestimenta in usum et cultum mysterii tui bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris; atque ministros Altaris tui, qui ea induerint, septiformis Spiritus gratia dignanter repleri, atque castitatis stola, beata facias cum bonorum fructu operum ministerii congruentis immortalitate vestiri. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde aspergat ipsa indumenta Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO MAPPARUM, SIVE LINTEAMINUM ALTARIS.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

EXAUDI Domine preces nostras, et hæc linteamina sacri Altaris usui præparata bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

OREMUS.

DOMINE Deus omnipotens, qui Moysen famulum tuum, ornamenta et linteamina facere per quadraginta dies docuisti, quæ etiam Maria texuit, et fecit

in usum ministerii, et tabernaculi fœderis: bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris hæc linteamina ad tegendum involvendumque Altare gloriosissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde aspergat ea Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO CORPORALIUM.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

CLEMENTISSIME Domine, cujus inenarrabilis est virtus, cujus mysteria arcanis mirabilibus celebrantur: tribue, quæsumus, ut hoc linteamen tuæ propitiationis bene ✠ dictione sanctificetur ad consecrandum super illud Corpus et Sanguinem Dei et Domini nostri Jesu Christi Filii tui: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris linteamen istud ad tegendum involvendumque Corpus et Sanguinem Domini nostri Jesu Christi Filii tui: Qui tecum vivit et regnat, etc ℟. Amen.

OREMUS.

OMNIPOTENS Deus, manibus nostris opem tuæ benedictionis infunde: ut per nostram bene ✠ dictionem hoc linteamen sanctificetur, et Corporis ac Sanguinis Redemptoris nostri novum sudarium, Spiritus sancti gratia, efficiatur. Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, etc. ℟. Amen.

Et aspergat Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO TABERNACULI, SEU VASCULI PRO SACROSANCTA EUCHARISTIA CONSERVANDA.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, majestatem tuam supplices deprecamur, ut vasculum hoc pro Corpore Filii tui Domini nostri Jesu Christi in eo condendo fabricatum, bene ✠ dictionis tuæ gratia dicare digneris. Per eumdem Dominum, etc. ℟. Amen.

Deinde aspergit illud Aqua benedicta.

✠ BENEDICTIO NOVÆ CRUCIS.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. ORATIO.

ROGAMUS te, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: ut digneris bene ✠ dicere hoc signum Crucis tuæ, ut sit remedium salutare generi humano; sit soliditas fidei, profectus bonorum operum, redemptio animarum, sit solamen, et protectio, ac tutela contra sæva jacula inimicorum. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

ALIA ORATIO AD IDEM.

BENE ✠ DIC Domine Jesu Christe hanc Crucem tuam, per quam eripuisti mundum à potestate dæmonum, et superasti passione tua suggestorem peccati, qui gaudebat in prævaricatione primi hominis per ligni vetiti sumptionem. (*Hìc aspergat Aqua benedicta.*) Sanctificetur hoc signum Crucis in nomine Patris, ✠ et Filii, ✠ et Spiritus ✠ sancti, ut orantes inclinantesque se propter Dominum ante istam Crucem, inveniant corporis et animæ sanitatem. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Posteà Sacerdos genuflexus ante Crucem devotè adorat, et osculatur, et idem faciunt quicumque voluerint.

BENEDICTIO IMAGINUM JESU CHRISTI DOMINI NOSTRI, B. VIRGINIS MARIÆ, ET ALIORUM SANCTORUM.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. ORATIO.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, qui Sanctorum tuorum imagines (*sive* effigies) sculpi aut pingi non reprobas, ut quoties illas oculis corporeis intuemur, toties eorum actus et sanctitatem ad imitandum memoriæ oculis meditemur: hanc, quæsumus, imaginem (*seu* sculpturam) in honorem et memoriam unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi, (*vel* beatissimæ virginis Mariæ Matris Domini nostri Jesu Christi, *vel* beati N. Apostoli tui, *vel* Martyris, *vel* Confessoris, *aut* Pontificis, *aut* Virginis) adaptatam bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare digneris: et præsta, ut quicumque coram illa unigenitum Filium tuum (*vel* beatissimam Virginem, *vel* gloriosum Apostolum, *sive* Martyrem, *sive* Confessorem, *aut* Virginem) suppliciter colere et honorare studuerit, illius meritis et obtentu, à te gratiam in præsenti, et æternam gloriam obtineat in futurum. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Ultimò aspergat Aqua benedicta.

RITUS BENEDICENDI ET IMPONENDI PRIMARIUM LAPIDEM PRO ECCLESIA ÆDIFICANDA, SERVANDUS A SACERDOTE FACULTATEM HABENTE AB EPISCOPO.

ECCLESIAM ex Episcopi auctoritate tantùm, juxta sacrorum Canonum decreta, ædificari fas est. Si verò Sacerdos ejus ædificationis primarium lapidem benedicendi potestatem habens, ejusmodi functionem peragat, hunc ritum servabit.

Pridie quàm primarius lapis benedicatur, ligneam Crucem in loco ubi debet esse Altare, figat ipse vel alius Sacerdos. Sequenti verò die lapis in Ecclesiæ

fundatione ponendus, qui debet esse quadratus et angularis, benedicatur hoc modo.

Sacerdos indutus amictu, alba, cingulo, stola, et pluviali albi coloris, adhibitis aliquot Sacerdotibus et Clericis, salem et aquam benedicit, nisi priùs in promptu habeat jam benedictam ordinaria benedictione, ut sup. fol. 114. Et interim dum cantatur à Clericis Antiphona cum Psalmo sequenti, aspergit locum ubi Crux posita est, cum aqua benedicta.

Ant. Signum salutis pone Domine Jesu Christe in loco isto, et non permittas introire angelum percutientem.

PSALMUS 83.

QUAM dilecta tabernacula tua Domine virtutum! * concupiscit et deficit anima mea in atria Domini. Cor meum et caro mea * exultaverunt in Deum vivum.

Etenim passer invênit sibi domum: * et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutum: * Rex meus, et Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine: * in sæcula sæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cujus est auxilium abs te: * ascensiones in corde suo disposuit, in valle lacrymarum, in lôco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: * videbitur Deus deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: * auribus percipe Deus Jacob.

Protector noster aspice Deus: * et respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies una in atriis tuis * super millia.

Elegi abjectus esse in domo Dei mei: * magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam et veritatem diligit Deus: * gratiam et gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos qui ambulant in innocentia:* Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Gloria Patri, et Filio.

Finito Psalmo, Sacerdos versus ad locum per eum aspersum dicit:

OREMUS.

DOMINE Deus, qui licèt cœlo et terra non capiaris, domum tuam dignaris habere in terris, ubi nomen tuum jugiter invocetur: locum hunc, quæsumus, beatæ Mariæ semper Virginis, et beati N. (*nominando Sanctum vel Sanctam, in cujus honorem ac nomen fundabitur Ecclesia*) omniumque Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuæ intuitu visita, et per infusionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumque conserva; et qui dilecti tui David devotionem in filii sui Salomonis opere complevisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris, effugiantque omnes hinc nequitiæ spirituales. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Posteà stans benedicit primarium lapidem, dicens:

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cœlum et terram.

℣. Sit nomen Domini benedictum.

℟. Ex hoc nunc et usque in sæculum.

℣. Lapidem, quem reprobaverunt ædificantes.

℟. Hic factus est in caput anguli.

℣. Tu es Petrus.

℟. Et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.

℣. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

℟. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

OREMUS.

DOMINE Jesu Christe Fili Dei vivi, qui es verus omnipotens Deus, splendor et imago æterni Patris, et vita æterna, qui es lapis angularis de monte sine manibus abscissus, et immutabile fundamentum; hunc lapidem collocandum in tuo nomine confirma, et tu, qui es principium et finis, in quo principio Deus Pater ab initio cuncta creavit, sis, quæsumus, principium, et incrementum, et consummatio ipsius operis, quod debet ad laudem et gloriam tui nominis inchoari. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tunc aspergit lapidem ipsum Aqua benedicta, et accepto cultro, per singulas partes sculpit in eo signum Crucis, dicens:

In nomine Patris, ✠ et Filii, ✠ et Spiritus ✠ sancti. ℟. Amen.

Quo facto dicit:

OREMUS.

BENEDIC ✠ Domine creaturam istam lapidis, et præsta per invocationem sancti tui nominis, ut quicumque ad hanc Ecclesiam ædificandam pura mente auxilium dederint, corporis sanitatem, et animæ medelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Posteà dicantur Litaniæ:

KYRIE eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Christe audi nos.
Christe exaudi nos.

Pater de cœlis Deus,	Miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus,	Miserere nobis.
Spiritus sancte Deus,	Miserere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus,	Miserere nobis.
Sancta Maria,	Ora pro nobis.
Sancta Dei genitrix,	Ora.
Sancta Virgo virginum,	Ora.
Sancte Michaël,	Ora.
Sancte Gabriël,	Ora.
Sancte Raphaël,	Ora.
Omnes sancti Angeli et Archangeli,	Orate pro nobis.
Omnes sancti beatorum spirituum ordines,	Orate.
Sancte Joannes Baptista,	Ora.
Sancte Joseph,	Ora.
Omnes sancti Patriarchæ et Prophetæ,	Orate.
Sancte Petre,	Ora.

e Paule,	Ora.
e Andrea,	Ora.
e Jacobe,	Ora.
e Joannes,	Ora.
e Thoma,	Ora.
e Jacobe,	Ora.
e Philippe,	Ora.
e Bartholomæe,	Ora.
e Matthæe,	Ora.
e Simon,	Ora.
e Thaddæe,	Ora.
e Mathia,	Ora.
e Barnaba,	Ora.
e Luca,	Ora.
e Marce,	Ora.
s sancti Apostoli et Evangelistæ,	Orate.
s sancti Discipuli Domini,	Orate.
s sancti Innocentes,	Orate.
e Stephane,	Ora.
e Laurenti,	Ora.
e Vincenti,	Ora.
i Fabiane et Sebastiane,	Orate.
i Joannes et Paule,	Orate.
i Cosma et Damiane,	Orate.
i Gervasi et Protasi,	Orate.
s sancti Martyres,	Orate.
e Silvester,	Ora.
e Gregori,	Ora.
e Ambrosi,	Ora.
e Augustine,	Ora.

Sancte Hieronyme,	Ora.
Sancte Martine,	Ora.
Sancte Nicolae,	Ora.
Omnes sancti Pontifices et Confessores,	Orate.
Omnes sancti Doctores,	Orate.
Sancte Antoni,	Ora.
Sancte Benedicte,	Ora.
Sancte Bernarde,	Ora.
Sancte Dominice,	Ora.
Sancte Francisce,	Ora.
Omnes sancti Sacerdotes et Levitæ,	Orate.
Omnes sancti Monachi et Eremitæ,	Orate.
Sancta Maria Magdalena,	Ora.
Sancta Agatha,	Ora.
Sancta Lucia,	Ora.
Sancta Agnes,	Ora.
Sancta Cæcilia,	Ora.
Sancta Catharina,	Ora.
Sancta Anastasia,	Ora.
Omnes sanctæ Virgines et Viduæ,	Orate.
Omnes Sancti et Sanctæ Dei,	Intercedite pro nobis.
Propitius esto,	Parce nobis Domine.
Propitius esto,	Exaudi nos Domine.
Ab omni malo,	Libera nos Domine.
Ab omni peccato,	Libera.
Ab ira tua,	Libera.
A subitanea et improvisa morte,	Libera.
Ab insidiis diaboli,	Libera.
Ab ira, et odio, et omni mala voluntate,	Libera.
A spiritu fornicationis,	Libera.

A fulgure et tempestate, Libera.
A morte perpetua, Libera.
Per mysterium sanctæ incarnationis tuæ, Libera.
Per adventum tuum, Libera.
Per nativitatem tuam, Libera.
Per baptismum et sanctum jejunium tuum, Libera.
Per crucem et passionem tuam, Libera.
Per mortem et sepulturam tuam, Libera.
Per sanctam resurrectionem tuam, Libera.
Per admirabilem ascensionem tuam, Libera.
Per adventum Spiritus sancti Paracliti, Libera.
In die judicii, Libera.
Peccatores, Te rogamus audi nos.
Ut nobis parcas, Te rogamus.
Ut nobis indulgeas, Te rogamus.
Ut ad veram pœnitentiam nos perducere digneris, Te rogamus.
Ut Ecclesiam tuam sanctam regere et conservare digneris, Te rogamus.
Ut domnum Apostolicum, et omnes Ecclesiasticos ordines in sancta religione conservare digneris, Te rogamus.
Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris, Te rogamus.
Ut Regibus et Principibus Christianis pacem et veram concordiam donare digneris, Te rogamus audi nos.
Ut cuncto populo Christiano pacem et unitatem largiri digneris, Te rogamus.
Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio confortare et conservare digneris, Te rogamus.

Ut mentes nostras ad cœlestia desideria erigas, Te rogamus.

Ut omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas, Te rogamus.

Ut animas nostras, fratrum, propinquorum, et benefactorum nostrorum ab æterna damnatione eripias, Te rogamus.

Ut fructus terræ dare et conservare digneris, Te rogamus.

Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, Te rogamus.

Ut nos exaudire digneris, Te rogamus.

Fili Dei, Te rogamus.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Miserere nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Post Litanias, parato cæmento, et cæmentario assistente, Sacerdos inchoat, Clericis prosequentibus, Antiphonam:

Manè surgens Jacob erigebat lapidem in titulum: fundens oleum desuper, votum vovit Domino: Verè locus iste sanctus est, et ego nesciebam.

PSALMUS 126.

NISI Dominus ædificaverit domum, * in vanum laboraverunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem, * frustrà vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: * surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.

Cùm dederit dilectis suis somnum: * ecce hereditas Domini, filii; merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis: * ita filii excussorum.

Beatus vir, qui implevit desiderium suum ex ipsis: * non confundetur, cùm loquetur inimicis suis in porta.

Gloria Patri.

Quo dicto, Sacerdos stans tangit et ponit ipsum primarium lapidem in fundamento, dicens:

In fide Jesu Christi collocamus Lapidem istum primarium in hoc fundamento, in nomine Patris, ✠ et Filii, ✠ et Spiritus ✠ sancti, ut vigeat vera fides hîc, et timor Dei, fraternaque dilectio; et sit hic locus destinatus orationi, et ad invocandum et laudandum nomen ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Interim cæmentarius locat ipsum lapidem cum cæmento; posteà Sacerdos spargit super lapidem Aquam benedictam, dicens:

Asperges me Domine hyssopo, et mundabor; lavabis me, et super nivem dealbabor. *Psalm.* Miserere meî Deus, secundùm magnam, *ut suprà, fol.* 83, *et dicitur totus cum* Gloria Patri.

Quo dicto, Sacerdos spargit Aquam benedictam per omnia fundamenta, si sunt aperta: si verò non sunt aperta, circuit aspergendo fundamenta Ecclesiæ designata. Et incipiens aspergere inchoat Antiphonam, Clero prosequente:

O quàm metuendus est locus iste! verè non est hîc aliud, nisi domus Dei, et porta cœli.

PSALMUS 86.

FUNDAMENTA ejus in montibus sanctis: * diligit Dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob.

Gloriosa dicta sunt de te, * civitas Dei.

Memor ero Rahab et Babylonis * scientium me.

Ecce alienigenæ, et Tyrus, et populus Æthiopum, * hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet: Homo, et homo natus est in ea: * et ipse fundavit eam Altissimus?

Dominus narrabit in scripturis populorum, et principum; * horum, qui fuerunt in ea.

Sicut lætantium omnium * habitatio est in te.

Gloria Patri.

Ant. O quàm metuendus est locus iste! verè non est hîc aliud, nisi domus Dei, et porta cœli.

Interim aspergendo procedit usque ad fundamenta aperta, seu designata, et repetita Antiphona, stans dicit:

Oremus.

Ministri: Flectamus genua.

℟. Levate.

OMNIPOTENS et misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ ceteris gratiam contulisti, ut quidquid in tuo nomine dignè perfecteque ab eis

agitur, à te fieri credatur: quæsumus immensam clementiam tuam, ut quidquid modò visitaturi sumus, visites; et quidquid benedicturi sumus, bene ✠ dicas: sitque ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

DEUS, qui ex omnium cohabitatione Sanctorum æternum majestati tuæ condis habitaculum: da ædificationi tuæ incrementa cœlestia; ut quod te jubente fundatur, te largiente perficiatur. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

RITUS BENEDICENDI NOVAM ECCLESIAM, SEU ORATORIUM PUBLICUM, UT IBI SANCTISSIMUM MISSÆ SACRIFICIUM CELEBRARI POSSIT.

SACERDOS novam Ecclesiam de licentia Episcopi benedicturus, ut in ea divinum sacrificium Missæ ritè celebretur, stola ac pluviali albi coloris indutus, aliquot Sacerdotibus et Clericis adhibitis, prælata Cruce media inter duos Clericos deferentes cereos accensos, manè procedit ad primariam Ecclesiæ vel Oratorii januam; ubi stans capite aperto, conversus ad eam dicit absolutè Orationem:

ACTIONES nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni, et adjuvando prosequere: ut cuncta nostra oratio et operatio à te semper incipiat, et per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deinde inchoat Antiphonam: Asperges me Domine, etc. *et Clerus alternatim dicit Psalmum* Miserere meî Deus, *ut suprà, fol.* 83. *In fine* Gloria Patri.

Interim circumdans exteriùs Ecclesiam (quæ intùs debet esse vacua et nuda, et pariter altaria nuda, excluso populo, donec absoluta sit benedictio) et Sacerdos accepto aspergillo ex herba hyssopi, ad ejus dexteram se convertens, parietes Ecclesiæ in superiori parte, et in fundamentis, cum Aqua benedicta aspergit, dicens:

Asperges me Domine hyssopo, et mundabor; lavabis me, et super nivem dealbabor.

Reversi ad locum unde Processio initium habuit, repetita Antiphona à Clero, Sacerdos stäns ut priùs versùs Ecclesiam, dicit:

Oremus, *et ministri:* Flectamus genua.

℟. Levate.

ORATIO.

DOMINE Deus. qui licèt cœlo et terra non capiaris, domum tuam dignaris habere in terris, ubi nomen tuum jugiter invocetur: locum hunc, quæsumus, beatæ Mariæ semper Virginis, et beati N. omniumque Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuæ intuitu visita, et per infusionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumque conserva; et qui dilecti tui David devotionem in filii sui Salomonis opere complevisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris, effugiantque omnes hinc nequitiæ spirituales. Per Dominum nostrum, etc.

Qua finita Oratione, omnes bini in Ecclesiam intrantes ad altare majus procèdunt, Litanias decantantes, ut suprà, fol. 134.

Ubi dictum fuerit, Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, Te rogamus audi nos, *surgit Sacerdos, et intelligibili voce dicit:* Ut

hanc Ecclesiam, et Altare ad honorem tuum, et nomen Sancti tui N. purgare et bene ✠ dicere digneris, Te rogamus audi nos. *Cùm dicit,* benedicere, *manu dextera benedicit Ecclesiam, et Altare, deinde ut priùs genuflectit, donec perficiantur Litaniæ; et Cantores prosequuntur:*

Ut nos exaudire digneris, Te rogamus audi nos. Fili Dei, Te rogamus audi nos. Agnus Dei, etc.

Dicto ultimo Kyrie eleison, *Sacerdos stans dicit:* Oremus. *Ministri:* Flectamus genua. ℟. Levate.

PRÆVENIAT nos, quæsumus Domine, misericordia tua; et intercedentibus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Tum distans ab Altari congruenti spatio genuflexus, et se signans, dicit: Deus in adjutorium meum intende, *et statim surgit Clero respondente:* Domine ad adjuvandum me festina, *ipse verò stans dicit:* Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. *Chorus respondet:* Sicut erat in principio, etc. *Posteà Sacerdos dicit,* Oremus. *Ministri,* Flectamus genua. ℟. Levate.

ORATIO.

OMNIPOTENS et misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ ceteris gratiam contulisti, ut quidquid in tuo nomine dignè perfecteque ab eis agitur, à te fieri credatur: quæsumus immensam clementiam tuam, ut quidquid modò visitaturi sumus, visites; et quidquid benedicturi sumus, bene ✠ dicas: sitque ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum

tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

His dictis inchoat Antiphonam: Benedic Domine domum istam nomini tuo ædificatam, *cum tribus Psalmis sequentibus, videlicet:*

PSALMUS 119.

AD Dominum, cùm tribularer clamavi: * et exaudivit me.

Domine libera animam meam à labiis iniquis, * et à lingua dolosa.

Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi * ad linguam dolosam?

Sagittæ potentis acutæ, * cum carbonibus desolatoriis.

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est; habitavi cum habitantibus Cedar: * multùm incola fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: * cùm loquebar illis, impugnabant me gratis. Gloria Patri.

PSALMUS 120.

LEVAVI oculos meos in montes, * unde veniet auxilium mihi.

Auxilium meum à Domino, * qui fecit cœlum et terram.

Non det in commotionem pedem tuum: * neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit, neque dormiet, * qui custodit Israël.

Dominus custodit te, Dominus protectio tua * super manum dexteram tuam.

Per diem sol non uret te: * neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo: * custodiat animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum, et exitum tuum; * ex hoc nunc et usque in sæculum.

Gloria Patri.

PSALMUS 121.

LÆTATUS sum in his, quæ dicta sunt mihi: * in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri, * in atriis tuis Jerusalem.

Jerusalem, quæ ædificatur ut civitas: * cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini: * testimonium Israël ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in judicio, * sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem: * et abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: * et abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, et proximos meos, * loquebar pacem de te:

Propter domum Domini Dei nostri, * quæsivi bona tibi. Gloria Patri.

Ant. Benedic Domine domum istam nomini tuo ædificatam.

Interim aspergit interiùs parietes in parte superiori et inferiori, inchoans aspersionem à parte Evangelii, dicens:

Asperges me Domine, etc.

Tum ad Altare reversus, dicit: Oremus. Flectamus genua. ℟. Levate.

DEUS, qui loca nomini tuo dicanda sanctificas, effunde super hanc orationis domum gratiam tuam, ut ab omnibus hîc nomen tuum invocantibus auxilium tuæ misericordiæ sentiatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

His peractis, dicitur Missa de tempore occurrenti, vel de Sancto.

Ecclesia verò quamvis à simplici Sacerdote, ut suprà sit benedicta, ab Episcopo tamen consecranda est.

RITUS RECONCILIANDI ECCLESIAM VIOLATAM, SI NONDUM ERAT AB EPISCOPO CONSECRATA.

ECCLESIÆ violatæ reconciliatio per Sacerdotem ab Episcopo delegatum fiat hoc modo. Altare Ecclesiæ omninò nudetur, provideaturque ut Ecclesia possit liberè circumiri tàm exteriùs quàm interiùs, si fieri potest. Paretur vasculum cum Aqua benedicta, et aspergillum de herba hyssopo factum. Sacerdos indutus amictu, alba, cingulo, stola, et pluviali albo, adhibitis aliquot Sacerdotibus et Clericis, procedit ad primariam Ecclesiæ portam: ubi stans Antiphonam incipit, dicens, Clero prosequente: *Asperges me Domine hyssopo, et mundabor; lavabis me, et super nivem dealbabor.* Psalmus. *Miserere meì Deus,* ut suprà,

fol. 83, totus cum *Gloria Patri.* Quo finito, Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona et Psalmus dicuntur, Sacerdos cum Aqua benedicta aspergit in circuitu extrinsecùs Ecclesiam, et Cœmeterium, simul aspergendo alternatim ad parietes Ecclesiæ, ad terram Cœmeterii, præsertim ad loca contaminata. Quo facto, redit ad locum, ubi incepit aspergere, et stans dicit:

OREMUS.

OMNIPOTENS et misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ ceteris gratiam contulisti, ut quidquid in tuo nomine dignè perfecteque ab eis agitur, à te fieri credatur: quæsumus immensam clementiam tuam, ut quod modò visitaturi sumus, visites; et quidquid benedicturi sumus, bene ✠ dicas: sitque ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde Sacerdos incipit Litanias, ut suprà, fol. 134, *et ingreditur Ecclesiam cum Clero, cantando eas, acceditque ante Altare majus, coram quo genuflectit; cumque dictum fuerit:*

Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris. ℟. Te rogamus audi nos. *Sacerdos surgit, et clara voce dicit:* Ut hanc Ecclesiam, et Altare hoc, ac Cœmeterium purgare, et recon ✠ ciliare digneris, Te rogamus, etc.

Quibus dictis, rursùs genuflectit, et Litaniæ perficiuntur. Quibus finitis, Sacerdos versus ad dictum Altare dicit, Oremus. *Et Ministri,* Flectamus genua. ℟. Levate.

Deinde dicitur Missa de die occurrenti.

Simplex Sacerdos, tantùm ex privilegio Sedis Apostolicæ, potest Ecclesiam ab Episcopo consecratam reconciliare. Et tunc utatur ritu in Pontificali præscripto; procedatque indutus amictu, alba, cingulo, stola, et pluviali albi coloris, adhibitis secum aliis Presbyteris et Clericis superpelliceis indutis, cum aqua ab Episcopo ad hunc usum ritè benedicta.

RITUS BENEDICENDI NOVUM CŒMETERIUM PER SACERDOTEM AB EPISCOPO DELEGATUM.

PRIDIE quàm fiat benedictio, ponitur in medio Cœmeterii benedicendi lignea Crux, alta ad staturam hominis; et ante ipsam Crucem in terra figitur paxillus tridens ligneus altus ad cubitum unum, aptus ad affigendum illi tres candelas.

Sequenti die manè Sacerdos in Sacristia paratus amictu, alba, cingulo, stola, et pluviali albi coloris, adhibitis aliquot Sacerdotibus et Clericis indutis superpelliceis, qui deferant vasculum Aquæ benedictæ, aspergillum, et thuribulum cum incensi navicula, et hoc Rituali libro, et tribus candelis cereis, procedit ad Cœmeterium benedicendum ante Crucem in medio positam, et affiguntur, et accenduntur tres candelæ super ligneum paxillum, et Sacerdos ante Crucem et candelas, stans discooperto capite dicit:

OREMUS.

OMNIPOTENS Deus, qui es custos animarum et tutela salutis, fides credentium, respice propitius ad nostræ servitutis officium, et ad introitum nostrum purgetur, ✠ benedicatur, et sancti ✠ ficetur hoc Cœmeterium, ut humana corpora hîc post vitæ cursum quiescentia in magno judicii die simul cum felicibus animabus mereantur adipisci vitæ perennis gaudia. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Mox ante ipsam Crucem omnes genibus flexis dicunt Litanias ordinarias, ut suprà, fol. 134, *incipiente Cantore, ceteris respondentibus; et cùm dictum fuerit:*

Ut omnibus fidelibus defunctis, etc. Te rogamus audi nos, *Sacerdos surgit, et clara voce dicit, producens manu signum Crucis:* Ut hoc Cœmeterium purgare et bene ✠ dicere digneris, Te rogamus, etc.

Deinde Sacerdos ut priùs genuflectit, et Litaniæ perficiuntur.

Quibus finitis, surgunt omnes, et Sacerdos Crucem aspergit Aqua benedicta, dicens:

Ant. Asperges me Domine hyssopo, et mundabor; lavabis me, et super nivem dealbabor. Miserere meî Deus, *ut suprà, fol.* 83, *et dicitur totus ab astantibus cum* Gloria Patri, *quo dicto repetitur Antiphona. Dum dicitur Psalmus, Sacerdos circuit, et perambulat totum Cœmeterium, incipiens ad ejus dexteram, aspergens ubique Aqua benedicta; quo facto, redit ante Crucem, et ad ipsam respiciens, dicit:*

OREMUS.

DEUS, qui es totius orbis conditor, et humani generis Redemptor, cunctarumque creaturarum visibilium et invisibilium perfectus dispositor, te supplici voce ac puro corde exposcimus, ut hoc Cœmeterium, in quo famulorum famularumque tuarum corpora quiescere debent post curricula hujus vitæ labentia, pur ✠ gare, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris: quique remissionem omnium peccatorum per tuam magnam misericordiam in te confidentibus præstitisti, corporibus quoque eorum in hoc Cœmeterio

quiescentibus, et tubam primi Archangeli expectantibus consolationem perpetuam largiter impartire. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Tunc figit in summitate Crucis unam ex tribus candelis ardentibus, et alias duas similiter ardentes in duobus brachiis ejusdem Crucis. Deinde incensat ipsam Crucem, et aspergens Aqua benedicta redit cum ministris in sacristiam.

ORDO RECONCILIANDI CŒMETERIUM VIOLATUM, SIVE ECCLESIÆ CONTIGUUM SIT, SIVE SEPARATUM, UBI ECCLESIA NON EST POLLUTA.

M*ANE diei, qua facienda est reconciliatio, Sacerdos, si ab Episcopo facultatem habeat, adhibitis aliis Sacerdotibus et Clericis indutis superpelliceis, in sacristia, aut alio decenti loco vestitus amictu, alba, cingulo, stola, et pluviali albi coloris, accedit ad medium Cœmeterii, Clerico vasculum Aquæ benedictæ et aspergillum deferente, et ibi super tapete genuflectit unà cum ministris; et Cantores, aliique omnes genibus flexis, dicunt Litanias, ut suprà, fol.* 154. *In quibus cùm dictum fuerit:*

Ut omnibus fidelibus defunctis, etc. Te rogamus audi nos.

Sacerdos surgit, et manu dextera producens signum Crucis super Cœmeterium, clara voce dicit:

Ut hoc Cœmeterium recon ✠ ciliare et sancti ✠ ficare digneris. ℟. Te rogamus audi nos.

Quibus dictis, ut priùs genuflectit, Cantoribus Litanias perficientibus. Quibus finitis, surgunt omnes, et Sacerdos accepto aspergillo cum Aqua benedicta inchoat Antiphonam:

Asperges me Domine hyssopo, *Clero prosequente,* et mundabor; lavabis me, et super nivem dealbabor.

Psalmus Miserere meî Deus, *ut suprà, fol.* 83, *et dicitur totus sine* Gloria Patri. *In fine repetitur Antiphona* Asperges.

Dum hæc dicuntur, Sacerdos circuit totum Cœmeterium, incipiens ad ejus dexteram, aspergens ubique Aqua benedicta, præsertim in loco ubi violatio commissa est. Quo peracto, redit ad locum ubi Litaniæ dictæ fuerunt, et ibi stans dicit:

Oremus. *Et ministri:* Flectamus genua. ℟. Levate.

DOMINE pie, qui agrum figuli pretio Sanguinis tui in sepulturam peregrinorum comparari voluisti, quæsumus, dignanter reminiscere clementissimi hujus mysterii tui. Tu es enim Domine figulus noster; tu quietis nostræ ager, tu agri hujus pretium. Tu dedisti etiam, et suscepisti. Tu de pretio tui vivifici Sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo Domine, qui es offensionis nostræ clementissimus indultor, expectantissimus judicator, judicii tui superabundantissimus miserator, judicium tuæ justissimæ severitatis abscondens post miserationem tuæ piæ redemptionis, adesto exauditor, et effector nostræ reconciliationis: hocque Cœmeterium peregrinorum tuorum cœlestis patriæ incolatum expectantium, benignus purifica et reconcilia; et hîc tumulatorum et tumulandorum corpora, de potentia et pietate tuæ resurrectionis ad gloriam incorruptionis non damnans, sed glorificans resuscita. Qui venturus es judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. ℟. Amen.

DE PROCESSIONIBUS.

DE PROCESSIONE AD PETENDAM PLUVIAM.

A*GUNTUR omnia, ut suprà, fol.* 134, *in Litaniis majoribus, usque ad* Ut animas nostras; *quo versiculo completo, bis dicatur:* Ut congruentem pluviam fidelibus tuis concedere digneris, Te rogamus audi nos. *In fine posteà dicitur,* Pater noster, *secretò.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

PSALMUS 146.

LAUDATE Dominum, quoniam bonus est psalmus:* Deo nostro sit jucunda, decoraque laudatio.

Ædificans Jerusalem Dominus: * dispersiones Israëlis congregabit.

Qui sanat contritos corde: * et alligat contritiones eorum.

Qui numerat multitudinem stellarum: * et omnibus eis nomina vocat.

Magnus Dominus noster, et magna virtus ejus: * et sapientiæ ejus non est numerus.

Suscipiens mansuetos Dominus: * humilians autem peccatores usque ad terram.

Præcinite Domino in confessione: * psallite Deo nostro in cithara.

Qui operit cœlum nubibus: * et parat terræ pluviam.

Qui producit in montibus fœnum: * et herbam servituti hominum.

Qui dat jumentis escam ipsorum: * et pullis corvorum invocantibus eum.

Non in fortitudine equi voluntatem habebit: * nec in tibiis viri beneplacitum erit ei.

Beneplacitum est Domino super timentes eum: * et in eis qui sperant super misericordia ejus.

Gloria Patri, etc.

Quo finito dicantur preces:

℣. Operi Domine cœlum nubibus.
℟. Et para terræ pluviam.
℣. Ut producat in montibus fœnum.
℟. Et herbam servituti hominum.
℣. Riga montes de superioribus tuis.
℟. Et de fructu operum tuorum satiabitur terra.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

DEUS, in quo vivimus, movemur, et sumus, pluviam nobis tribue congruentem, ut præsentibus auxiliis sufficienter adjuti, sempiterna fiducialiùs appetamus.

ORATIO.

PRÆSTA, quæsumus omnipotens Deus: ut qui in afflictione nostra de tua pietate confidimus, contra adversa omnia tua semper protectione muniamur.

ORATIO.

DA nobis, quæsumus Domine, pluviam salutarem: et aridam terræ faciem fluentis cœlestibus dignanter infunde. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

℣. Exaudiat nos omnipotens et misericors Dominus.

℟. Amen.

℣. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace.

℟. Amen.

PROCESSIO AD POSTULANDAM SERENITATEM.

O*MNIA fiant ut suprà, fol.* 134, *in Litaniis majoribus usque ad* Ut animas nostras; *quo versiculo completo, bis dicatur sequens:* Ut fidelibus tuis aëris serenitatem concedere digneris, Te rogamus audi nos. *Ad finem obsecrationum dicitur* Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

PSALMUS 66.

DEUS misereatur nostrî, et benedicat nobis: * illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostrî.

Ut cognoscamus in terra viam tuam: * in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: * confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur et exultent Gentes: * quoniam judicas populos in æquitate, et Gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes: * terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: * et metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, etc.

℣. Adduxisti Domine spiritum tuum super terram.
℟. Et prohibitæ sunt pluviæ de cœlo.
℣. Cùm obduxero nubibus cœlum.
℟. Apparebit arcus meus, et recordabor fœderis mei.
℣. Illustra faciem tuam Domine super servos tuos.
℟. Et benedic sperantes in te.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

DEUS qui culpa offenderis, pœnitentia placaris: preces populi tui supplicantis propitius respice; et flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, averte.

ORATIO.

DA nobis, quæsumus Domine, pluviam salutarem: et aridam terræ faciem fluentis cœlestibus dignanter infunde. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

℣. Exaudiat nos omnipotens et misericors Dominus.

℟. Amen.

℣. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace.

℟. Amen.

PROCESSIO AD POSTULANDAM SERENITATEM.

O*MNIA fiant ut suprà, fol.* 134, *in Litaniis majoribus usque ad* Ut animas nostras; *quo versiculo completo, bis dicatur sequens:* Ut fidelibus tuis aëris serenitatem concedere digneris, Te rogamus audi nos. *Ad finem obsecrationum dicitur* Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

PSALMUS 66.

DEUS misereatur nostrî, et benedicat nobis: * illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostrî.

Ut cognoscamus in terra viam tuam: * in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: * confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur et exultent Gentes: * quoniam judicas populos in æquitate, et Gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes: * terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: * et metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, etc.

℣. Adduxisti Domine spiritum tuum super terram.

℟. Et prohibitæ sunt pluviæ de cœlo.

℣. Cùm obduxero nubibus cœlum.

℟. Apparebit arcus meus, et recordabor fœderis mei.

℣. Illustra faciem tuam Domine super servos tuos.

℟. Et benedic sperantes in te.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

DEUS qui culpa offenderis, pœnitentia placaris: preces populi tui supplicantis propitius respice; et flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, averte.

ORATIO.

AD te nos, Domine, clamantes exaudi, et aëris serenitatem nobis tribue supplicantibus; ut qui justè pro peccatis nostris affligimur, misericordia tua præveniente, clementiam sentiamus.

ORATIO.

QUÆSUMUS omnipotens Deus clementiam tuam, ut inundantiam coerceas imbrium, et hilaritatem vultus tui nobis impertiri digneris. Per Dominum nostrum, etc.

PRECES AD REPELLENDAM TEMPESTATEM.

D*ICUNTUR Litaniæ ordinariæ, ut suprà, fol.* 134, *in quibus bis dicitur:* A fulgure et tempestate; *et post Litanias, Orationemque Dominicam,*

PSALMUS 147.

LAUDA Jerusalem Dominum: * lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortavit seras portarum tuarum: * benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: * et adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ: * velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam: * nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut buccellas: * ante faciem frigoris ejus quis sustinebit?

Emittet verbum suum, et liquefaciet ea: * flabit spiritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Jacob: * justitias et judicia sua Israël.

Non fecit taliter omni nationi: * et judicia sua non manifestavit eis.

Gloria Patri, etc.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cœlum et terram.

℣. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.

℟. Et salutare tuum da nobis.

℣. Adjuva nos Deus salutaris noster.

℟. Et propter gloriam nominis tui Domine libera nos.

℣. Nihil proficiat inimicus in nobis.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.

℣. Fiat misericordia tua Domine super nos.

℟. Quemadmodum speravimus in te.

℣. Salvum fac populum tuum Domine.

℟. Et benedic hereditati tuæ.

℣. Non privabis bonis eos, qui ambulant in innocentia.

℟. Domine Deus virtutum, beatus homo qui sperat in te.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

ORATIO.

AD te nos, Domine, clamantes exaudi, et aëris serenitatem nobis tribue supplicantibus; ut qui justè pro peccatis nostris affligimur, misericordia tua præveniente, clementiam sentiamus.

ORATIO.

QUÆSUMUS omnipotens Deus clementiam tuam, ut inundantiam coerceas imbrium, et hilaritatem vultus tui nobis impertiri digneris. Per Dominum nostrum, etc.

PRECES AD REPELLENDAM TEMPESTATEM.

D*ICUNTUR Litaniæ ordinariæ, ut suprà, fol.* 134, *in quibus bis dicitur:* A fulgure et tempestate; *et post Litanias, Orationemque Dominicam,*

PSALMUS 147.

LAUDA Jerusalem Dominum: * lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortavit seras portarum tuarum: * benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: * et adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ: * velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam: * nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut buccellas: * ante faciem frigoris ejus quis sustinebit?

Emittet verbum suum, et liquefaciet ea: * flabit spiritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Jacob: * justitias et judicia sua Israël.

Non fecit taliter omni nationi: * et judicia sua non manifestavit eis.

Gloria Patri, etc.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cœlum et terram.

℣. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.

℟. Et salutare tuum da nobis.

℣. Adjuva nos Deus salutaris noster.

℟. Et propter gloriam nominis tui Domine libera nos.

℣. Nihil proficiat inimicus in nobis.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.

℣. Fiat misericordia tua Domine super nos.

℟. Quemadmodum speravimus in te.

℣. Salvum fac populum tuum Domine.

℟. Et benedic hereditati tuæ.

℣. Non privabis bonis eos, qui ambulant in innocentia.

℟. Domine Deus virtutum, beatus homo qui sperat in te.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

DEUS, qui culpa offenderis, pœnitentia placaris: preces populi tui supplicantis propitius respice; et flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, averte.

ORATIO.

A DOMO tua, quæsumus Domine, spiritales nequitiæ repellantur; et aërearum discedat malignitas tempestatum.

ORATIO.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, parce metuentibus, propitiare supplicibus: ut post noxios ignes nubium, et vim procellarum, in materiam transeat laudis comminatio tempestatum.

ORATIO.

DOMINE Jesu, qui imperasti ventis et mari, et facta fuit tranquillitas magna: exaudi preces familiæ tuæ, et præsta, ut hoc signo sanctæ Crucis ✠ omnis discedat sævitia tempestatum.

ORATIO.

OMNIPOTENS et misericors Deus, qui nos et castigando sanas, et ignoscendo conservas: præsta supplicibus tuis; ut et tranquillitatibus optatæ consolationis lætemur, et dono tuæ pietatis semper utamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, etc.

Aspergatur Aqua benedicta.

PRECES DICENDÆ TEMPORE PENURIÆ ET FAMIS.

A*GUNTUR omnia ut suprà, fol.* 134, *in Litaniis majoribus usque ad finem Litaniarum, in quarum Precibus bis dicitur:* Ut fructus terræ dare et conservare digneris, Te rogamus audi nos. *Post Litanias dicitur,* Pater noster, etc.

PSALMUS 22.

DOMINUS regit me, et nihil mihi deerit: * in loco pascuæ ibi me collocavit.

Super aquam refectionis educavit me: * animam meam convertit.

Deduxit me super semitas justitiæ, * propter nomen suum.

Nam et si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala: * quoniam tu mecum es.

Virga tua, et baculus tuus, * ipsa me consolata sunt.

Parasti in conspectu meo mensam, * adversùs eos qui tribulant me.

Impinguasti in oleo caput meum, * et calix meus inebrians quàm præclarus est!

Et misericordia tua subsequetur me * omnibus diebus vitæ meæ.

Et ut inhabitem in domo Domini, * in longitudinem dierum.

Gloria Patri, etc.

℣. Domine non secundùm peccata nostra facias nobis.

℟. Neque secundùm iniquitates nostras retribuas nobis.

℣. Oculi omnium in te sperant Domine.

℟. Et tu das escam illis in tempore opportuno.

℣. Memènto congregationis tuæ.

℟. Quam possedisti ab initio.

℣. Dominus dabit benignitatem.

℟. Et terra nostra dabit fructum suum.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

INEFFABILEM nobis, Domine, misericordiam tuam clementer ostende: ut simul nos et à peccatis omnibus exuas, et à pœnis, quas pro his meremur, eripias.

ORATIO.

DA nobis, quæsumus Domine, piæ supplicationis effectum, et famem propitiatus averte: ut mortalium corda cognoscant, et te indignante talia flagella prodire, et te miserante cessare.

ORATIO.

POPULUM tibi subditum pro peccatis suis fame laborantem ad te Domine converte propitius, qui quærentibus regnum tuum omnia adjicienda esse dixisti. Qui vivis et regnas cum Deo Patre, etc.

PROCESSIO TEMPORE MORTALITATIS ET PESTIS.

F*IAT ut suprà, fol.* 134, *in Litaniis majoribus, et in Litaniarum Precibus dicatur bis:* A peste et fame, Libera nos Domine; *et infrà, suo loco:* Ut à pestilentiæ flagello nos liberare digneris, etc.

In fine Litaniarum dicitur, Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas, etc.

PSALMUS 6.

DOMINE, ne in furore tuo arguas me: * neque in ira tua corripias me.

Miserere meî Domine, quoniam infirmus sum: * sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valdè: * sed tu Domine usquequò?

Convertere Domine, et eripe animam meam: * salvum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tuî: * in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum: * lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus: * inveteravi inter omnes inimicos meos.

Discedite à me omnes qui operamini iniquitatem: * quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei.

Exaudivit Dominus deprecationem meam, * Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei: * convertantur et erubescant valdè velociter.

Gloria Patri, etc.

℣ Domine non secundùm peccata nostra facias nobis.

℟. Neque secundùm iniquitates nostras retribuas nobis.

℣. Adjuva nos Deus salutaris noster.

℟. Et propter gloriam nominis tui Domine libera nos.

℣. Domine ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum.

℟. Citò anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis.

℣. Ora pro nobis sancte Sebastiane.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

EXAUDI nos Deus salutaris noster, et intercedente beata et gloriosa Dei genitrice Maria semper virgine, et beato Sebastiano martyre tuo, et omnibus Sanctis, populum tuum ab iracundiæ tuæ terroribus libera, et misericordiæ tuæ fac largitate securum.

ORATIO.

PROPITIARE Domine supplicationibus nostris, et animarum et corporum medere languoribus, ut remissione percepta, in tua semper benedictione lætemur.

ORATIO.

DA nobis, quæsumus Domine, piæ petitionis effectum, et pestilentiam mortalitatemque propitiatus averte; ut mortalium corda cognoscant à te indignante talia flagella prodire, et te miserante cessare. Per Dominum nostrum, etc.

PRECES DICENDÆ IN LITANIIS TEMPORE BELLI.

P*ERACTIS omnibus, ut suprà, fol.* 134, *in Litaniis majoribus, ad finem Litaniarum dicitur* Pater noster, *secretò.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

PSALMUS 45.

DEUS noster refugium, et virtus: * adjutor in tribulationibus, quæ invenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus dum turbabitur terra: * et transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt, et turbatæ sunt aquæ eorum: * conturbati sunt montes in fortitudine ejus.

Fluminis impetus lætificat civitatem Dei: * sanctificavit tabernaculum suum Altissimus.

Deus in medio ejus, non commovebitur: * adjuvabit eam Deus manè diluculo.

Conturbatæ sunt Gentes, et inclinata sunt regna: * dedit vocem suam, mota est terra.

Dominus virtutum nobiscum: * susceptor noster Deus Jacob.

Venite, et videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram: * auferens bella usque ad finem terræ.

Arcum conteret, et confringet arma: * et scuta comburet igni.

Vacate, et videte quoniam ego sum Deus: * exaltabor in Gentibus, et exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiscum: * susceptor noster Deus Jacob.

Gloria Patri, etc.

℣. Exurge Domine, adjuva nos.
℟. Et libera nos propter nomen tuum.
℣. Salvum fac populum tuum Domine.
℟. Deus meus sperantem in te.
℣. Fiat pax in virtute tua.
℟. Et abundantia in turribus tuis.
℣. Esto nobis Domine turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Arcum contere, et confringe arma.
℟. Et scuta combure igni.
℣. Mitte nobis Domine auxilium de Sancto.
℟. Et de Sion tuere nos.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui conteris bella, et impugnatores in te sperantium potentia tuæ defensionis expugnas: auxiliare famulis tuis implorantibus misericordiam

tuam; ut inimicorum suorum feritate depressa, incessabili te gratiarum actione laudemus.

ORATIO.

DEUS, à quo sancta desideria, recta consilia, et justa sunt opera: da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem; ut et corda nostra mandatis tuis dedita, et hostium sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla.

ORATIO.

HOSTIUM nostrorum, quæsumus Domine, elide superbiam, et eorum contumaciam dexteræ tuæ virtute prosterne. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

PROCESSIO IN QUACUMQUE TRIBULATIONE.

SERVATIS omnibus, ut suprà, fol. 134, *in Litaniis majoribus, finitisque Litaniis, dicitur* Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

PSALMUS 19.

EXAUDIAT te Dominus in die tribulationis: * protegat te nomen Dei Jacob.

Mittat tibi auxilium de sancto: * et de Sion tueatur te.

Memor sit omnis sacrificii tui: * et holocaustum tuum pingue fiat.

Tribuat tibi secundùm cor tuum: * et omne consilium tuum confirmet.

Lætabimur in salutari tuo: * et in nomine Dei nostri magnificabimur.

Impleat Dominus omnes petitiones tuas: * nunc cognovi quoniam salvum fecit Dominus Christum suum.

Exaudiet illum de cœlo sancto suo: * in potentatibus salus dexteræ ejus.

Hi in curribus, et hi in equis: * nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus.

Ipsi obligati sunt, et ceciderunt: * nos autem surreximus, et erecti sumus.

Domine salvum fac regem: * et exaudi nos in die, qua invocaverimus te.

Gloria Patri, etc.

Vel sequens:

PSALMUS 90.

QUI habitat in adjutorio Altissimi, * in protectione Dei cœli commorabitur.

Dicet Domino: Susceptor meus es tu, et refugium meum: * Deus meus, sperabo in eum.

Quoniam ipse liberavit me de laqueo venantium, * et à verbo aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi: * et sub pennis ejus sperabis.

Scuto circumdabit te veritas ejus: * non timebis à timore nocturno.

A sagitta volante in die, à negotio perambulante in tenebris, * ab incursu, et dæmonio meridiano.

Cadent à latere tuo mille, et decem millia à dextris tuis: * ad te autem non appropinquabit.

Verumtamen oculis tuis considerabis: * et retributionem peccatorum videbis.

Quoniam tu es Domine spes mea: * altissimum posuisti refugium tuum.

Non accedet ad te malum: * et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis suis mandavit de te: * ut custodiant te in omnibus viis tuis.

In manibus portabunt te: * ne fortè offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aspidem et basiliscum ambulabis: * et conculcabis leonem et draconem.

Quoniam in me speravit, liberabo eum: * protegam eum, quoniam cognovit nomen meum.

Clamabit ad me, et ego exaudiam eum: * cum ipso sum in tribulatione: eripiam eum, et glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum: * et ostendam illi salutare meum.

Gloria Patri.

Quo finito dicitur:

℣. Deus refugium nostrum, et virtus.

℟. Adjutor in tribulationibus.

℣. Salvos fac servos tuos Domine.

℟. Deus meus sperantes in te.

℣. Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus immortalis.

℟. Miserere nobis.

℣. Adjuva nos Deus salutaris noster.

℟. Et propter gloriam nominis tui Domine, libera nos.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

NE despicias, omnipotens Deus, populum tuum in afflictione clamantem: sed propter gloriam nominis tui, tribulatis succurre placatus.

ORATIO.

INEFFABILEM misericordiam tuam, Domine, nobis clementer ostende: ut simul nos et à peccatis omnibus exuas, et à pœnis, quas pro his meremur, eripias.

ORATIO.

CONCEDE nos famulos tuos, quæsumus Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere; et gloriosa beatæ Mariæ semper virginis intercessione, à præsenti liberari tristitia, et æterna perfrui lætitia.

ORATIO.

TRIBULATIONEM nostram, quæsumus Domine, propitius respice: et iram tuæ indignationis, quam justè meremur, averte.

ORATIO.

DEUS refugium nostrum et virtus: adesto piis Ecclesiæ tuæ precibus auctor ipse pietatis, et præsta: ut quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

PRECES DICENDÆ IN PROCESSIONE PRO GRATIARUM ACTIONE.

Initio Processionis cantatur Hymnus:

TE Deum laudamus: te Dominum confitemur.
Te æternum Patrem: omnis terra veneratur.
Tibi omnes Angeli: tibi cœli, et universæ potestates.
Tibi Cherubim et Seraphim: incessabili voce proclamant:
Sanctus, Sanctus, Sanctus: Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt cœli et terra: majestatis gloriæ tuæ.
Te gloriosus Apostolorum chorus,
Te Prophetarum laudabilis numerus,
Te Martyrum candidatus laudat exercitus.
Te per orbem terrarum, sancta confitetur Ecclesia,
Patrem immensæ majestatis.
Venerandum tuum verum, et unicum Filium.
Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.
Tu Rex gloriæ Christe.
Tu Patris sempiternus es Filius.
Tu ad liberandum suscepturus hominem: non horruisti Virginis uterum.
Tu devicto mortis aculeo: aperuisti credentibus regna cœlorum.
Tu ad dexteram Dei sedes: in gloria Patris.

Judex crederis esse venturus.

Te ergo quæsumus, tuis famulis subveni: quos pretioso Sanguine redemisti.

Æterna fac cum sanctis tuis in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum Domine: et benedic hereditati tuæ.

Et rege eos: et extolle illos usque in æternum.

Per singulos dies, benedícimus te.

Et laudamus nomen tuum in sæculum: et in sæculum sæculi.

Dignare Domine die isto: sine peccato nos custodire.

Miserere nostrî Domine: miserere nostrî.

Fiat misericordia tua Domine super nos: quemadmodum speravimus in te.

In te Domine speravi: non confundar in æternum.

Deinde dici poterunt Psalmi sequentes, prout tempus feret:

Psalm. 65. Jubilate Deo omnis terra, psalmum.

Psalm. 80. Exultate Deo adjutori nostro.

Psalm. 95. Cantate Domino canticum novum: cantate.

Psalm. 99. Jubilate Deo omnis terra: servite.

Psalm. 102. Benedic anima mea Domino: et omnia.

Psalm. 116. Laudate Dominum omnes Gentes.

Psalm. 148. Laudate Dominum de cœlis, *cum duobus sequentibus, ut suprà, fol.* 96.

Cantic. Benedicite omnia opera Domini, *fol.* 101.

Cantic. Benedictus Dominus Deus Israël, *fol.* 89.

Hæc autem prædicta, prout longitudo itineris postulaverit, vel omnia, vel ex parte cantari possunt. Deinde

in Ecclesia, ubi sit statio, ante Altare dicuntur sequentes Versus, et Orationes:

℣. Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum.

℟. Et laudabilis, et gloriosus in sæcula.

℣. Benedicamus Patrem et Filium cum sancto Spiritu.

℟. Laudemus, et superexaltemus eum in sæcula.

℣. Benedictus es Domine Deus in firmamento cœli.

℟. Et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in sæcula.

℣. Benedic anima mea Domino.

℟. Et noli oblivisci omnes retributiones ejus.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS. *ORATIO.*

DEUS, cujus misericordiæ non est numerus, et bonitatis infinitus est thesaurus: piissimæ majestati tuæ pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens, ad præmia futura disponas.

ORATIO.

DEUS, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti: da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de ejus semper consolatione gaudere.

ORATIO.

DEUS, qui neminem in te sperantem nimiùm affligi permittis, sed pium precibus præstas auditum; pro postulationibus nostris, votisque susceptis gratias agimus, te piissimè deprecantes, ut à cunctis semper muniamur adversis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, etc.

DE PROCESSIONE IN TRANSLATIONE SACRARUM RELIQUIARUM INSIGNIUM.

ECCLESIA, et viæ, per quas transeundum est, quàm fieri potest, decentiùs ornentur. Sacerdotes, et ministri vestibus induti albi vel rubei coloris, prout Sancti, quorum Reliquiæ transferuntur, exposcunt, et cum luminaribus accensis omnes procedant, decantantes Litanias cum invocatione Sanctorum, quorum Reliquiæ deferuntur, et Hymnum *Te Deum, ut suprà, fol.* 171, et Psalmum *Laudate Dominum de cœlis,* cum duobus sequentibus, *fol.* 96, et alios Psalmos, et Hymnos de Proprio, vel de Communi eorum Sanctorum, quorum Reliquiæ transferuntur.

FORMULÆ

SCRIBENDÆ IN LIBRIS HABENDIS APUD PAROCHOS, UT INFRA NOTATUR.

LIBER Baptizatorum habeatur in Ecclesiis, in quibus confertur Baptisma.

Liber Confirmatorum habeatur in Ecclesiis, in quibus confertur Chrisma.

Hi tres habeantur à quolibet Parocho:

Liber Matrimoniorum.

Liber status animarum.

Liber Defunctorum habeatur etiam in omnibus Ecclesiis, in quibus defuncti sepeliuntur.

Advertat in primis Parochus, ut in libris tàm Baptizatorum et Confirmatorùm, quàm Matrimoniorum et Defunctorum, exprimat semper non solùm nomen personarum, quæ ibi nominantur, sed etiam familiam.

FORMA DESCRIBENDI BAPTIZATOS IN PRIMO LIBRO.

ANNO Domini . . . die . . . mensis . . . ego N. Parochus hujus Ecclesiæ S. N. civitatis, *vel* loci N. baptizavi infantem die . . . natum, *vel* natam ex N. et N. conjugibus hujus Parochiæ, *vel* S. N. et ex tali patria, et familia, cui impositum est nomen N. Patrini fuerunt N. filius N. ex Parochia, *seu* loco N. et N. conjux N. filia N. ex Parochia, *seu* loco N.

Si infans non fuerit ex legitimo matrimonio natus, nomen saltem alterius parentis, de quo constat, scribatur (omnis tamen infamiæ vitetur occasio) si verò de neutro constat, ita scribatur:

Baptizavi infantem, cujus parentes ignorantur, natum die, etc. *ut suprà.*

Si expositus sit infans, exprimatur quo die, ubi, et à quo repertus, et quot dierum verisimiliter sit; et baptizetur sub conditione, si ignoratur fuisse baptizatum.

Si infans domi ob imminens mortis periculum baptizatus sit, tunc ita scribatur:

Anno . . . die . . . mensis . . . natus est N. filius N. et N. conjugum, etc. *ut suprà,* quem ob imminens mortis periculum in domo ritè baptizavit N. obstetrix probata, *vel* N. filius N. ut mihi retulit N.

Si supervixerit infans, et ei adhibitæ sint in Ecclesia sacræ ceremoniæ, ita addatur:

Die . . . ejusdem mensis ad Ecclesiam portatus est infans prædictus, ipsique ego Parochus sacras cæremonias et preces adhibui, et N. nomen imposui.

Si fortè non Parochus, sed alius baptizaverit, id exprimatur.

Si fuerit baptizatus sub conditione (Si non es baptizatus, etc.) *id pariter exprimatur.*

FORMA DESCRIBENDI CONFIRMATOS IN SECUNDO LIBRO.

ANNO . . . die . . . mensis . . . qui fuit dies, etc. N. filius N. et N. conjugum, *vel* N. filia N. (*et si fuerit nupta, addatur:* uxor N.) Sacramentum Confirmationis accepit à Reverendissimo D. N. Episcopo N. in Ecclesia S. N. civitatis, *vel* loci N. Compater fuit N. filius N. Parochiæ S. N. civitatis, *vel* loci, N.

Marium descriptio in una pagina, seu prima facie folii; feminarum verò in altera sejunctim notetur.

Si confirmatus non constet, an ex legitimo matrimonio genitus sit, vel parentes ignorentur, servetur quod in libro Baptizatorum præscriptum est.

FORMA SCRIBENDI CONJUGATOS IN TERTIO LIBRO.

ANNO . . . die . . . mensis . . . denuntiationibus præmissis tribus continuis diebus Festivis, quarum prima die . . . secunda die . . . tertia die . . . inter Missæ Parochialis solemnia, habita est, nulloque legitimo impedimento detecto, ego N. Rector hujus Ecclesiæ Parochialis N. civitatis, *vel* loci N. filium N. Parochiæ S. N. et N. filiam N. *seu* relictamque N.

(*si vidua fuerit*) hujus, *seu* Parochiæ S. N. in Ecclesia N. interrogavi, eorumque mutuo consensu habito, solemniter per verba de præsenti matrimonio conjunxi, præsentibus testibus notis N. filio N. qui habitat in Parochia S. N. et N. filio N. etc. et N. filio N. etc. posteà eis ex ritu sanctæ Matris Ecclesiæ (*si tamen nuptias benedixerit*) in Missæ celebratione benedixi.

Si unus ex iis, qui matrimonium contrahere voluerint, alterius Parochiæ fuerit, antequam admittatur, Parochus, in cujus Ecclesia matrimonium celebrari debet, denuntiationum in ejus Parochia ritè factarum fidem scriptam habeat, quæ asservetur, et res tota exprimatur in ipsomet libro Matrimoniorum, hac ratione:

Denuntiationes hujus matrimonii factæ sunt etiam à R. D. N. Parocho Ecclesiæ S. N. sub cujus cura dictus N. *vel* dicta N. habitat, ut ex ipsius Parochi scripto servato apud me apparet. Denuntiationum autem prima facta est die . . . secunda die . . . tertia die . . . inter Missæ Parochialis solemnia, nullumque impedimentum Canonicum detectum est.

Si autem alteruter sit diversæ Diœcesis, testimonium Parochi affirmantis denuntiationes esse ritè præstitas nullius roboris censeatur, nisi ab Episcopo, vel ab ejus Vicario Generali illius Diœcesis subscriptione et sigillo comprobatum, et ab Episcopo, seu ejus Vicario loci ubi contrahitur matrimonium, recognitum sit, ab eoque licentia contrahendi fuerit obtenta.

Ubi verò Ordinarii concessu (quod scripto constare debet) denuntiationes aliquæ differendæ, aut omittendæ interdum sint, ita notentur:

Anno Domini . . . die . . . mensis . . . denuntiationum una die . . . ritè facta, reliquis verò dilatis post matrimonii celebrationem ex facultate scripto

concessa à Reverendiss. N. *seu* à Vicario N. sub die . . . datis, etc. infra scripti tenoris, quam penes me servo cum aliis hujusmodi facultatibus, nulloque prorsùs impedimento allato, ego, etc. *ut suprà.*

Denuntiationes verò quæ post contractum matrimonium fient, ita scribantur: Anno . . . die . . . mensis . . . qui fuit Festus, etc. et sequenti, qui fuit Dominicus, etc. ejusdem mensis, Ego N. Rector hujus Ecclesiæ S. N. inter Missarum solemnia denuntiationes habui matrimonii, jam prævia opportuna dispensatione initi inter N. et N. die prima hujus mensis, nullum tamen Canonicum impedimentum ab aliquo allatum est, quo minùs hujusmodi matrimonium ratum ac firmum esse debeat.

Si autem denuntiationes omnes omittendæ sint, aut differendæ, ita scribatur: Denuntiationibus omnibus omissis, *vel* dilatis, etc. ex facultate, etc. Ego Rector N. etc. *ut suprà.*

Ceterùm si alteri Presbytero ab Ordinario, vel à Parocho ipso facultas facta sit conjungendi aliquos, id in libro proprii Parochi sic adnotetur ipsius Parochi manu:

N. Presbyter, *vel* Capellanus Ecclesiæ N. de licentia Reverendissimi Episcopi N. *seu* N. ejus Vicarii loci N. *aut* mea, quæ penes me exstat, N. filium N. et N. etc. matrimonio conjunxit, etc. *ut suprà.* Et ego N. Parochus N. subscripsi, et testor rem ita se habere.

Quòd si ex denuntiationibus compertum sit, conjuges aliquo consanguinitatis aut affinitatis gradu conjunctos esse, nihilominùs ad contrahendum fuerit cum ipsis Apostolica auctoritate dispensatum, adnotetur gradus

consanguinitatis vel affinitatis dispensatæ, et compendium decreti super ea relati cum die et anno, ac Notarii de illo rogati nomine hoc modo:

Anno Domini . . . die . . . mensis . . . præmissis denuntiationibus, ac comperto impedimento secundi, *vel* tertii, *aut* quarti gradus consanguinitatis, *vel* affinitatis, seu alio quovis, etc. inter N. et N. etc. obtentoque per eos Apostolicæ Sedis mandato de dispensando, et cum eis per Reverendissimum Episcopum N. auctoritate dispensato sub die . . . anno . . . ut constat ex actis Notarii officii prædicti Episcopi, eos matrimonio conjunxi, etc. *ut in prædicta formula.*

Denuntiationes autem factæ in diversis Parochiis, sponsi videlicet et sponsæ, ab utroque Parocho in libro notari debent, etiamsi matrimonium non sequatur.

FORMA DESCRIBENDI STATUM ANIMARUM IN QUARTO LIBRO.

F*AMILIA quæque distinctè in libro notetur, intervallo relicto ab unaquaque ad alteram subsequentem, in quo sigillatim scribantur nomen, cognomen, ætas singulorum, qui ex familia sunt, vel tamquam advenæ in ea vivunt.*

Qui verò ad sacram Communionem admissi sunt, hoc signum C. *in margine econtrà habeant.*

Qui Sacramento Confirmationis sunt muniti, hoc signum habeant Chr.

Qui ad alium locum habitandum accesserint, eorum nomina subducta linea notentur.

Hac igitur ratione fiat, videlicet:

Anno . . . die . . . mensis . . . in via *seu* platea, *seu* pago, in propriis ædibus Pauli N. *vel* in ædibus N. à Paulo conductis habitant, *Chr.* Paulus N. Petri filius, annorum, etc. *Chr.* Apollonia ejus uxor, filia Jacobi

N. annorum, etc. *C.* Dominicus eorum filius, annorum, etc. *C.* Lucia eorum filia, annorum, etc. *C. Chr.* Antonius filius N. famulus, annorum, etc. *C.* Catharina N. filia N. ancilla, annorum, etc. ✠ Martinus filius N. annorum, etc.

FORMA DESCRIBENDI DEFUNCTOS IN QUINTO LIBRO.

D*ESCRIBATUR quis, et quæ, et cui Sacramenta ministraverit, quando quis mortuus fuerit, et ubi sepultus, quod hoc pacto fieri poterit:*

Anno . . . die . . . mensis . . . N. filius, *vel* filia N. ex loco N. ætatis N. (*si hæc sciri possunt*) in domo N. in communione Sanctæ Matris Ecclesiæ animam Deo reddidit, cujus corpus die . . . sepultum est in Ecclesia S. N. mihi N. *vel* N. *vel* N. Confessario probato confessus die . . . sanctissimoque Viatico refectus die . . . et sacri Olei Unctione roboratus etiam per me die . . .

APPENDIX

COMPENDIO RITUALIS ROMANI.

FORMULA BREVIS

CONFICIENDÆ aquæ Baptismalis, præscripta à Concilio Baltimorensi Provinciali primo, et à Pio Papa VIII. approbata, ad usum Missionariorum Americæ Septentrionalis.

BENEDICTIO FONTIS SEU AQUÆ BAPTISMALIS.

EXORCIZO te, creatura aquæ, in nomine Dei Patris omnipotentis, ✠ et in nomine Jesu Christi ✠ Filii ejus Domini nostri, et in virtute Spiritus ✠ sancti. Exorcizo te, omnis virtus adversarii diaboli: ut omnis phantasia eradicetur, ac effugetur ab hac creatura aquæ, et fiat fons aquæ salientis in vitam æternam; ut qui ex ea baptizati fuerint, fiant templum Dei vivi, et Spiritus sanctus habitet in eis in remissionem peccatorum: in nomine Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. Amen.

OREMUS.

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, aquarum spiritualium sanctificator, te suppliciter deprecamur ut hoc ministerium humilitatis nostræ respicere digneris, et super has aquas, abluendis et vivificandis hominibus præparatas, Angelum sanctitatis emittas, ut peccatis prioris vitæ ablutis, reatuque deterso, purum sacrato Spiritui habitaculum regenerationibus procuret. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Infundat deinceps Sanctum Oleum in aquam, in modum Crucis, dicens:

Conjunctio Olei unctionis, et aquæ Baptismatis, sanctificetur et fœcundetur. In nomine Patris, ✠ et Filii, ✠ et Spiritus ✠ sancti. Amen.

Deinde Chrisma aquæ infundat, in modum Crucis, et dicat:

Conjunctio Chrismatis sanctificationis, et Olei unctionis, et aquæ Baptismatis, sanctificetur ct fœcundetur. In nomine patris, ✠ et Filii, ✠ et Spiritus ✠ sancti. Amen.

Denique dicat, benedicens ipsam aquam:

Sanctificetur et fœcundetur Fons iste, et ex eo renascentes. In nomine Patris, ✠ et Filii, ✠ et Spiritus ✠ sancti. Amen.

BENEDICTIO IN ARTICULO MORTIS.

(*Sequentem formulam pro impertienda benedictione fidelibus in articulo mortis constitutis, plenariaque indulgentia ipsis applicanda, Benedictus Papa XIV.*

adhiberi præscripsit ab iis qui facultatem habent à Sede Apostolica delegatam.)

BENEDICTIO in articulo mortis cùm soleat impertiri post Sacramenta Pœnitentiæ, Eucharistiæ, et Extremæ Unctionis illis infirmis qui vel illam petierint, dum sana mente et integris sensibus erant, seu verisimiliter petiissent, vel dederint signa contritionis; impertienda iisdem est, etiam si postea linguæ ceterorumque sensuum usu sint destituti, aut in delirium, vel amentiam inciderint. Excommunicatis verò, impœnitentibus, et qui in manifesto peccato mortali moriuntur, est omninò deneganda.

Habens prædictam facultatem, ingrediendo cubiculum ubi jacet infirmus, dicat: *Pax huic domui, etc.*, ac deinde ægrotum, cubiculum, et circumstantes aspergat Aqua benedicta, dicendo Antiphonam: *Asperges me, etc.*

Quòd si ægrotus voluerit confiteri, audiat illum, et absolvat. Si confessionem non petat, excitet illum ad eliciendum actum contritionis; de hujus Benedictionis efficacia ac virtute, si tempus ferat, breviter admoneat; tum instruat, atque hortetur ut morbi incommoda ac dolores in anteactæ vitæ expiationem libenter perferat, Deoque sese paratum offerat ad ultrò acceptandum quidquid ei placuerit, et mortem ipsam patienter obeundam in satisfactionem pœnarum, quas peccando promeruit. Tum piis ipsum verbis consoletur, in spem erigens fore ut ex divinæ munificentiæ largitate eam pœnarum remissionem, et vitam sit consecuturus æternam.

Postea dicat:

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cœlum et terram.

Ant. Ne reminiscaris, Dominè, delicta famuli tui (*vel* ancillæ tuæ,) neque vindictam sumas de peccatis ejus.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. Salvum fac servum tuum (*vel* ancillam tuam; *et sic deinceps.*)

℟. Deus meus, sperantem in te.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

CLEMENTISSIME Deus, Pater misericordiarum, et Deus totius consolationis, qui neminem vis perire in te credentem, atque sperantem, secundùm multitudinem miserationum tuarum respice propitius famulum tuum N. quem tibi vera fides et spes Christiana commendant. Visita eum in salutari tuo, et per Unigeniti tui Passionem, et mortem, omnium ei delictorum suorum remissionem, et veniam clementer indulge; ut ejus anima in hora exitus sui te judicem propitiatum inveniat, et in sanguine ejusdem Filii tui ab omni macula abluta transire ad vitam mereatur perpetuam. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tum dicto ab uno ex Clericis adstantibus, Confiteor, *Sacerdos dicat:* Misereatur, etc. *Deinde:*

Dominus noster Jesus Christus, Filius Dei vivi, qui beato Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi

atque solvendi, per suam piissimam misericordiam recipiat Confessionem tuam, et restituat tibi stolam primam, quam in Baptismate recepisti; et ego facultate mihi ab Apostolica Sede tributa, indulgentiam plenariam et remissionem omnium peccatorum tibi concedo.

In nomine Patris, etc.

Per sacrosancta humanæ reparationis mysteria, remittat tibi omnipotens Deus omnes præsentis et futuræ vitæ pœnas, Paradisi portas aperiat, et ad gaudia sempiterna perducat. Amen.

Benedicat te omnipotens Deus, Pater, Filius, et Spiritus sanctus. Amen.

Si verò infirmus sit adeò morti proximus ut neque confessionis generalis faciendæ, neque præmissarum precum recitandarum tempus suppetat, statim Sacerdos benedictionem ei impertiatur.

MODUS

BENEDICENDI SCAPULARE ET ADMITTENDI IN SODALITATEM BEATÆ MARIÆ VIRGINIS DE MONTE CARMELO.

QUI admitti debet, genuflectit ante altare sodalitii, vel beatæ Mariæ virginis, cereum in manu gestans, si fieri potest, et habitum sodalitatis extensum, et mox benedicendum. Sacerdos stolam gestiens ascendit ad altare, et conversus ad crucem dicit, clero respondente, sequentes preces:

Ant. Suscepimus Deus.

PSALMUS 47.

MAGNUS Dominus, et laudabilis nimis * in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

Fundatur exultatione universæ terræ mons Sion, * latera Aquilonis, civitas Regis magni.

Deus in domibus ejus cognoscetur, * cùm suscipiet eam.

Quoniam ecce reges terræ congregati sunt, * convenerunt in unum.

Ipsi videntes sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt: * tremor apprehendit eos.

Ibi dolores ut parturientis: * in spiritu vehementi conteres naves Tharsis.

Sicut audivimus, sic vidimus in civitate Domini virtutum, in civitate Dei nostri: * Deus fundavit eam in æternum.

Suscepimus Deus misericordiam tuam, * in medio templi tui.

Secundùm nomen tuum, Deus, sic et laus tua in fines terræ: * justitia plena est dextera tua.

Lætetur mons Sion, et exultent filiæ Judæ, * propter judicia tua, Domine.

Circumdate Sion, et complectimini eam: * narrate in turribus ejus.

Ponite corda vestra in virtute ejus: * et distribuite domos ejus, ut enarretis in progenie altera.

Quoniam hic est Deus, Deus noster in æternum, et in sæculum sæculi: * ipse reget nos in sæcula.

Gloria Patri, etc.

PSALMUS 132.

Ecce quàm bonum, et quàm jucundum, * habitare fratres in unum:

Sicut unguentum in capite, * quod descendit in barbam, barbam Aaron;

Quod descendit in oram vestimenti ejus: * sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.

Quoniam illic mandavit Dominus benedictionem, * et vitam usque in sæculum.

Gloria Patri, etc.

Ant. Suscepimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui: secundùm nomen tuum, Deus, sic et laus tua in fines terræ; justitia plena est dextera tua.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. Salvum fac servum tuum (*vel* ancillam tuam.)

℟. Deus meus, sperantem in te.

℣. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.

℟. Et de Sion, tuere eum (*vel* eam.)

℣. Nihil proficiat inimicus in eo (*vel* in ea.)

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

SUSCIPIAT te Christus in numero fidelium suorum: et nos, licet indigni, te suscipimus in orationibus nostris. Concedat tibi Deus per unigenitum suum, mediatorem Dei et hominum, tempus benè vivendi, locum benè agendi, constantiam benè perseverandi, ad æternæ vitæ hæreditatem feliciter perveniendi. Et sicut nos hodie fraterna charitas spiritualiter jungit in terris, ita divina pietas, quæ dilectionis est auctrix et amatrix, nos cum fidelibus suis conjungere dignetur in cœlis. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

OREMUS.

ADESTO, Domine, supplicationibus nostris, et hunc famulum tuum quem (*vel* hanc famulam tuam quam,) in tuo sancto nomine ad participationem omnium bonorum spiritualium, et fraternitatem recipimus hujus sacræ Religionis, beatæ genitrici tuæ Virgini et matri Mariæ specialiter dedicatæ, benedi ✠ cere digneris; et præsta ut, te largiente, devotus (*vel* devota) in ecclesia persistere valeat cum augmento virtutum, atque suffragiis hujusmodi sacri instituti adjutus (*vel* adjuta), vitam percipere mereatur æternam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

✠ BENEDICTIO SCAPULARIS VEL HABITUS.

SACERDOS *conversus ad habitum, dicit:*
℣. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.
℟. Et salutare tuum da nobis.

℣. Domine Deus virtutum, converte nos.
℟. Et ostende faciem tuam, et salvi erimus.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

SUPPLICITER te, Domine, rogamus ut super hunc habitum servo tuo (*vel* famulæ tuæ) imponendum, bene ✠ dictio tua benigna descendat, ut sit bene ✠ dictus, atque divina virtute procul pellantur hostium nostrorum visibilium et invisibilium tela nequissima. ℟. Amen.

OREMUS.

CAPUT omnium fidelium Deus, et humani generis Salvator, hunc habitum, quem propter nomen tuum, tuæque genitricis Virginis Mariæ de monte Carmeli amorem atque devotionem, servus tuus (*vel* ancilla tua) est delaturus, dextera tua sancti ✠ fica; ut hoc quod per illum mysticè datur intelligi, tua semper custodia corpore et animo servetur, et ad remunerationem perpetuam cum sanctis omnibus felicissimè perducatur. Qui vivis, etc.

OREMUS.

CREATOR, conservator et salvator omnium, largitor humanæ salutis, Deus, et dator gratiæ spiritualis: bene ✠ dictionem tuam super hunc habitum immitte, ut qui eum gestaverit cœlesti virtute

munitus fidem integram, spem firmam et caritatem desideratam teneat, et à te nunquam separari permittas. Qui vivis et regnas, etc.

Deinde habitum aspergit Aqua benedicta; et dum illo vestit eum quem admittere debet in sodalitate, dicit:

Accipe, vir devote, (*vel* mulier devota) hunc habitum benedictum, precans sacratissimam Virginem ut ejus meritis illum perferas sine macula, et te ab omni adversitate defendat, atque ad vitam perducat æternam. ℟. Amen.

Deinde addit:

Ego ex potestate mihi tradita et concessa, suscipio ac accipio te ad participationem omnium orationum, disciplinarum, precum, suffragiorum, eleemosynarum, jejuniorum, vigiliarum, missarum, horarum canonicarum, ac ceterorum bonorum spiritualium, quæ passim die noctuque (cooperante misericordia Jesu Christi) à religiosis totius sacræ Religionis de monte Carmeli peraguntur. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. ℟. Amen.

Admissum benedicit, dicens:

Bene ✠ dicat te conditor cœli et terræ, Deus omnipotens, qui te eligere dignatus est ad beatissimæ Virginis Mariæ de monte Carmeli societatem et confraternitatem; quam precamur ut in hora obitus tui conterat caput serpentis, qui tibi est adversarius, et tandem tanquam victor, palmam et coronam sempiternæ hæreditatis consequaris. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde illum aspergit Aqua benedicta, et nomen ejus in libro sodalitatis scribit.

MODUS

CIPIENDI PROFESSIONEM FIDEI CATHOLICÆ A NEO-CONVERSIS.

ACERDOS superpelliceo et stola violacei coloris indutus, et Neo-conversus manu tenens cereum nsum, flectunt coram altari vel crucifixi imagine, uobus cereis accensis, et adhibitis ad minimum ous testibus, ante professionem dicitur:

HYMNUS.

Veni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia
Quæ tu creasti pectora.

Qui diceris Paraclitus,
Altissimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, charitas,
Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere,
Digitus paternæ dexteræ,
Tu ritè promissum Patris,
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus:
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longiùs,
Pacemque dones protinùs:

Ductore sic te prævio
Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium;
Teque utriusque Spiritum
Credamus omni tempore.

Deo Patri sit gloria,
Et Filio, qui à mortuis
Surrexit, ac Paraclito
In sæculorum sæcula. Amen.

℣. Emitte Spiritum tuum, et creabuntur.
℟. Et renovabis faciem terræ.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de ejus semper consolatione gaudere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti, Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Postea Sacerdos sedet in cornu Epistolæ (si Sanctissimum Sacramentum asservetur in tabernaculo,) sin minùs in medio Altaris, et coram illo genuflectit professurus, et emittit professionem fidei, prout inferiùs habetur: vel si nesciat legere, Sacerdos prælegit eidem

tardè professionem, ut Conversus eamdem intelligere, et cum Sacerdote distinctis verbis pronuntiare possit. Quando perventum fuerit ad illa verba, *Ego idem NN. spondeo, voveo, ac juro*, imponit tres priores digitos super codicem Evangelii, vel super verba: *In principio erat Verbum.*

PROFESSION OF CATHOLIC FAITH.

"I *N. N.*, with a firm faith believe and profess all "and every one of those things which are con- "tained in that Creed, which the Holy Roman Church "maketh use of, viz: I believe in one God, the Father "Almighty, Maker of Heaven and Earth, of all things "visible and invisible, and in one Lord Jesus Christ, "the only begotten Son of God, and born of the Father "before all ages, God of God; light of light; true "God of true God; begotten, not made; consubstan- "tial to the Father, by whom all things were made. "Who for us men, and for our salvation, came down "from heaven, and was incarnate by the Holy Ghost, "of the Virgin Mary, and was made man. Was "crucified also for us under Pontius Pilate; he suf- "fered and was buried; and the third day he rose "again according to the Scriptures: he ascended into "heaven, sits at the right hand of the Father, and is "to come again with glory to judge the living and the "dead, of whose kingdom there shall be no end. And "in the Holy Ghost, the Lord and Life-giver, who "proceeds from the Father and the Son, who, together "with the Father and the Son, is adored and glori- "fied, who spoke by the prophets. And (I believe) "One, Holy, Catholic and Apostolic Church: I con- "fess one baptism for the remission of sins: and I "look for the resurrection of the dead, and the life of "the world to come. *Amen.*"

"I most steadfastly admit, and embrace apostolical "and ecclesiastical *Traditions*, and all other obser- "vances and constitutions of the same church."

"I also admit the holy *Scriptures*, according to that "sense which our holy Mother, the Church, has held, "and does hold, to whom it belongs to judge of the "true sense and interpretation of the Scriptures: "neither will I ever take and interpret them other-"wise, than according to the unanimous consent of "the Fathers."

"I also profess, that there are truly and properly "*seven sacraments*, of the new law, instituted by Jesus "Christ our Lord, and necessary for the salvation of "mankind, though not all for every one: *to wit*, "*Baptism*, *Confirmation*, *Eucharist*, *Penance*, *Extreme* "*Unction*, *Order*, and *Matrimony*; and that they con-"fer grace; and that of these, *Baptism*, *Confirmation*, "and *Order*, cannot be reiterated without sacrilege. "I also receive and admit the received and approved "ceremonies of the *Catholic Church*, used in the "solemn administration of all the aforesaid sacra-"ments."

"I embrace and receive all and every one of the "things which have been defined and declared in the "holy council of *Trent*, concerning *original sin and* "*justification*."

"I profess, likewise, that in the mass there is "offered to God a true, proper, and propitiatory "sacrifice for the living and the dead. And that in "the most holy sacrament of the Eucharist, there is "*truly*, *really*, and *substantially*, the *body* and *blood*, "together with the *soul* and *divinity* of our Lord "Jesus Christ: and that there is made a conversion "of the whole substance of the bread into the body, "and of the whole substance of the wine into the "blood; which conversion the *Catholic* Church calls "*Transubstantiation*. I also confess, that under *either* "*kind* alone, Christ is received whole and entire, and "a true sacrament."

"I constantly hold, that there is a *purgatory*, and "that the souls therein detained are helped by the "suffrages of the faithful."

"Likewise that the *Saints*, reigning together with "Christ, are to be honored and invocated, and that "they offer prayers to God for us, and that their *relics* "are to be had in veneration."

"I most firmly assert, that the *images* of Christ, of "the Mother of God, ever Virgin, and also of the "other Saints, ought to be had and retained, and that "due honor and veneration is to be given them."

"I also affirm, that the power of *Indulgences* was "left by Christ in the Church, and that the use of "them is most wholesome to *Christian* people."

"I acknowledge the *Holy, Catholic, Apostolic,* "*Roman Church,* for the mother and mistress of all "churches; and I promise true obedience to the "*Bishop of Rome,* successor to St. Peter, Prince of "the Apostles, and Vicar of Jesus Christ."

"I likewise undoubtedly receive and profess all "other things delivered, defined, and declared by the "sacred canons and general councils, and particu-"larly by the Holy Council of Trent. And I con-"demn, reject, and anathematize all things contrary "thereto, and all heresies, which the Church has con-"demned, rejected and anathematized."

"This true Catholic faith, without which none can "be saved, and which I now freely profess and truly "hold, I promise, vow, and swear most constantly to "hold, and to profess the same, whole and entire, "with God's assistance, to the end of my life: and "to take care to the best of my power, that it shall "be held, taught, and preached by those over whom "I shall have authority, or with the care of whom I "shall be charged, by virtue of my office."

"So help me God, and his holy evangely."

Posteà dicitur à Sacerdote flectente Psalmus Miserere meî Deus, *ut suprà, fol.* 83. *In fine* Gloria Patri. *Quo finito, dicitur:*

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, *secretò.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos à malo.
℣. Salvum fac servum tuum.
℟. Deus meus, sperantem in te.
℣. Esto ei turris fortitudinis.
℟. A facie inimici.
℣. Nihil proficiat inimicus in eo.
℣. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
℣. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.
℟. Et de Sion tuere eum.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, cui proprium est misereri semper et parcere, suscipe deprecationem nostram, ut hunc famulum tuum quem excommunicationis catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absolvat. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

Deinde Sacerdos conversus ad profitentem, eum ab hæresi absolvit sequenti forma:

Misereatur tuî omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis perducat te ad vitam æternam. Amen.

Indulgentiam, absolutionem, et remissionem peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens et misericors Dominus. Amen.

Ego auctoritate omnipotentis Dei, et beatorum Apostolorum ejus Petri et Pauli, et sanctissimi Domini

nostri Papæ N. in hac parte mihi commissa, absolvo te à vinculo excommunicationis, quam incurristi per hæresim professam; admitto te in gremium sanctæ matris Ecclesiæ, et in Sacramentorum ejus participationem; communioni et unitati Fidelium te restituo: in nomine Patris, ✠ et Filii, et Spiritus sancti. Amen.

Postea dicitur: Te Deum, *p.* 171.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DA, quæsumus, Ecclesiæ tuæ, misericors Deus, ut Spiritu sancto congregata, hostili nullatenùs incursione turbetur.

Omnipotens sempiterne Deus, qui salvas omnes, et neminem vis perire, respice ad animas diabolica fraude deceptas: ut omni hæretica pravitate deposita, errantium corda resipiscant, et ad veritatis tuæ redeant unitatem. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc. Amen.

SHORT INSTRUCTIONS

FOR THE

ADMINISTRATION OF THE SACRAMENTS.

EXHORTATION BEFORE BAPTISM.

BAPTISM is one of the seven sacraments instituted by our Divine Saviour for the purpose of communicating his grace to the soul of man. It is the first and most essential of the sacraments and absolutely necessary for salvation. "Unless a man be born again of water and the Holy Ghost, he cannot enter into the kingdom of God." Hence it is of the utmost importance that christian parents should have their children presented in due time for the reception of this holy rite, lest, by an unnecessary and imprudent delay, they be deprived of the inestimable blessings attached to it. The effects which baptism produces in the soul are most admirable, and cannot be too frequently the subject of your reflections. It is not a mere favor bestowed on man by his Creator, the advantages of which he may enjoy at his pleasure or forfeit with impunity; it is a mutual engagement, a sacred alliance between God and the soul, which leads him to shower upon us his choicest gifts and obligates us to serve him with fidelity. By this holy ceremony we are purified from that original guilt which has been transmitted by our first parent

to all his posterity and from every other sin that may have been committed before its reception. It imparts to the soul a new and spiritual life which consists in an intimate union with God by faith, hope and charity, and imprints on it a character which consecrates it in a special manner to his service, and entitles it to all the blessings that have been purchased for us by the sufferings of Jesus Christ. But these graces, as I before observed, require a correspondent fidelity on our part and impose great obligations. "If thou wilt enter life, says our Saviour, keep the commandments." It does not suffice to have been honored with the christian character, or to believe speculatively the truths of revelation; one of the primary objects of religion is to reform the heart as well as to instruct the understanding. Hence the solemnity of the rite employed by the Church in the administration of baptism. The sacred unction by which we are consecrated to the service of the Almighty, the sign of the cross reminding us of the faith we profess, the various exorcisms in which the evil spirit is commanded to depart from the soul, the white garment presented to us as an emblem of the sanctity of a christian life, the burning taper which represents the light of virtue that should ever shine forth in our actions, all concur to impress upon our minds the important obligation we contract, of renouncing the ways of sin and imitating the example of our Divine Saviour. Such are the happy effects of that holy ceremony which you are about to witness. Such are the blessings to be conferred on this child and in some degree upon us all, if we invoke them with fervor and sincerity at the throne of grace. May we then derive from this occasion the many advantages which it is calculated to impart. May it be for us a time of conversion, or at least of renovation in the practice of duty, that the sacred character which we have received, may prove to us a source of happiness in this life and of endless enjoyment in the life to come.

AFTER BAPTISM.

LET us return our fervent thanks to God for the blessings which he has bestowed upon this child. It has been numbered among the favorites of heaven and associated with the mystical body of Christ. Let us pray that the grace which it has received, may be its protection during life, and guard it securely from all the dangers to which it will be exposed in the way of salvation. It will, indeed, be the safeguard of its innocence and a pledge of eternal happiness, if you who have been charged with its welfare, are solicitous to cultivate these first impressions of virtue. To do this by wholesome instruction, by a religious education, and particularly by the influence of good example, is one of the principal duties of a christian parent. Should circumstances require it, the same office devolves secondarily upon the godfather and godmother, who are the spiritual guardians of the child and are responsible for its instruction in the principles of the Catholic faith. I must not omit to inform you likewise, that the sponsors contract a spiritual affinity with the child and its parents, which is an impediment to marriage, but they contract no affinity with each other. May you who have assumed this important charge, be ever mindful of your obligations, and by zealously promoting the salvation of those who have been confided to your care, merit for yourselves the crown of everlasting life.

ANOTHER EXHORTATION

MORE EXPLANATORY OF THE CEREMONIES USED IN THE ADMINISTRATION OF BAPTISM.

THE Sacrament of Baptism is an ordinance of our Lord Jesus Christ, by which we are cleansed from the guilt of original sin in which all men are born and by a new and spiritual birth are made children of God, brethren of Christ and temples of the Holy Ghost, with an undoubted right to the kingdom of heaven. The solemnity with which the Church administers this sacrament, though not essential to its validity, is of great importance and should by no means be omitted. The principal object of the various rites and prayers which she makes use of, is to draw down the blessing of God upon the person to be baptized, to impress upon our mind the magnitude of the blessings which we here receive and the obligations imposed on us by the Christian character.

Conformably to the practice of the primitive Church, the person to be baptized is presented by his godfather and godmother as sureties for the fulfilment of his baptismal engagements. The name which they give him on this occasion should be that of a saint, because it is intended to remind him of his having been associated with the saints of God, and of the exertion he should make to imitate the virtues of his holy patron. The sponsors having asked in his name to be admitted to the faith, that is to be made a christian, in order to obtain everlasting life, various ceremonies are performed to prepare the soul for the grace of baptism, such as *blowing* thrice on the face in contempt of Satan and commanding him to depart, *imprinting* the sign of the cross, first on the forehead, to signify that we should never be ashamed to make open profession of the faith of Christ, and then on the breast, to express the desire which we should have at all times to obey the commandments of God; *putting* into the

mouth a grain of blessed salt as an emblem of true wisdom, and of the happy influence of divine grace in preserving the soul from the corruption of sin. Then after repeated exorcisms to expel the evil spirit, the person is conducted from the entrance to the interior of the church, where he makes a solemn profession of the christian faith, and his ears and nostrils are touched with spittle in imitation of our Saviour, when he cured the deaf and dumb man, the priest at the same time saying, *ephpheta*, "be thou opened," to signify that the senses of the soul should be ever open to the truth and the grace of God. To a solemn renunciation of the devil and all his pomps and works, succeeds the unction with holy oil, first on the breast to denote the courage imparted by the Spirit of God, to combat and overcome the enemy of salvation; then between the shoulders to express the necessity of this same courage and fortitude in supporting the crosses and trials which we must necessarily meet with during life.

After a second profession of faith, the sacrament is administered by pouring consecrated water on the head of the person, with the words ordained by Christ: *I baptize thee in the name of the Father, and of the Son, and of the Holy Ghost.* The new christian is then anointed on the top of the head with the sacred chrism, as an emblem of the eminent character which he has received, and of his special consecration to the service of God. After this, a white garment is laid upon him, to denote the robe of innocence with which he is clothed in baptism; and lastly a burning light is put into his hand to signify the lamp of faith which he is always to keep burning with the oil of charity and good works, that he may be ever ready to go forth and meet the heavenly bridegroom, and be admitted to that happy nuptial feast which will have no end. In witnessing these ceremonies, by which we ourselves were consecrated to the service of the Almighty, let us recall with gratitude the eminent blessings which he has conferred upon us, and implore the grace of faithfully corresponding to his mercies.

EXHORTATION BEFORE CHURCHING.

IN conformity to a very laudable custom, you have come to request the blessing of the Church upon yourself and the child that has been committed to your care. While you return thanks to God for the favors which he has bestowed upon you, let them induce you to make a fervent consecration of yourself and your offspring to his holy service. Be careful, both by word and example, to impress upon its youthful heart the principles of solid piety, that you may correspond to the views of Divine Providence in placing it under your charge, and may have the happiness of seeing your children attentive in their duties to God, and solicitous for their own eternal welfare. You hold a lighted candle in your hand, to signify the good works by which you should express your gratitude to God for the benefits which he has conferred on you, and the pious example by which you should lead your children and all around you to the love and practice of virtue. Endeavor to enter into this disposition, and to cultivate it all the days of your life, that you may obtain and enjoy the blessings which I am now about to solicit for you in the name of the Church.

EXHORTATION BEFORE MARRIAGE.

MY dear friends, you are about to enter upon a union of which God himself is the author, and which our Divine Saviour has consecrated in a special manner, giving to it a character of sanctity which places it among the holiest institutions of religion. He knew full well the dangers by which we are sur-

rounded, and the weakness of our nature, which requires a continual encouragement to the discharge of the duties that have been imposed on us. For this reason he has annexed to the worthy-reception of this sacrament, peculiar graces which dispose the married couple to respect the sacred engagement which they have formed, and enable them to surmount the various obstacles they may meet with in the way of happiness. The present occasion then is not one of little interest; nor can you view it in any other light than as a most important era in your lives, and most intimately connected with your temporal and eternal welfare. Alas! it but too often happens that the minister of God extends a trembling hand in the performance of the nuptial ceremony. The scene, it is true, is one of unrestrained festivity; but how frequently is the blessing which he imparts, countermanded by the invisible malediction of him who penetrates the inmost recesses of the heart! How frequently, amid the rejoicings of the world, is the storm of tribulation already gathering over the heads of those who come to this holy alliance with unworthy dispositions! How different, we hope, are your prospects. We have reason to believe that your joys are pure and founded on a solid basis, that you have duly prepared yourselves for this important event, and that your hearts are such in the sight of heaven as to draw down upon you its favor and protection.

With confidence then in the promises of him who condescended to honor with his Divine presence the happy nuptials of Cana, invite him to come and preside on this occasion also, to bless the contract you are about to ratify, and to render it by his grace a true emblem of that sacred union which exists between him and his Church, a union of sentiment and action founded in virtue and the love of God.

AFTER THE MARRIAGE CEREMONY.

HAVING been united in the holy bands of matrimony, give thanks to the Almighty for the favors which he has bestowed upon you. The graces which you have received have been granted for the purpose of animating you in the discharge of the obligations which the marriage life imposes, and which are beautifully expressed in these words of the Apostle: "Let women be subject to their husbands, as to the Lord; for the husband is the head of the wife, as Christ is the head of the Church. . . . Therefore, as the Church is subject to Christ, so also let the wives be to their husbands in all things. Husbands, love your wives, as Christ also loved the Church, and delivered himself up for it, that he might sanctify it, cleansing it by the laver of water in the word of life . . . . So also ought men to love their wives as their own bodies." Ever mindful of these duties which you owe to each other, and to those with whose welfare you may be specially charged, cherish with solicitude the grace that has this day been conferred upon you; it will direct you in every difficulty, it will comfort you in the hour of trial, it will be a continual source of peace, of joy, of mutual affection on earth, and a pledge of your eternal and perfect union in heaven.

EXHORTATION BEFORE MARRIAGE,

WHEN ONE OF THE PARTIES IS NOT A CATHOLIC.

I HOPE, my dear friends, you have reflected sufficiently on the importance of the contract, which you are about to ratify in the presence of God. The solemn engagement, by which you are to be united, is

not of a transient and momentary nature; it will bind you together during the whole period of your earthly existence: for, "what God hath joined, says the Scripture, let not man put asunder." As nothing but death will be able to dissolve the union that is to exist between you, it is of the highest importance that you should implore at this moment that blessing of Divine Providence, without which you would in vain promise yourselves any real happiness. Whatever may be your present anticipations, whatever the tie of affection that binds you to each other, the time of difficulty, the moment of trial must arrive, when all the courage of a generous heart and all the piety of a true christian will be requisite to sustain you, to enlighten you, and to protect from the fury of the storm the fair fruits of domestic peace. It is this that awakens a feeling of the deepest interest among those who surround you on this occasion, and prompts us all to invoke upon you the favor of the Almighty. May he then extend to you those graces which will be the security of your earthly happiness, and a pledge of your eternal welfare! But for your part, let me entreat you to be ever mindful of the holiness of the matrimonial state, and to animate yourselves by this consideration to a faithful discharge of your obligations. May you never lose sight of those sacred promises which you are about to utter as the basis of your confidence in each other, nor of that mutual fidelity which you now profess, and which is so strikingly represented by the ring which is used in this ceremony as the seal of your lasting and happy union. Let religion direct you in all your actions, and you will not be disappointed in your hopes. It will qualify you to be the support and comfort of each other in the various trials which you will experience, it will promote your happiness here, and prepare you for more permanent enjoyments hereafter.

EXHORTATION BEFORE COMMUNION OF THE SICK.

THE duty which you are now going to perform, claims all your attention and devotion. He who has reduced you to this state of infirmity, is come to strengthen you in your sufferings, and enable you to bear them with such dispositions as will render them highly conducive to your eternal welfare. He who is the author of life and death, condescends to visit you in your sickness, and to furnish you with those celestial remedies, which will invigorate your soul and fill you with joy under the most trying evils you may have to experience. What a source of consolation for the christian to receive from the Son of God this pledge of his goodness and love! It is true, he is a God of infinite justice who will render to every one according to his deeds, a God of infinite perfection, who views with horror the least stain of sin; but his mercies are above all his works, and he assures us that whatever burthen may oppress us, we will always find relief and refreshment in his boundless charity. "Come to me, all you that labor and are heavy laden, and I will refresh you." "I am the living bread, that came down from heaven; if any man eat of this bread, he shall live for ever. . . . He that eateth my flesh, and drinketh my blood, abideth in me, and I in him, and I will raise him up at the last day." Welcome him therefore to your bosom with those sentiments of faith, humility, confidence and love, which will prepare your soul for the abundant reception of his graces. You will receive that same Divine Saviour who was crucified on Mount Calvary for the sins of the world, who ascended into heaven and is now seated at the right hand of God. Humble yourself in the presence of his incomprehensible majesty, exclaiming in the words of the Psalmist, "What is

man, O Lord! that thou art mindful of him, or the Son of man that thou visitest him." While you acknowledge your unworthiness that he should enter under your roof, let your heart expand at the contemplation of his goodness, ardently desiring to be united to him, and to make him the only object of your affections for time and eternity.

AFTER COMMUNION.

ENDEAVOR, my dear friend, to set to profit the precious moments, during which the Lord of heaven and earth will deign to abide corporally within you. You possess him who created you, who redeemed you, and who has destined you to a glorious immortality. What blessings may you not expect to receive from him after this signal testimony of his incomprehensible love? Give vent therefore to the liveliest emotions of gratitude for the incomparable favor which he has bestowed upon you, and while you invite all creatures to join you in praise and thanksgiving, entreat him to remain with you for ever, to protect you against all your spiritual enemies, to grant you those sentiments of resignation to his holy will, that spirit of penance and disengagement from the things of this life, which will render your sufferings meritorious, and inspire you with confidence at any moment he may call upon you to leave this world. What have you to fear with this heavenly protector at your side? Under his guidance, you may truly say in the words of the royal Prophet, "though I should walk in the midst of the shadow of death, I will fear no evils, for thou art with me." Let this be the subject of your reflections, and it will prove a source of great consolation during life as well as at the hour of death.

EXHORTATION BEFORE EXTREME UNCTION.

OUR Divine Saviour has been pleased in his infinite goodness to institute, besides the holy communion, another sacrament for the spiritual and corporal benefit of those who are dangerously ill. It is that of Extreme Unction, which is clearly pointed out in those words of St. James: "Is any man sick among you? Let him bring in the priests of the Church, and let them pray over him, anointing him with oil, in the name of the Lord; and the prayer of faith shall save the sick man; and if he be in sins, they shall be forgiven him." To receive the graces prepared for you in this heavenly institution, be sorry from your heart for having offended God who has provided you with so great a comfort in your present state of infirmity. Every portion of your being calls for support at this moment. Your body and soul are equally in need of the heavenly physician; the one is reduced to an extreme weakness by the violence of disease, the other has become languid and depressed; and in this state of dejection you are more than ever exposed to the assaults of your spiritual enemy. To supply these urgent wants is the object of Extreme Unction. It will banish from you the enemy of salvation, and afford you an easy triumph over his wicked suggestions; if it be expedient for your spiritual welfare, it will diminish your pains and restore you to health; it will obtain for you the remission of your sins; in a word, it will enable you to persevere to the end, and secure to you the happiness of a good death. Cast your eyes then upon the Cross, (*here shew the Crucifix.*) the image of your crucified Redeemer; enter into the sentiments with which he suffered for the sins of the world; endure your illness with patience and resignation to the will of God, as a penance justly due to your offences; and while I apply this sacred

unction to your eyes, your ears and your other senses, implore with a contrite and humble heart the forgiveness of all those sins, which through any of these avenues may have made their way into your soul.

TO THOSE WHO ARE PRESENT.

YOU, my dear brethren, who are to witness this solemn ceremony, let your presence be of some avail to our suffering friend. Unite your prayers with those which the Church offers up in his behalf, and do for him what you would rejoice to have done for yourselves, were you in a similar situation. For this purpose you may recite the Litany of the Saints, or other prayers according to your devotion.

AFTER EXTREME UNCTION.

NOW that you have been fortified by this sacred rite, return thanks to God for the spiritual helps which he has afforded you in your sickness. Let your thoughts be fixed on his infinite mercy and your eternal welfare. Considering yourself entirely disengaged from the world, look forward with a tranquil mind to the result of your illness. Raise your heart frequently to God, and whatever may be his holy will in your regard, be prepared to submit to it with sentiments of perfect resignation. Should your mind be disturbed by the thought of death, remember that God is not only your judge, but a tender father whose love for you is infinite, and should awaken the most lively confidence in his mercy. To obtain the gift of final perseverance, set to profit every moment that is left you, and make frequent acts of faith, hope, love and

contrition for your sins, pronouncing occasionally the holy names of Jesus, and Mary, and imploring her intercession with that of all the Saints and Angels. Adore the dispensations of Providence, and with the same conformity to its wise decrees that our Saviour manifested in the garden of Olives, say in union with him: "Father, not my will, but thine be done," or with the Psalmist: "Thou hast anointed my head with oil; and my chalice which inebriateth me, how goodly is it! and thy mercy will follow me all the days of my life. And that I may dwell in the house of the Lord, unto length of days."

EXHORTATION

BEFORE THE LAST BLESSING *in articulo mortis.*

BY the goodness of God, my dear friend, you have already received the Sacraments, which were intended to strengthen your soul, and arm you in your last conflict in your journey to eternity. However, that nothing may be wanting to animate your confidence, I will now impart to you, by virtue of the faculty which I have received from the Holy See, the Apostolical benediction of his Holiness, with a plenary indulgence, for the full discharge of whatever debts of sin may yet stand against you, and retard your entrance into heaven. Raise your heart to God by a lively faith in the merits of our Saviour Jesus Christ who died for your salvation, and with an entire confidence in his mercy and goodness. Offer yourself to him without reserve, to love him for all eternity; beg of him by an act of sincere contrition to pardon all your sins; accept the penance of death as a punishment due to your offences, and trust in his divine

mercy, that he will now release you from all your sins, and, at the hour of your death, will receive you into the mansions of eternal rest. This will be your happiness, if perfectly disengaging your heart from the things of this world, you long with the Apostle "to be dissolved, and to be with Christ." Looking upon this earth therefore as a land of exile, let your thoughts and your sighs be directed to that heavenly country for which you have been created, at one moment exclaiming with the Psalmist: "Who will give me wings like a dove, and I will fly and be at rest?" at another, anticipating with joy the blissful scenes of that Jerusalem above, where all tears shall be wiped from your eyes, where death shall be no more, where you will live forever in the secure possession of that happiness which the eye hath not seen, nor ear heard, nor the heart of man hath ever conceived.

TRANSLATION

OF

A FEW PRAYERS

IN THE

CEREMONY OF BAPTISM.

Si igitur, etc., *page* 17.

If then thou desirest to enter into life, keep the commandments: Thou shalt love the Lord thy God with thy whole heart, with thy whole soul, and with thy whole mind, and thy neighbor as thyself.

Accipe vestem, etc., *page* 25.

Receive this white garment, and see thou carry it without stain before the judgment-seat of our Lord Jesus Christ, that thou mayest have eternal life. ℟. Amen.

Accipe lampadem, etc., *ibid.*

Receive this burning light, and keep thy Baptism, so as to be without blame: keep the commandments of God, that when the Lord shall come to the nuptials, thou mayest meet him in the company of all the Saints in the heavenly court, and have eternal life, and live for ever and ever. ℟. Amen.

INDEX

ET ORDO PRÆCIPUARUM RERUM, QUÆ IN HOC RITUALIS COMPENDIO CONTINENTUR.

INDEX GENERALIS.

T

U

V

EXPLICIT INDEX.